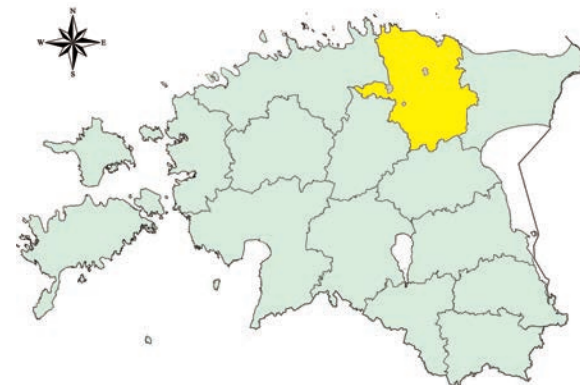

Lääne-Viru Maavalitsus

Aastaraamat 2013

Lääne-Viru Maavalitsuse

aastaraamat 2013

Rakvere 2014

Lääne-Viru Maavalitsus

F. R. Kreutzwaldi 5, Rakvere 44314, Lääne-Virumaa

Tel 325 8001, faks 325 8003

E-post: info@laane-viru.maavalitsus.ee

<http://laane-viru.maavalitsus.ee>

Koostanud: Lääne-Viru Maavalitsus

Korrektuur: Reet Piik

Fotod: Heili Nõgene, Lars Rekaa (Lindesnes), Lääne-Viru Maavalitsus, Saundland OÜ ja Märt Lõhmus

Esikaanel: Viru Maavalitsuse hoone 1930. a – foto Virumaa Muuseumide kogust.

Lääne-Viru Maavalitsuse hoone – Aleksei Osokin, Arvet Mägi

Lääne-Viru Maavalitsus

Makett: AS Kuma, 2014

Trükk: Kuma Print. Paide, 2014

SISUKORD

8	Eessõna <i>Einar Vallbaum, Lääne-Viru maavanem</i>	29	Haridus	42	Maakonna alaealiste komisjon <i>Helbe Jaanimägi, alaealiste komisjoni sekretär-vanemspetsialist</i>
10	Preface <i>Einar Vallbaum, Lääne-Viru County Governor</i>	29	Tabel 3. Õpilaste arv omavalitsuste lõikes aastatel 1999–2013	43	Tabel 7. Alaealiste komisjoni töö
	KANTSELEI	29	Alusharidus	44	Õpetajate tunnustamine <i>Maaja Valter, inspektor</i>
12	Kantselei <i>Tarmo Mikkal, maasekretär</i>	30	Tabel 4. Kuni 7-aastaste laste vanuseline koosseis maakonnas		
		30	Eriharidus	45	Sport
15	Finantsvaldkond <i>Riina Kaptein, finantsnõunik</i>	31	Nõustamiskomisjon	45	Lääne-Virumaa spordinõukogu
16	Tabel 1. Maavalitsuse eelarvete mahud viimase kolme aasta jooksul	31	Täiskasvanuharidus	45	Sportidegelaste tunnustamine
		31	Tabel 5. Õpilaste arvud maakonna kutse- ja kõrgkoolides	45	Riigieelarveline toetus maakonna sporditegevusele
17	Perekonnaseisutoimingud <i>Anneli Riim, perekonnaseisuatmetnik-juhtivspetsialist</i>	31	Täiskasvanud õppija nädal		
		32	Aasta 2013 hariduse välishindamises	46	Kultuur
21	Rahvusvahelised suhted <i>Heili Nõgene, avalike suhete peaspetsialist</i>	35	Õpitulemustest Lääne-Virumaa üldhariduskoolides <i>Maaja Valter, inspektor</i>	46	<i>Pilvi Lepiksoo, kultuuritöö vanemspetsialist</i>
				46	Kultuuriauhinnad ja auhinnad kultuurivaldkonna tegijatele
	HARIDUS- JA SOTSIAALOSAKOND	37	Noorsootöö <i>Merle Maimjärv-Mirka, vanemspetsialist</i>	46	Eesti Kultuurkapitali maakondlikud kultuuripreemiad 2013. aastal
27	Haridus- ja sotsiaalosakond <i>Marge Lepik, haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja</i>	37	Tabel 6. 7–26 aasta vanuseid noori maakonnas, seisuga 01.01.2014	47	Toetusprogrammid
28	Tabel 2. 2013/2014. õppeaastal maakonnas tegutsevad õppe- ja lasteasutused	38	Noorsootöötajate tunnustamine	48	Kultuuripärandi aastast
		39	Avatud noortekeskused	49	Rahvamajad
		39	Noorte nõustamine ja teavitamine	49	Tabel 8. Maakonna klubilised asutused
		40	Huviharidus	50	Raamatukogud
		40	Lääne-Virumaa Noortekogu <i>Martin Ott, noortekogu president</i>	50	Tabel 9. Raamatukogude kasutamine 2013. a
		42	Noorte karjäärinõustamine <i>Tiina Halling, vanemspetsialist</i>	50	Muuseumid
				50	Tabel 10. Muuseumid maakonnas 2013. a

- 53 **Tervisekaitse ja terviseedendus**
Marge Lepik, haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja
- 54 Sotsiaalhoolekanne
Tiiu Kuus, sotsiaalvaldkonna peaspetsialist
- 54 Riiklik järelevalve
- 54 Tehnilised abivahendid
- 55 Toimetulekutoetus
- 55 Tabel 11. Toimetulekutoetused
- 55 Diagramm 1. Toimetulekutoetuse väljamaks 1 elaniku kohta 2011., 2012. ja 2013. a Lääne-Virumaal
- 56 Vajaduspõhine peretoetus
- 56 Tunnustamine
- 59 **Lastekaitse**
Helbe Jaanimägi, alaealiste komisjoni sekretär-vanemspetsialist
- 59 Riiklik järelevalve
- 59 Lapsendamise
- 59 Asenduskoodeer
- 59 Riigi rahastatav lapsehoiuteenus
- 61 **Riiklike investeeringutoetuste andmise programm**
Tiiu Kuus, sotsiaalvaldkonna peaspetsialist
- 61 Tabel 12. Investeeringutoetuste andmise programm
- ARENKU- JA PLANEERINGSAKOND**
- 63 **Arengu- ja planeeringuosakond**
Mati Jõgi, arengu- ja planeeringuosakonna juhataja
- 65 **Lääne-Viru maakonnaplaneeringu 2030+ koostamine**
Jaan Kangur, planeeringuspetsialist
- 66 Rahastamine Euroopa Liidu tõuke- ja siseriiklikest regionaalarengu fondidest
- 66 Diagramm 2. Tõukefondidest 2004–2013 rahastatud projektide eelarvete kogusumma maakonniti
- 67 Tabel 13. Regionaalarenguprogrammide toetused (SiM/EAS) 2013. aastal maakonniti
- 67 Diagramm 3. Regionaalarengutoetused (SiM/EAS) 1 elaniku kohta eurodes 2013. aastal
- 68 **Lääne-Viru Maavalitsuse menetletud regionaalarengu meetmed**
Mati Jõgi, arengu- ja planeeringuosakonna juhataja
Moonika Aruvainu, arendusspetsialist
Mari Koppel, peaspetsialist
- 68 Hajaasustuse programm
- 68 Kohaliku omaalgatuse programm
- 69 Tabel 14. Hajaasustuse programm. Vastuvõetud ja rahuldatud taotlused
- 69 Tabel 15. Hajaasustuse programm. Rahuldatud taotlused tegevuste lõikes
- 70 Tabel 16. Kohaliku omaalgatuse programmi 2013. aastal toetatud projektid omavalitsuste lõikes
- 70 Maakondliku arendustegevuse programm 2013
- 71 Tabel 17. Maakondliku arendustegevuse programmi raames rahuldatud projektid
- 71 Euroopa Liidu „Maaelu arengukava 2007–2013“ meede 1.1 „Koolitus- ja teavitustegevus“
- 72 Tabel 18. Meetmes „Koolitus ja teavitustegevus“ toetust saanud taotlejad
- 74 **Maakonna turismivaldkond maavalitsuse töös**
Mari Koppel, peaspetsialist
- 75 Tabel 19. Olulisemad turismivaldkonna tegevused 2013. aastal
- 75 Tabel 20. Küllastajate elukohariigid külastatavuse sageduse põhjal.
- 76 Tabel 21. Majutamine Lääne-Virumaal aastal 2013
- 76 Tabel 22. Majutatud elukohariigi järgi Lääne-Virumaal 2010, 2011, 2012, 2013
- 76 Tabel 23. Majutatute reisiesmärk 2013. aastal
- 79 **Ühistransport**
Martin Keskküla, ühistranspordi vanemspetsialist
Moonika Pitkve, ühistranspordi inspektor
Väino Aunapuu, ühistranspordi inspektor
- 80 Tabel 24. Avaliku teenindamise lepinguga vedajad maakonnas 2013. aastal
- 80 Tabel 25. Avaliku teenindamise lepinguga vedajate liinimaht ja reisijate osakaal maakonnaliinidel 2013. aastal
- 81 Tabel 26. Järelevalve numbrites jaanuar–detsember 2013. a

- 82 **Europe Directi Lääne-Virumaa teabekeskus**
*Merle Maimjärv-Mirka, haridus- ja
sotsiaalosakonna vanemspetsialist*
Moonika Aruvainu, arendusspetsialist
- 83 **Maatoimingud**
Sirje Kurik, maatoimingute talituse juhataja
- 85 Tabel 27. Maaomand kohalike
omavalitsusüksuste kaupa (ha) seisuga
31.12.2013
- 86 Tabel 28. Katastris registreeritud maa (ha)
jagunemine sihtotstarbe liigi järgi kohalike
omavalitsusüksuste kaupa seisuga 31.12.2013
- 88 Tabel 29. Maakatastris registreeritud
katastriüksused kõlvikulise koosseisu järgi (ha)
seisuga 31.12.2013
- 90 **Lääne-Viru Maavalitsuse struktuur ja
töötajad 2013**
- 94 **Brief summary**
- 96 **Lääne-Viru Maavalitsuse sõpruspiirkonnad
2013**

Rakvere ordulossi varemed

HEA LÄÄNE-VIRUMAA SÕBER!

Einar Vallbaum, Lääne-Viru maavanem

Traditsiooniline väljaanne „Lääne-Viru Maavalitsuse aastaraamat“ võtab kokku maavalitsuse 2013. aasta tegevuse riigi antud funktsioonide täitmisega seotud valdkondades. Nii annavadki järgnevad leheküljed edasi meie töö perekonnatoimingutes, finantsvaldkon-

nas, välissuhete, turismi ja noorsootöö alal, haridusvaldkonnas, karjäärinõustamises, kultuuri, spordi ja terviseedenduse valdkonnas, sotsiaalhoolekandes, lastekaitstes, ühistranspordis, maatoimingutes, järelevalve teostamises, planeerimis- ja regionaalse arengu alasel Euroopa Liiduga seonduvas teavitustegevuses.

Tänapäeval on üsna keeruline elada eraldatult ning sõltumatult ümbritsevast. Seega kannab ka käesolev raamat nii Lääne-Virumaa kui Eestimaa 2013. aasta nägu – siin kajastuvad meie riigi ja maakonna arengud, eripärad ja fookuses olevad kitsaskohad.

Hindame pidevat arengut ja õppimisprotsessi ning sellest oli kantud ka meie eelmine aasta. Koostööpartneritega ühiselt veetav õpilastele suunatud ettevõtliku hariduse programm arenes edasi ning ideede laienes, pakkudes noortele järjest enam huvi ja elamusi. Järeltulevasse põlvkonda panustamist jätkasime ka erinevate noortekohtumistega.

Osalemine Rakvere Karmeli koguduse projektis „Unistuste tööpäev“ tõi maavalitsuse tööga tutvuma mõned viiendikud, kes said tööprotsessis ka ise tublisti kaasa lüüa. Sellised praktilised tegevused on kasvatusliku iseloomuga, omades väärtust mitte ainult konkreetselt projektis osalenud noorte jaoks, vaid ühiskonnale tervikuna. Teadlikumad ja sihikindlamad noored annavad eeskuju oma eakaaslastele ja määravad üldisemat suhtumist tulevikku.

Õppimist ja sihtide seadmist jätkasime ka ise. Toimusid seminarid, mis keskendusid investorteenindusele ja ettevõtlusalade arendamisele ning kohaliku ja piirkondliku arengu suunamisele kohalike, piirkondlike ning riiklike esinduste ja organisatsioonide koostöö abil.

Välispartneritega võrreldes on meil küll oma eripärad ja erinevad arenguteed, kuid me omame suuresti ühiseid eesmärke muuta oma ettevõtluskeskkonda atraktiivsemaks ja uuenduslikumaks, samuti ka huvi haridus- ja kultuurialaseks koostööks ning püüame sellele rahvusvaheliste projektidega kaasa aidata. Nii toimus 2013. aastal aktiivne koostöö ja sihtide seadmine sõpruspiirkondadega Soomest, Norrast, Saksamaalt, Moldovast, Rootsist, Norrast, Lätist, aga ka Venemaalt. Ühine ettevõtluskeskkonnateemaline õppereis Norra Kuningriiki Vest-Agderisse maavalitsuse ning meie heade partnerite Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu ja SA Lääne-Viru Arenduskeskuse töötajatega kandis lisaks

eesmärki, et omavaheline koostöö Lääne-Virumaal oleks veelgi sihipärasem ning et valitseks ühtne arusaam probleemide ja väljakutsete lahendamise võimalustest.

Samast ideest kantuna tulime sügisel kokku maakonna suursündmusel Lääne-Viru arengukonverentsil „100. kilomeetrit“, kus vaatlesime, kuidas luua uusi võimalusi ja leida optimaalsemaid lahendusi oma sümboolse keskpunkti positsioonil. Lääne-Virumaalt on 100 kilomeetrit pealinna, 100 kilomeetrit ülikoolilinna, 100 kilomeetrit piirilinna, 100 kilomeetrit Kundast Soome Kotka linna! Teadus, kultuur, ettevõtlus, riigiaparatuur, eksport ja äriühingud Venemaa ning Soomega on meist sisuliselt vaid 100 km kaugusel. Konverentsil andsid hinnanguid ja esitasid tulevikuprognose oma ala eksperdid ja Lääne-Virumaaga seotud isikud, keskendudes logistikale, ettevõtlikele noortele ja euroala väljavaadetele.

Hea koostöö tõi meile möödunud aastal ka silmapaistvaid ja hingekosutavaid tulemusi – rahva lemmiku tiitli Touresti Puhka Eestis hallis. Mis muu selleni viis kui mitte juba seitsmel aastal hästi toimunud maakonna ühine turundamine sel populaarsel turismimessil.

Meid on ikka iseloomustanud värske ja selge pilk, mis otsib uusi võimalusi. Et olla oma inimeste jaoks ikka parim koht elamiseks, alustasime maakonna arengustrateegia uuendamist hom-

seks, samal ajal püüdes ka tänasel päeval pakkuda maakonna elanikele nende vajadustele vastavaid teenuseid, olgu selleks näiteks tunni- ja 30 päeva piletite sisseseadmine maakonnakeskuse bussides.

Tulevikusuundade seadmine haldusterritoriaalse reformi tõmbekeskuste määratlemise ja vallapiiride nihutamise küsimuses küttis sügisel kirgi kogu riigis. Selge on see, et kahanev elanikkond seab piirkondade suutlikkusele oma piirid ning väga kergeid lahendusi ei ole. Siiski on kiiduväärt, et inimestele lähivad korda sellealased arutelud ning ka alanud debatt aitab kaasa kogukondade ja elanike tugevemale enesemääratlusele ning elavnemisele. Mida tugevam kogukond, seda tugevam piirkond.

Koostöös on jõud ja energia ning ühiselt suudame korda saata nii mõndagi silmapaistvat. Omalt poolt jätkasime erinevaid teabeüritusi, seminare, kohtumisi nii kohalikul, riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil. Lääne-Virumaa liitus möödunud aastal Europe Directi võrgustikuga ja maavalitsuse hoones avatud Lääne-Virumaa teabekeskus laiendas maakonnas meie teavitustegevust veelgi – ühiselt pakkusime erinevatele sihtgruppidele teabepäevi, infotunde, konkursse ja loenguid.

Ühise keele leidmine on ehk ainuvõimalik tee,

mis aitab Eestil ja Lääne-Virumaal areneda ja edasi liikuda. Niisamuti peaksid omavalitsused leidma ühise keele koostööks ja ühisturunduseks, et maakond oleks kompaktsemalt ja jõulisemalt esitletud ning atraktiivne turistidele ja investoritele. Eksportöörid peaksid leidma uusi sihtturge ja riik soodustama kaubavahetust välispartneritega. Haridusasutused võiksid samuti püüda leida ühist keelt välispartneritega, võtta osa vahetusõpilaste partnerlusprogrammidest, muuta koole atraktiivseks välisõpilaste jaoks ning teha koostööd teadus- ja arendusvaldkondades.

Iseennast ja üksteist mõistes oskame olla tänulikud neile, kellelt oleme saanud midagi õppida. Lääne-Viru maakonna kõrgeima tunnustuse, teenetemärgiga, avaldasime 2013. aastal oma tänu neljale silmapaistvale inimesele, kes on andnud olulise panuse meie riigi ja maakonna eriliseks muutmisse ja arengusse. Hõbedase vapimärgi pälvis AS-i Kunda Nordic Tsement kauaaegne soomlasest tegevusdirektor Jan Östen Owren ning kuldse vapimärgi said Rakvere haigla labori juhataja Katrin Tuttelberg, maakonna kauaaegne kultuurijuht Valdur Liiv ning poliitik ja ärimees Lembit Kaljuvee.

Jätkasime 2011. aastal alustatud ettevõtmist

pikaajaliste silmapaistvate ettevõtjate esiletoomisel. Lääne-Virumaa ettevõtluspäeval innustasime koos Lääne-Viru Arenduskeskusega alustavaid ettevõtjaid ja tunnustasime rinnamärgiga häid ettevõtjaid, kes on töökohti loonud ja firmat juhtinud 10, 15 või 20 aastat, samuti tublisid töötajaid, kes on ettevõtete arengusse vähemalt 10 aastat panustanud.

Vähemalt samavõrd austame neid, kes olnud meile eeskujuks traditsioonide ja pereväärtuste hoidmisega, tugevdades seeläbi ühiskonda. EELK Rakvere Kolmainu koguduse ja Rakvere Karmeli kogudusega korraldasime teist korda Lääne-Viru maakonnas austamistuvõtu pikka aega ühist eluteed jaganud väarikatele abielupaaridele, kel 2013. aastal täitis 50 abieluaastat või 5-aastase sammuga kuldpulmadele järgnev aastapäev – 55, 60, 65, 70 jne. Oli südamlilik kohtumine paljude eriliste inimestega. Austagem ja usaldagem iseendid ja teisi, sest ilma selleta ei saa elu areneda.

Loodan, et käesolev aastaraamat pakub meie ametnike värvikate kirjutiste, fotode ja tabelite abil huvitavat ja kaasa mõtlema panevat lugemist ning aitab tuua ametnikke kodanikele lähemale, teadvustada maavalitsuse ülesandeid ja igapäevatööd.

DEAR FRIEND OF LÄÄNE-VIRUMAA

Einar Vallbaum, Lääne-Viru County Governor

The traditional publication Yearbook of Lääne-Viru County Government sums up the activity of the county government in 2013 in the field of tasks assigned by the state. The following pages thus reflect our work in vital statistics activities, finance,

foreign relations, tourism and youth work, in the area of education, career counselling, culture, sports and health promotion, social welfare, child welfare, public transport, land procedures, supervisory operations, in planning and regional development as well as in providing information related to the European Union.

Nowadays, it is quite difficult to live being separated and independent from the surrounding. Therefore this book has the face of both Lääne-Virumaa and Estonia in 2013 – it reflects the developments, specificities and current problems in this state and county.

We appreciate continuous development and learning process. That is what our previous year focussed on. Together with our cooperation partners we lead the programme of enterprising education for students. The programme continued developing and the ideas fair expanded, being more and more of interest and offering experience to young people. We also continued contributing to the future generation through various youth meetings. Participation in the project „A Dream Working Day“ lead by Rakvere Karmel Church brought some fifth-graders to see the work of the county government. The students could take part in the work process fairly actively. Such practical activities have an educational value not just for the young people who participate in the project but also for society as a

whole. More conscious and persistent young people set an example to the others of the same age and determine the general attitude to the future.

We ourselves, too, continued learning and setting of goals. The seminars held focussed on investor service and development of business sectors as well as on the direction of local and regional development with the aid of cooperation between local, regional and national agencies and organisations.

We have several particularities and development routes that are different from those of our foreign partners. However, to a great extent, we have a common goal of making our business environment more attractive and innovative and common interest in educational and cultural cooperation. We are trying to contribute to the goals with international projects. In 2013 we had active cooperation and planning with our twin regions in Finland, Norway, Germany, Moldova, Sweden, Latvia and also in Russia. The joint study trip to Vest-Agder in Norway for the county government and employees of our good partners Lääne-Viru Association of Local Authorities and Foundation Lääne-Viru Development Centre also had an objective to make mutual cooperation in Lääne-Virumaa even more purposeful and achieve a common understanding about possibilities for solving problems and challenges.

The same idea summoned us to the great event Lääne-Viru Development Conference „On the

100th Kilometre“ where we considered how to create new opportunities and find optimal solutions in the position of the symbolic central point. From Lääne-Virumaa there are 100 kilometres to the capital city, 100 kilometres to the university city, 100 kilometres to the border city, 100 kilometres from Kunda to Kotka in Finland. Science, culture, business, state authority, export and trading opportunities with Russia and Finland are, in essence, just 100 kilometres from us. At the conference, estimates and forecasts were given by experts and people related to Lääne-Virumaa with the focus on logistics, the enterprising youth and prospects of the euro zone.

Good cooperation brought us some significant and heart-warming outcomes – the title of the public’s favourite in Holidays in Estonia hall at Tourest. The reason for that was certainly the efficient joint marketing of the county at the popular tourism fair for seven years already.

We have been characterised by fresh and clear glance looking for new opportunities. To be the best place for living for our people, we began updating the county’s development strategy for future. At the same time we try to offer to the inhabitants of the county services which meet their needs, be it for example hour-tickets or 30-day cards on buses of the county centre.

Setting future directions aroused passion in the whole state in autumn when the pull centres of administrative-territorial reform were defined and shifting of rural municipality borders was discussed. It is clear that decreasing population sets limits to the capability of the regions and there are not any very easy solutions. It is still praiseworthy that people are interested in those discussions and the

debate begun contributed to stronger self-determination and revival of communities and residents. The stronger is the community, the stronger is the region.

There is power and energy in cooperation. Together we can achieve remarkable results. We, in our turn, continued various information events, seminars and meetings at the local, national and international level. Last year Lääne-Virumaa joined the network of Europe Direct. Lääne-Virumaa Information Centre which was opened in the house of the county government made our information activity even more extensive – jointly we offered information days, information hours, contests and lecturers.

Finding a common language might be the only possible way that helps Estonia and Lääne-Virumaa move on and develop. In the same way, local governments should reach a common ground for cooperation and joint marketing to present the county more compactly and powerfully and make it attractive for both tourists and investors. Exporters should find new target markets and the state should favour trade with foreign partners. Educational institutions could also try to find a common language with foreign partners, take part in student exchange programmes, make schools more attractive to foreign students and seek cooperation in the field of research and development.

When we understand ourselves and each other, we can be grateful to those who have taught us something. In 2013, the honorary decoration, the greatest recognition of Lääne-Viru County, was awarded to four outstanding people, who made major contribution to developing this state and

county and making them special. Jan Östen Owren, a long-term managing director of AS Kunda Nordic Tsement, was awarded a silver Order of the Coat of Arms. Golden Orders of the Coat of Arms were awarded to Katrin Tuttelberg, head of laboratory in Rakvere Hospital, Valdur Liiv, a long-term cultural manager of the county, and Lembit Kaljuvee, a politician and businessman.

We continued the recognition of significant undertakings, a new tradition started in 2011. On Lääne-Virumaa Business Day, we and Lääne-Viru Development Centre encouraged starting enterprises and awarded badges to good businessmen who had created jobs and managed their companies for 10, 15 or 20 years and also good employees who had contributed at least ten years to the development of the companies.

At least to the same extent, we respect those who have set us an example of preserving traditions and family values, making thus society stronger. Together with Rakvere Trinity Congregation of EELC and Rakvere Karmel Church we organised for the second time an honourable reception for worthy married couples who celebrated their 50th wedding anniversary in 2013 or next five-year anniversaries after the golden wedding – 55th, 60th, 65th, 70th etc. It was a cordial meeting with a number of special people. Let us respect and trust ourselves and others, because life cannot progress without that.

I hope that this yearbook offers you interesting and thought-provoking reading with its charts, photos and colourful articles by our officials, helping to bring officials closer to citizens and present duties and daily work of the county government.

KANTSELEI

Tarmo Mikkal, maasekretär

Kantselei töö ja maavanema järelevalvesse puutuva osas oli 2013. aasta tavapärane.

Mõningaid muudatusi toimus maavalitsuse töös seoses tsentraliseerimisega, mis ei iseloomusta siiski vaid meid, vaid ka mitmeid teisi riigiasutusi.

2013. aastast ei kuulu maavalitsuse kinnistu enam riigile.

Alates septembrist on maavalitsus Rakveres F. R. Kreutzwaldi 5 paikneva hoone rentnik ning kinnistu kuulub Riigi Kinnisvara AS-ile (RKAS). Maavalitsus on kulude kokkuhoiu nimel alumise korruse ühe tiiva vabastanud, kuhu ilmselt asuvad tulevikus RKAS-i otsitud teised rentnikud. Kinnistu Riigi Kinnisvara AS-ile üleminek tõi kaasa maavalitsuse majahoidja ja kahe koristaja koondamise, sest majahoidus- ja puhastusteenust ostab RKAS sisse.

2013. a koondati kõikide maavalitsuste meiliaadressid ühte serverisse, mis asub Jõgeva Maavalitsuses. Muutus ka maavalitsuse üldmeiliaadress, milleks nüüd on info@laane-viru.maavalitsus.ee.

Kohtus esindavad riiki maavalitsuse kaudu jurist või maasekretär ning lepingulisi esindajaid kasutatud ei ole. Maavalitsuse kohtuasjadest on suurem osa seotud maa hüpoteegi võlgnikelt võlasummade väljanõudmisega. 2013. a oli täidetud kohtulahenditeid 10, mille täitmisest laekus riigile 40 981 eurot. Täitmisel on 24 kohtulahendit, mille täitmise kaudu

laekuv summa on 183 360.00 eurot. Hüpoteegiga koormatud maatükkidel oli maksetähtajaks 2013. aastal tasumata graafikujärgseid makseid 311 kinnistul kokku summas 385 063.44 eurot, alates tasumata summast suurusega 0.01 eurot. Nõuded on esitatud täitevmenetlusse.

Haldusasjadest oli kaks seotud maaküsimustega ning üks 2013. a maakonnaliinide bussihankega, kus vaidlustaja lõpuks kaebusest loobus.

2013. aastal müüs maavalitsus avalikul kirjalikul oksjonil viis kinnistut kogumaksumusega 156 384 eurot, seejuures ühe 46 ha suuruse kinnistu hind tõusis 37 600-eurosest algamaksumusest 95 100 euroni.

Kodanike pöördumised kaebustega kohaliku omavalitsuse üksikaktide peale on olnud peaaegselt seotud sotsiaalvaldkonna küsimustega.

Lääne-Viru Maavalitsus Rakveres F. R. Kreutzwaldi 5

Rakvere, Turu plats

Vergi, Vihula vald

FINANTSVALDKOND

Riina Kaptein, finantsnõunik

Maavalitsuse ülalpidamiskulude eelarve suuruse määrab igal aastal Siseministeerium. Lisaks sellele eraldavad erinevad institutsioonid maavalitsusele sihtotstarbelisi toetusi seadusjärgsete ülesannete täitmiseks.

2013. a oli maavalitsuse ülalpidamiskulude eelarve maht 705 100 eurot. Kuludest läheb 2/3 personalikuludeks, ülejäänud 1/3 majanduskuludeks, mida kasutatakse hoonete ülalpidamiseks, administreevimiseks, IT-kuludeks ja inventari soetuseks, koolitusteks, lähetusteks, autode ülalpidamiseks jms.

2012. a suvest loodi meie maavalitsuse juurde siseaudiitori ametikoht, kes teenindab ka Ida-Viru Maavalitsust. Ametikoha loomisega kaasnesid täiendavad rahalised vahendid ka veel 2013. a. Ühtlasi suurendati kõikidel maavalitsustel 2013. a personalikuludid 4,4%. Nendel põhjustel on ülalpidamiskulud varasemate aastatega võrreldes suuremad.

2013. a jooksul koondati neli ametikohta ning aasta lõpuks oli maavalitsuse koosseisus 34 ametikohta. Mitmed haridus- ja sotsiaalosakonna töötajad töötavad osalise tööajaga. Koondati kahe koristaja, majahoidja ja sotsiaalnõuniku ametikoht. Tegelikult oli aasta lõpu seisuga komplekteeritud 30,95 ametikohta.

Erinevad ministeeriumid ja riiklikud ametid

eraldasid maakonna vajadusteks aasta jooksul sihtotstarbeliste toetustena kokku ligi 3 304 000 eurot. Suuremad projektid olid dotatsioon bussiettevõtetele ühistranspordi korraldamiseks; Sotsiaalministeeriumi eraldatud toetused laste riiklikuks hoolekandeks, puudega inimestele tehniliste abivahendite soetamise toetuseks; Eesti Noorsootöö Keskuselt avatud noortekeskustele nõustamiseks ja teavitamiseks, alaealiste komisjonide tegevuseks; Kultuuriministeeriumi toetus tervisespordile ning koolidele ujumise algõpetuse toetuseks; Tervise Arengu Instituudilt südame- ja veresoonekonnahaiguste ennetamise programmiks; veeprogramm joogivee kvaliteedi parandamiseks maapiirkondades. Neile lisaks oli palju väiksemamahulisi projekte. 2013. a saadi Siseministeeriumilt ühel korral täiendavaid rahalisi vahendeid IT-kulude tarbeks 740 eurot.

Välisprojektidest said rahastuse Europe Directi infokeskuste projekt viieks aastaks ning Põhja- ja Baltimaade avaliku halduse mobiilsusprogramm.

Maavalitsuses sõlmitakse lepinguid riigimaade järelmaksuga erastamiseks tasumistähtajaga kuni 50 aastat. Kantselei ja maatalituse spetsialistid peavad arvestust kõikide sõlmitud lepingute, laekumiste ja võlgnike üle.

Seisuga 31.12.2013 oli järelmaksunõudeid arvel 12,0 milj euro ulatuses, töös on 1972 toimet. 2013. aasta lõpu seisuga oli tähtjaks tasumata summa 0,38 milj eurot (311 lepingut).

Riigi esindajana osaleb maavanem maaparan-

dusühistute koosseisus kohustusliku liikmena, kuna ühistu tegevuspiirkonda kuuluvad ka riigimaad. Maaparandusühistute peamine eesmärk on maaparandushoiutööde tegemine, et tagada maaparandussüsteemide toimimine ja maade sihtotstarbeline

kasutamine. 2013. a lõpu seisuga on maavalitsus esindatud 11 Lääne-Viru maakonnas registreeritud maaparandusühistus.

Maaparandusühistutele riigi esindamisega kaasnevate kulude finantseerimine toimub riigieelarvest

maavalitsuse vahendusel (liikme- ja osamaksud ning PRIA toetuse omaosalusmaksed).

Finantsiline järelevalve toimub kõigi sihtotstarbeliste toetuste eraldiste üle, eelarvetest kinnipidamise ja sihtotstarbelise kasutamise üle.

	2011	2012	2013
Maavalitsuse ülalpidamiskulud	656 171.60	659 332.80	705 102.30
Teostatud investeeringud	7573.10	-	-
Maavalitsuse kaudu eraldatavad riigieelarvelised toetused			
Ühistranspordi dotatsioon	1 294 715.10	1 559 252.30	1 598 615.20
Laste riikliku hoolekande toetused	684 603.60	778 394.00	903 046.00
Proteesid ja ortopeedilised abivahendid	325 929.50	298 988.70	367 467.60
Toetused noorsootöök	47 720.00	48 025.00	29 656.00
Toetused spordile	32 738.00	32 495.00	31 146.50
Toetused kultuurile	661.00	-	400.00
Koolinoorte karjäärinõustamise projekt	31 982.00	31 939.40	31 766.10
Terviseedenduslikud programmid	24 835.60	22 025.00	13 941.90
Hajaasustuse veeprogramm	97 920.50	2284.00	74 630.20
Kohaliku omaalgatuse programm	98 302.10	93 641.50	94 551.70
Maakondlik arendusraha ja planeeringud	26 360.00	33 620.00	40 080.00
Maaparandusühistute osa- ja liikmemaksud	13 221.60	64.60	32.60
Sise- ja Rahandusministeeriumilt ühekordsed toetused	8306.00	5760.00	30 810.00
Maakondlik tervisespordikeskus (Ebavere)	19 174.00	7244.00	-
Muud üritused		2163.00	4662.00
Valimiskomisjoni kulud	100 257.00	-	6361.00
Välisprojektid	7706.00	14 408.20	62 908.20
Tulu majandustegevusest	21 271.00	16 975.00	13 506.00
Toetused kokku	2 835 703.00	2 947 279.70	3 303 581.00
Maavalitsuse eelarve kokku	3 499 447.70	3 606 612.50	4 008 683.30
Maavalitsuse ametikohtade täituvus aasta lõpus	37,3	36,3	30,95

Tabel 1. Maavalitsuse eelarvete mahud viimase kolme aasta jooksul

PEREKONNASEISUTOIMINGUD

Anneli Riim, perekonnaseisuametnik-juhtivspetsialist

2013. aasta jääb perekonnaseisuametnikele meelde kui eksamiaasta. Perekonnaseisutoimingute seadus sätestab: perekonnaseisuametniku eksam kehtib kolm aastat eksami sooritamise päevast arvates ning perekonnaseisutoiminguid tohib teha ainult eksami kehtivuse ajal. Juunikuus möödus

peaaegu kõigil maakonnas perekonnaseisutoiminguid tegevatel ametnikel kolm aastat eelmise eksami sooritamisest.

Meie, maavalitsuse perekonnaseisuametnikud, keda on kolm, sooritasime eksami Siseministeeriumile. Kohaliku omavalitsuse ametnike koolitamine ja eksami korraldamine on aga maavalitsuse ülesanne. See oli aja- ja tömahukas periood kõigile. Seekord tuli vastu võtta 23 juba töötava sünni- ja surmaregistreerija kirjalik eksam ja 4 ametnikku tegid alles esmast eksamit (test, kaasuste lahendamine ja praktiline töö), et seda tööd tegema hakata.

Muidu kulges perekonnaseisualane töö ikka samamoodi kui varem: inimesed sünnivad, surevad, abielluvad, lahutavad, muudavad nime, vajavad tõendeid perekonnaarhiivist. Kohtud saadavad isikute teovõime, hooldusõiguse, perekonnaseisu või isa andmete muutmist puudutavaid otsuseid, eestkostja määramist, surnukstunnistamise ja muid otsuseid, mille andmed tuleb kanda rahvastikuregistrisse.

Notarid vajavad seoses pärimisega tõestust isikute sugulussidemete kohta, kodakondsusametnikud aga tõendeid kodakondsusaluste kindlakstelemiseks. Ka välismaal välja antud perekonnaseisudokumentide andmed vajavad rahvastikuregistrisse kandmist. Selline on maavalitsuse perekonnaseisuametnike argipäev.

Päeva täidavad ka kodanike küsimused ja päringud, teemaks on kõik, mis vähegi haakub sõnaga „perekond“.

Aastale lisas värvi see, et alates 1. juulist lõppes ära n-ö kolmeaastane armuaeg, mil hooldusõiguse kuuluvuse muutmist sai vanemate ühise avalduse alusel menetleda veel maavalitsus. Sealt edasi lahendab selliseid küsimusi ainult kohus ja mitmelegi vanemale on see tuska teinud, kuna nad on tähtaja mööda lasknud.

Aastal 2013 tehtud perekonnaseisutoimingud arvudes

Maakonna elanike arv on seisuga 01.01.2014 rahvastikuregistri andmetel 62 092. Maakonnakeskuses Rakvere linnas on 01.01.2014 seisuga rahvastikuregistri andmetel 16 335 elanikku.

Maakonna ametnikud registreerisid kokku 620 sündi, neist 208 sünnikannet tehti maavalitsuses. Paljud vastsed lapsevanemad tulevad sündi registreerima otse haiglast ja kuna maavalitsus asub

Rakvere linnas, siis põigatakse enne kojuminekut meilt läbi. Kuigi sünni registreerimiseks annab sea-duseandja aega ühe kuu, mõjuval põhjusel võib seda aega pikendada kuni kahe kuuni, ei kasutata seda võimalust eriti. Ilmselt on põhjus sünnitoetustes, mida vajatakse kohe. Toetuse saamine aga eeldab, et laps on nime saanud, see tähendab, et sünd on registreeritud.

Sündinutest 216 lapse vanemad olid abielus, 366 last võeti isa poolt omaks (isaduse omaksvõtt) ja 38 last registreeriti ainult ema lapsena. Sündis 313 poissi ja 307 tüdrukut. Kaksikuid oli sel aastal 8 paari, 5 nendest segapaarid poiss-tüdruk ning 3 paari olid kaksikõed.

Noorim sünnitaja oli 14-aastane ning vanim 47-aastane.

Populaarseimaks osutusid 2013. aastal nimed

Maribel ja Lisandra, emba-kumba hakkas kandma 6 tüdrukut. Mirtel sai nimeks 5 tüdrukut ja vanematele meeldisid veel nimed Elisabeth, Emily, Sandra ja Viktoria. 1 tüdruk sai endale kolm eesnime ning 60 tüdrukut kaks eesnime.

Poiste nimede edetabelit juhivad jätkuvalt Rasmus (11 korral pandud nimi), Oliver (10), Markus või Marcus (10) ning neile järgnevad Marten, Robin, Mattias, Kaspar, Sebastian, Sander, Gregor, Daniel. Kaks eesnime pandi 38 poisile.

Lääne-Virumaal registreeriti 788 inimese surm, neist 347 olid meessoost, 441 naissoost. Ühe lapse elu lõppes enne aastaseks saamist, 4 noort inimest suri enne 19. sünnipäeva.

Maakonnas registreeriti 207 abielu, 174 korda tegi seda maavalitsuse ametnik, 22 abielu sõlmisid notarid ning 11 vaimulikud.

Maavalitsuses sõlmitud 174 paarist valisid varasuhteks lahusvara 28, vara juurdekasvu tasaarvestuse 18 paari, ülejäänud 128 otsustasid ühisvara kasuks.

Abieluvõime tõendeid andsime välja kolmele inimesele abiellumiseks Egiptuses ning ühel korral abiellumiseks Tais, Saksamaal, Türgis, Indias ning Ameerika Ühendriikides.

Rakverre tuldi abielluma Venemaalt (6 inimest), Ukrainast, Rootsist ning Lirimaalet.

Noorim pruut oli 18- ning peig 20-aastane, vanimad abiellujad olid 61 (naine) ja 62 (mees).

15–18-aastaseid, st piiratud teovõimega abiellujaid ei olnud (alaealisena abiellumiseks peab kõigepealt taotlema kohtult oma teovõime laiendamist abiellumiseks).

Lahutati 94 paari abielu, neist 91 vormistati maavalitsuses, 3 notari juures. Lisaks saadeti Rakvere kohtumajast meile abielu lahutamise andmete Rahvastikuregistrisse kandmiseks 24 kohtuotsust.

Kohtus lahutatakse abielud, kui paaril on vaidlusi või kui ühe lahutaja elukoht on välisriigis. Kolm abielu ei kestnud aastatki, valdav osa lahutatud abieludest kestsid 3–10 aastat või 21–25 aastat.

Populaarsust kogub nimemuutmine. Võtsime vastu 61 avaldust, mis on rekord – kunagi varem pole nii palju avaldusi esitatud. Neli avaldust läksid menetlemiseks Siseministeeriumi, 57 nimemuutmist vormistas maavalitsus. Põhiliselt soovitakse muuta perekonnanime ja valitakse just vanemate, vanavanemate või vanavanavanemate nimi.

Sisestasime 9157 arhiivset perekonnaseisuakti, parandades sellega oluliselt Rahvastikuregistri kvaliteeti.

Isiku avalduse alusel väljastasime 310 perekonnasündmuse tõendit.

Koostasime 196 rahvastikuregistri väljavõtet, mida vajatakse põhiliselt esitamiseks Soome.

Vastasime 501 korral Kodakondsus- ja Migratsiooniameti päringutele, mis puudutasid põhiliselt kodakondsuse aluseks olevate perekirjete olemasolu.

133 korral pöördusid meie poole notarid ja 206 korral kolleegid teistest maavalitsustest seoses arhiivse dokumendi otsimisega.

Aitasime 41 inimest, kes vajasid abi ja andmeid oma suguvõsa uurimisel.

Tänapäeval teeb perekonnasündmuste kirjapanemise keeruliseks kaks asjaolu.

- Sageli on toiminguid osapooled erinevate riikide kodanikud või ei ole ka Eesti kodaniku elukoht enam Eestis, vaid välismaal. Siis ei piisa ainult Eesti seadustest, vaid tuleb rakendada rahvusvahelist eraõiguse seadust, vaadata, milliste konventsioonidega on erinevad riigid ühinenud, milliseid doku-

mente nõuda ja millises osas rakendada kodakondsusriigi või elukohariigi seadust. Liikumisvabadus ei tähenda seda, et riikidel ei oleks oma seadusi. Euroopa püüdleb eriti dokumendihalduses küll suurema lihtsuse poole, aga igal ajahetkel tuleb arvestada sellega, kuidas seadused parasjagu tegelikult on, mitte seda, kuidas kodanik soovib või arvab, et peaks olema. Inimesed seda sageli ei mõista. Tegelikult nad ei tule selle pealegi.

- Oma perekonnasuhted on jäetud hooletusse ja uue sündmuse registreerimisel võib tulla palju juriidilisi takistusi – lõppenud abielu lahutamata, elukoha registreerimist pole vajalikuks peetud, hooldusõiguse kuuluvusele ei pöörata vähematki tähelepanu. Paljud vallaslapsed on isata, kuigi nii laps kui ka isa teavad teineteisest. Kui nüüd isaga midagi juhtub, on olukorra lahendamine keeruline. Mitmedki noored naised on sõlminud kolmandates riikides abielusid lootuses, et see ei tule kunagi välja. Aga tuleb! Mingi aja pärast jõuavad needki andmed Eesti Rahvastikuregistrisse ning see fakt võib inimese elu ära rikkuda või paremal juhul suuri ebamugavusi tekitada.

Alaealised sünnitajad ja nende vanemad ei mõtle õigel ajal sellele, et tegelikult on alaealine piiratud teovõimega isik ja ta ei saa õiguslikke toiminguid teha, isegi mitte oma lapse sündi registreerida, isadust omaks võtta vms. Vanavanemad pole automaatselt beebi seaduslikud esindajad, vaid kohtus tuleb taotleda enda eestkostjaks määramist. Ka alaealisel sünnitajal on võimalus pöörduda kohtusse oma teovõime laiendamiseks, et ta saaks olla oma lapse seaduslik esindaja.

Tunnustus pereväärtuste hoidmise,
eeskujju ja pikaäegse
kooselu võimalikkuse
näitamise eest.

Lääne-Viru maavanem Einar Vallbaum,
Rakvere Kolmainu koguduse õpetaja Tauno Toompuu,
Rakvere Karmeli koguduse pastor Gunnar Kotiesen.

Lääne-Virumaa pikaajaliste abielupaaride austamine 29.11.2013 Rakvere Kolmainu kirikus

Lääne-Virumaa kultuurigrupp osalemas ühistantsus Moldovas Criulenis, august 2013

RAHVUSVAHELISED SUHTED

Heili Nõgene, avalike suhete peaspetsialist

Lääne-Viru Maavalitsus teeb aktiivset ja kaasavat koostööd nii lepinguliste sõpruspiirkondadega kui ka projektipõhiselt erinevate välispartneritega.

Plöni kreisiga Saksamaa Liitvabariigist on Lääne-Virumaal sõprussuhted 1989. aastast alates.

2013. a septembris külastas Plöni Lääne-Viru delegatsioon maavanem Einar Vallbaumi juhtimisel. Lisaks maavalitsuse esindajatele kuulus delegatsiooni Rakvere Avatud Noortekeskuse noorsootõtaja Helen Heinsalu, kes jäi Plöni kahepäevasele praktikale, mille raames osales Lütjenburgi noortekeskuse töös ning ühiselt töötati välja noortele suunatud koostööprojekt. Lääne-Viru delegatsioon külastas visiidi käigus samuti Lütjenburgi noortekeskust, aga ka Plöni kutseõppekeskust, kellega on Rakvere Ametikoolil aktiivne koostöö. Keskkonnateemasid käsitleti Kliimapaviljoni ja Jääajamuuseumi külastusel. Kohtumisel arutati detailselt läbi 2014. aasta koostöö juubeliürituse kava ning kroonika koostamiseks ja juubeliürituseks vajalikud ettevalmistused.

2013. a novembris külastas Lääne-Virumaad Plöni esindaja, projektijuht Volker Ratje, et projekti juhtimise osas teadmisi ja kogemusi jagada ning

ammutada. Visiit oli samm Lääne-Viru ja Plöni uuenenud koostöö teel, kus domineerib projektikesksus ning Euroopa Liidu fondide toetus ühistegevusteks ja partnerluse arendamiseks. Visiidi raames tutvus Plöni projektijuht Lääne-Virumaal omavalitsustasandiga, meie kogemustega haridus-, turismi- ja ettevõtlusalases rahvusvahelises koostöös. European Seed Money programmi esitati 2013. aastal ühisprojekt loomemajanduse valdkonnas ja visiidi raames kavandati sotsiaalvaldkonna projekti seoses puuetega inimeste tööhõivega, mis kahjuks ei jõudnud 2014. a alguse voozu.

Kuopio linnaga Soome Vabariigist kehtib koostööleping alates 1994. aastast.

2013. aastal visiite ei toimunud.

Vest-Agderi maakonnaga Norra Kuningriigist on Lääne-Virumaal koostööleping alates 1995. aastast.

Juunis käis Lääne-Viru maavalitsuse, omavalitsuste liidu ja arenduskeskuse delegatsioon sõpruspiirkonnas Vest-Agderi maakonnas Norras õppimas, kuidas arendada ettevõtluskeskkonda ja piirkonda tervikuna. Õppereis leidis aset maavalitsuse eestvedamisel projekti „Avaliku sektori roll ettevõtluskeskkonna arendamisel” raames ning Euroopa Sotsiaalfondi meetme „Avalike teenistujate, kohalike

omavalitsuste ja mittetulundusühingute töötajate koolitus ja arendamine” toel. Reisi eesmärk oli tutvuda põhjanaabrite näidetega, kuidas kohalikku ja piirkondlikku arengut kohalike, piirkondlike ning riiklike esinduste ja organisatsioonide koostöö abil suunata. Külastati Tangeni keskkooli uut koolihoonet Kristiansandis, ettevõtluskeskust EVA, Lõuna-Norra teadusparki, huvihariduse tänavaakadeemiat Gateakademiet, avaliku ja erasektori koostöös rajatud veekeskus-spaad Sorlandsbadet. Üldmulje jäi, et Norras on suudetud välja töötada tugevaid võrgustikke.

Vest-Agderi kunstistipendium läks 2013. aastal Lääne-Virumaa tuntud muusikule Peep Pihlakule, kes on saavutanud tuntust muusikapedagoogi, mitmekülgse muusiku ning muusikakollektiivide asutajana. Ta on andnud uue suuna noortebändide arengule ja juhendab Rakvere koolinoorte bändi Tuli. Eriti väärib tunnustust tema vabatahtlik tegevus bändide arendamisel. Stipendium on mõeldud tema tegevust toetavate vahendite ja õppematerjalide soetamiseks, kodustuudio IT- ja helitehnika arendamiseks ning ajakohastamiseks. Vest-Agder on toetanud alates 2008. aastast käesolevani kokku kümnet Lääne-Viru maakonna kultuurivaldkonna inimest.

Dobele suurvallaga Läti Vabariigist on maakonnal koostööleping alates 2001. aastast.

Dobele delegatsioon Lääne-Virumaal Porkuni koolis, märts 2013

Märtsis külastas Lääne-Viru maavanema kutsel maakonda delegatsioon Dobelest vallavanem Andrejs Spridzānsi juhtimisel. Visiit keskendus eelkõige haridusalasele koostööle ja seega külastati maakonnas erinevaid haridusasutusi – Rakvere Ametikooli, Väike-Maarja Gümnaasiumi ja Õppekeskust, Porkuni Kooli ja Rakke Gümnaasiumi. Külastati ka Vihula mõisa ning Rakke valda. Arutleti realiseeritud ja planeeritavate ühisprojektide üle.

Maikus viibis Dobeles suurvallas Lääne-Viru delegatsioon maavanem Einar Vallbaumi juhtimisel. Külastati Dobeles raamatukogu ja renoveeritud haiglat. Seekordne Dobeles-visiit langes ajaliselt ühte sealse iga-aastase festivaliga, mille üks osa oli sireliparaad. Sõpruskohtumisel osalesid traditsiooniliselt lisaks Lääne-Virumaale ka lätlaste sõpruspiirkondade esindajad Leedust, Poolast ja Saksamaalt, mis andis võimaluse laiemalt jagada kogemusi rahvusvaheliste projektide väljatöötamisel ja teostamisel.

Lääne-Viru Maavalitsuse eestvedamisel leidis novembris aset maakonna sõpruspiirkondade võrgustikuseminar, mis oli ühtlasi jätkuprojekt 2012. aastal toimunud ettevõtlusalasele õppereisile sõpruspiirkonda Jönköpingisse. Võrgustikuseminar toimus Rakveres Põhja- ja Baltimaade ettevõtluse ja tööstuse mobiilsusprogrammi toetusel sõpruspiirkondade Jönköpingi (Rootsi), Dobeles (Läti) ja Kymenlaakso (Soome) osavõtul. Igast sõpruspiirkonnast osalesid nii ettevõtluse, hariduse kui ka avaliku sektori esindajad. Võrgustikukohtumise eesmärk oli lisaks kogemuste ja teadmiste vahetamisele ka paindlik, kohalikule ettevõtluskeskkonnale vastava tööjõu väljaõpe kohalike ameti- ja kõrgkoolide baasil. Kohtumise raames tutvuti Lääne-Viru maakonna ettevõtlusalade ja investorteeninduse programmiga, Rakvere Targa Maja tulevikuplaanide

ning Rakvere Ametikooliga. Sõpruspiirkonnad andsid ülevaate oma piirkonna arengutest ja plaanidest erinevates valdkondades: ettevõtlusalade turundamine, investorite piirkonda meelitamine, täiendusõpe. Võrgustikukohtumise käigus saadud ideedele püütakse saada toetust Põhjamaade Ministrite Nõukogu programmist, Kodanike Euroopa programmist ja Erasmus+ programmist.

Jönköpingi kommuuniga Rootsi Kuningriigist on partnerlusleping sõlmitud 2003. aastal.

Jönköpingi esindajad osalesid novembris koos Lääne-Virumaa partnerite Dobeles ja Kymenlaakso sõpruspiirkondade võrgustikuseminaril Rakveres. Seminar sai teoks Lääne-Viru Maavalitsuse eestvedamisel Põhja- ja Baltimaade ettevõtluse ja tööstuse mobiilsusprogrammi toetusel.

Jönköpingis asuva Rootsi-Eesti Seltsi stipendiumi pälvib 2013. aastal Lääne-Virumaa noor orienteeruja Tõnis Laugesaar. Tõnis Laugesaar lõpetas 2013. aastal Kadrina Keskkooli, olles edukas nii õpingutes kui ka spordis. Ta on kuulunud Eesti noorte ja juunioride orienteerumismeeskonnas koondistesse alates aastast 2009, olles oma vanusegrupi liider ning parandades aasta-aastalt tulemusi. Rootsi-Eesti Selts annab igal aastal Eesti taasiseseisvumispäeva puhul stipendiumi ühele lootustandvale Lääne-Virumaa noorele kultuuri või spordi alal ning selle edastab Lääne-Viru maavanem. Stipendiumi kasutamiseks nõudeid ei ole.

Koostööleping **Konini maakonnaga** Poola Vabariigist kehtib alates 2006. aastast.

2013. aastal visiite ei toimunud.

Jász-Nagykun-Szolnoki omavalitsusega Ungari Vabariigist kehtib koostööleping 2006. aastast.

2013. aastal visiite ei toimunud.

Koostööleping **Criuleni rajooniga** Moldova Vabariigist sõlmiti 2012. aastal.

Lääne-Virumaa delegatsioon osales augustis maavanem Einar Vallbaumi juhtimisel Criuleni rajoonis rahvusvahelisel folkloorifestivalil „Mesterul Manole“. Festivalil olid esindatud kümme riiki. Eestit esindas Lääne-Viru kultuurigrupp, kuhu kuulusid kaks Kunda rahvatantsurühma, Kõkutajad ja Laanetagused, ning Viru-Nigula rahvamuusikud. Visiidil said läänevirulased osa ka Moldova Vabariigi iseseisvuspäeva tähistamisest, mis on 27. augustil.

Novembris oli Lääne-Virumaal kogemusi ja kontakte vahetamas rohkearvuline delegatsioon Criuleni maavanem Vitalie Rotaru juhtimisel. Külalisi oli üle kuuekümne ning esindatud olid erinevate valdkondade inimesed – Criuleni Maavalitsuse spetsialistid nii välissuhete, investeringute, majandusküsimuste, põllumajanduse alalt, sotsiaalvaldkonnast, omavalitsusjuhid, arvukas grupp koolidirektoreid, aga näiteks ka rajooni politseiülem. Tutvuti Lääne-Viru maakonnaga laiemalt ja külastati Vinni, Väike-Maarja, Sõmeru, Rakke, Laekvere, Kadrina, Tapa, Tamsalu valda ning Rakvere ja Kunda linna. Programm hõlmas kohtumisi omavalitsusjuhtidega, koolide, ettevõtete, kultuuriasutuste, omavalitsuste allasutuste külastamisi ning tutvumist kohaliku kultuurieluga.

2013. aastal jätkati tööd aasta varem hoo-
gustunud **Kotka-Kroonlinna-Kunda** laevaliini kavandamisega.

Kymenlaakso (Soome Vabariik), Kroonlinna (Vene Föderatsioon) ja Lääne-Viru piirkonna rahvusvahelise koostöö otsese jätkuna algatasid Lääne-Viru Maavalitsus ning AS Kunda Nordic Tsement nn TriK (kolm K-d) projekti ehk Kotka-Kroonlinna-Kunda koostöövõrgustiku väljaarendamise uuringu. Uuringu eesmärk oli välja selgitada, milline oleks mereühenduse potentsiaal nimetatud kolme linna vahel. Uuring käsitles eelkõige Eesti huvigruppe. Kunda ja Kotka vahelisel regulaarsel mereühendusel nähti uuringus võimalusi nii kaubaku kui ka reisijateveo osas, kusjuures tagamaaks oleks peale Virumaa ka Kesk- ja Lõuna-Eesti. Kunda ja Kroonlinna vahelist ühendust nähti pigem ühe osana laevakruisist, mis ühendaks Soome lahe põhja-, lõuna- ja idarannikut. Uuringu koostamist toetasid peale eelnimetatute maakonna ettevõtet Aeroc Jämerä AS, Baltic BulkTrans OÜ, Riigiresursside Keskus OÜ, Kunda Trans AS, Kunda Mobil AS, Lajos AS, Estonian Cell AS ja Lääne-Viru Omaavalitsuste Liit. Uuringu vastu tundsid positiivset huvi ka meie naabermaavalitsused. Uuringu teostas KT Europroject Management OÜ.

Maikuus viibisid Lääne-Virumaal visiidil Kymenlaakso Regionaalse Liidu ja regionaalse arengu ettevõtete esindajad. Aset leidsid kohtumised Lääne-Viru Maavalitsuses, Rakvere Linnavalitsuses, Kunda sadamas ja maakonna ettevõtetes. Käsitleti Eestis koostatud Kotka-Kroonlinna-Kunda laevaliini potentsiaali hindavat TriK uuringut ja arutleti võimalike ühisprojektide üle.

Augustis külastasid Lääne-Virumaa esindajad eesotsas maavanem Einar Vallbaumiga Kymenlaakso piirkonda. Külastati Siriuse spordikeskust, Hamina-Kotka regionaalse arengu ettevõtet Cursor OY, Kouvola kolledžit ja innovatsiooniettevõtet,

tööstusalasid ja piirkonna ettevõtteid. Kohtumisel Hamina-Kotka sadamas arutleti Soome ja Eesti poolel eraldi teostatud TriK uuringute ning võimaluste üle esitada Euroopa Liidule ühisprojekt laevaliini avamiseks.

Kymenlaakso esindajad osalesid novembris koos Lääne-Virumaa partnerite Dobeles ja Jönköpingiga sõpruspiirkondade võrgustikuseminaril Rakveres. Seminar sai teoks Lääne-Viru Maavalitsuse eestvedamisel Põhja- ja Baltimaade ettevõtluse ja tööstuse mobiilsusprogrammi toetusel.

Vene Föderatsiooni ja selle erinevate piirkondadega Lääne-Viru Maavalitsusel sõpruslepingud puuduvad, kuid aktiivne koostöö idanaabritega toimib.

2013. aasta jaanuaris ja aprillis väisasid Peterburi maastikuspetsialistid Eestit, kus külastati Ida- ja Lääne-Virumaad ning Tallinna. Visiitidel keskenduti vanade mõisate ja parkide taastamise ja kasutamise seotud kogemuste vahetamisele, maastikukujundusele, aiandusele, kultuuriturismile, loodus- ja kultuuripärandi kaitsele. Delegatsioonidesse kuulusid maastikukujunduse spetsialistid Peterburi piirkonna haridusasutustest ja riiklikest muuseumitest, maastikustuudiote esindajad ja maaturismiga tegelevad inimesed. Visiite organiseeris Peterburi ärikontaktikeskus Bizkon ning Lääne-Virumaa poolelt olid toeks Lääne-Viru Maavalitsus ja SA Lääne-Viru Arenduskeskus. Lääne-Viru maavanem Einar Vallbaum andis kohtumiste käigus ülevaate maakonna üldnäitajatest ja arengusuundadest.

Aprillis külastas Leningradi oblasti põllumeeste delegatsioon Lääne-Virumaad, maakonna põllumajanduslikke tootmisettevõtteid ja Tartus toimunud

Maamessi. Visiidi raames kohtuti maavanem Einar Vallbaumiga ja arutati Eesti-Vene põllumajanduslike kaubandussuhete üle. Tutvuti Jõhvis AS Maag Pii-matööstusega, Lääne-Virumaal Kohala suurfarmiga, Äntu kalakasvatusega, OG Elektra Tootmisega ja Kilti mõisaga. Virumaa Põllumeeste Liidu ja maavalitsuse koordineerimisel külastati Maamessi, kus osaleti nii seminaridel kui ka töökohtumistel Maamessi korraldajate ja põllumajanduslike ettevõtete esindajatega.

Maikuus käis Lääne-Virumaa delegatsioon Moskvast rahvusvahelisel festivalil „Noorte puuetega inimeste integreerimine ühiskonda“ ideid kogumas. Delegatsiooni kuulusid Lääne-Virumaa Puuetega Inimeste Koja juhataja Helmi Urbalu, Tapa Liikumispuudega Inimeste Ühingu juht Vaike Hiet, Rakvere Liikumispuuetega Inimeste Ühingu juhatuse liige Ester Ravalepik, maavanem Einar Vallbaum ja maavalitsuse avalike suhete peaspetsialist Heili Nõgene. Kolmepäevane rahvusvaheline festival leidis aset Moskva kongressi- ja näitustekeskuses Sokolniki, kus olid üheskoos puuetega inimeste kultuurfestival ja iluduskonkurss, invamess ning paraolümpiamängud. Visiidil külastati ka Eesti saatkonda. Visiit Moskvasse leidis aset Venemaa Puuetega Noorte Assotsiatsiooni Appareli kutsel ja seda toetasid Rakvere Linnavalitsus, Tapa Vallavalitsus ning Eesti Traalipüügi Ühistu. Lääne-Virumaa Puuetega Inimeste Koja koostöö Appareliga sai alguse 2012. aastal.

Lisaks mainitud partnerlussuhetele on Lääne-Viru maakond üks osapooli Eesti-Soome nelja maakonna – **Põhja-Savo, Ida-Virumaa, Järvamaa ja Lääne-Virumaa** vahelises noorsootöölalases koostöös, mis sai alguse 1997. aastal.

Eesti-Soome nelja maakonna vahelise noorsootöölase koostöölepingu raames tutvusid Ida-Viru ja Järva maakonna ning Soomest Põhja-Savo noorsootöötajad märtsis haridus- ja noorsootöösutustega Rakveres ja Sõmerul, kohtuti maavalitsuse, arenduskeskuse ja töötukassa esindajatega, külastati Rakvere Loovuskooli ning kuulati Rakvere Muusikakooli õpilaste kontserti. Rakvere Ametikoolis toimus seminar „Uudsed lahendused ettevõtlikkuse ja ettevõtluse õpetamisel“, kus käsitleti nii Eesti kui ka Soome kogemusi ja meetodikat ettevõtlikkuse arendamisel. Tutvuti Lääne-Viru Rakenduskõrgkooli tegevusega ettevõtlusõppe arendamisel ja tehti Lääne-Viru maavanema Einar Vallbaumiga maavalitsuses kokkuvõtted 2012.–2013. a koostöölepingu täitmisest. Visiit Lääne-Virumaale oli üks osa 2011. aastal sõlmitud koostöölepingust, millega planeeriti 2012.–2013. aastaks ühiselt käsitletavateks teemadeks lisaks ettevõtlikkuse arendamisele veel noorte suunamine, toetamine ja nõustamine tööturule astumiseks, multikultuursus noorsootöös, sidusvaldkondade koostöö erinoorsootöös.

Suhted **Ukrainaga** seati sisse 2013. aastal.

2013. a septembris külastas Lääne-Virumaa ettevõtjate kaheksaliikmeline delegatsioon Ukrainat. Kohtuti Odessa regiooni administratsiooni, kaubandus-tööstuskoja ja erinevate ettevõtete esindajatega. Arutati koostöövõimalusi ja Lääne-Viru maavanem Einar Vallbaum allkirjastas ühiste kavatsuste protokollid Odessa regiooni Kominternovo rajooniga. Ühiste huvadena käsitleti kohtumisel kaubavahetust ning ühisprojekte kultuuri ja hariduse valdkonnas. Asuti arendama projekteid ja otsima rahastusvõimalusi.

Gustav Lokotarile pühendatud laskevõistlused Kadrina spordihoones

HARIDUS- JA SOTSIAALOSAKOND

Marge Lepik, haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja

Osakonna eesmärk on kujundada maakonnas regionaalset ja riiklikku haridus-, kultuuri-, spordi-, noorsoo-, sotsiaalhoolekande- ja rahva tervise poliitikat ning korraldada maavalitsuse ülesannete täitmist nendes valdkondades, et tagada maakonnas hariduse, noorsoo, kultuuri, spordi, sotsiaalhoole-

kande ja terviseedenduse terviklik ja tasakaalustatud areng koostöös tegevuse sihtrühmadega.

Vastavalt osakonna põhimäärusele ja aasta tegevuskavale oli osakonna prioriteet maakonna erinevate organisatsioonide kooskõlastatud tegutsemise, eelkõige järgmistes suundades:

1. Programmi „Ettevõtlik haridus“ jätkamine noortes loovuse arendamiseks ning loodusteaduste ja tehnoloogiahariduse populariseerimine.
2. Spordinõukogu ja -liidu tõhusama koostöö tugevdamine spordi valdkonna arendamisel.
3. Maakonna tasandil ja omavalitsustes noorte kaasamine ühistegevusse ja otsustusprotsessidesse noortekogude kaudu.
4. Kultuuriasutuste, -tegelaste ja -ühenduste kaasamine vaimse kultuuripärandi väärtustamisele, et inimesed teadvustaksid kultuuripärandit kõikjal enda ümber ning mõistaksid, et seda tuleb koos hoida – kultuuri-

pärand on meie identiteedi osa ja alus. Kultuuripärandi aasta juhtlause kõlas: „Pärijata pole pärandit“.

5. Sotsiaaltöötajate ja sotsiaalteenuste osutajate koostöö parendamine abivajajate aitamise eesmärgil.

Ideede laad Rakvere spordikeskuses

6. Nõustamise tagamine teavet küsivatele klientidele sotsiaalteenuste ja toetuste osas.

Hariduse valdkonnas oli erilise tähelepanu all koolivõrgu, eriti gümnaasiumide võrgustiku areng maakonnas lähiaastatel. Toimis ladus sisuline koostöö koolipidajate, -juhtide ja noortega maakonna koolivõrgu analüüsimisel.

Noorsootöö valdkonnas kasvas erinevate osapoolte kaasatus maakondlikes sündmustes – haridus- ja noorsootöötajate koostöövõrgustike ühis-tegevused politsei-, pääste-, sotsiaal-, lastekaitse-, tervisedenduse- ja teiste spetsialistide abil. Teistest enam tehti aktiivselt koostööd Europe Directi info-punktiga. Korraldati mitmeid huvitavaid ja enam meelde jäävaid üritusi erinevate koostööpartneritega – „Ideede laat“, noorte osaluskohvik, noorte ohutuskonverents. Viiendat aastat korraldati maakonnas G. Lokotari auks laskevõistlused riigikaitset õppivatele gümnaasistidele.

2012. aasta sügisel tegevust alustanud huvijuhtide ja avatud noortekeskuste aineseksioonid saavutasid stabiilse ja süsteemse koostöö erinevate kokkusaamiste kaudu.

Kultuurivaldkonnas oli märksõnaks kultuuripärandi aasta teemal „Pärijata pole pärandit“. Pärandiaasta andis erinevatele asutustele ja organisatsioonidele uusi võimalusi pühenduda rohkem pärandialasele tegevusele, korraldamaks uusi omapäraseid üritusi.

Sotsiaalhoolekandes oli aasta oluliseks sündmuseks väljastpoolt maakonda uute koostööpartnerite pakkumised sotsiaaltöötajate koolitusteks.

Tervishoiu valdkonnas kahanesid 2013. aastaks maavanema ülesanded. Jäänud on tervisekaitse,

haiguste ennetamise ja tervise edendamise abinõude elluviimise tagamine maakonna piirides, tervisele ohutu elukeskkonna loomisele, tervisehäirete ja haiguste ennetamisele suunatud programmide väljatöötamine ja elluviimise korraldamine maakonnas, tervisekaitse ja tervise edendamisega tegelevate asutuste ning spetsialistide vahelise koostöö koordineerimine.

Maakonnas jätkus Euroopa Sotsiaalfondi programmi „Tervislikke valikuid toetavad meetmed 2013–2014“ ja projekti „Vigastuste vältimine Lääne-Virumaal“ elluviimine.

2013. aasta suuremad probleemid

1. Plaanitavad muudatused sotsiaalhoolekande ja lastekaitse seaduses, kus kahjuks nähakse maavalitsuse rolli väga väiksena või üldse mitte.

2. 2014.–2015. a töö planeerimisel oli ebaselguse tõttu raskusi maavanema teatud ülesannete täitmise tagamisega (tehnilised vahendid, lastekaitse, lapsendamine).

3. Perearstinduse üleandmisega kaasnevad probleemid (klientidel vähe teavet, mis tingib endiselt avaldustega maavalitsuse poole pöördumisi, klientidel probleemid info kättesaadavusega).

4. Omavalitsuste ja haridusjuhtide nõustamist takistas infopuudus 2014. a üldhariduskoolide rahastamise, riigikoolide ja gümnaasiumide võrgu, nõustamiskomisjonide tuleviku osas. Samuti puudusid riiklikud suunad noorsootöö korralduse, alaealiste komisjonide ja noorteinfo koordineerimisel 2014.–2015. a.

5. Haridus- ja Teadus- ning Sotsiaalministeeriumi vaheline ebapiisav koostöö erivajadustega õpilaste toetamise küsimustes segas tööd ka maavalitsustes.

Lasteaiad/ üldhariduskoolid	Arv	Õppurite/ laste arv sügis 2013
Lasteaedu (sh lasteaed-algkoolid ja lasteaed-põhikoolid)	31	2770
neist eralasteaedu	2	184
Põhikooli 1.–6. klassini	4	82
neist lasteaed-algkooli	2	31
Põhikooli 1.–9. klassini	17	1208
neist lasteaed-põhikooli	9	496
Erikoolid	5	232
sh erakoolid	2	34
Õpilaskodusid	6	80
üldhariduskoolide juures		
neist riiklikult toetatud kohti munitsipaalkoolide juures	5	66

Kutseõppeasutused	Arv	Õppurite arv sügis 2013
Keskkoole, gümnaasiume	13	5288
neist eragümnaasiume	1	307
neis õhtuse ja kaugõppeosakondi	3	18
neist täiskasvanute gümnaasium	1	93
Gümnaasiumiastmes õpilasi		1188
sh päevaõppes		1111
mittetatsionaaris		77
Huvikoole	13	1974
neist munitsipaalkoole	6	1068
neist erakoole	7	896
Rakenduskõrgkoole	1	1222
sh kutsekeskharidust omandamas		372
Üli-/kõrgkooli filiaale	1	231
Kutsekoole	3	989

Allikas: Eesti Hariduse Infosüsteem (EHIS) ja koolide andmed, märts 2014

Tabel 2. 2013/2014. õppeaastal maakonnas tegutsevad õppe- ja lasteasutused

HARIDUS

Kõiki haridusasutuste tüüpe iseloomustas laste või õpilaste arvu jätkuv vähenemine. Kuid koolide arv ei ole eriti muutunud – 2013. a lõpetas tegevuse Rakvere Linna Algkool. Taheti ka Vajangu kooli tegevus lõpetada, kuid seda siiski ei tehtud.

Õpilaste arv vähenes 1999. aastaga võrreldes ligi poole võrra, seejuures pool ja üle selle Haljala, Väike-Maarja, Rakke, Laekvere, Rakvere, Rägavere

ja Vihula vallas. Viimase nelja aasta jooksul on õpilaste arv vähenenud aga 16% (üle 1250), seejuures on langus olnud kõikides valdades, vähim muutus, s.o alla 10%, aga Viru-Nigula, Tamsalu, Sõmeru ja Vihula vallas.

Oluline vähenemine on toimunud ka venekeelsetes koolides, mis on muutunud nii eesti kui ka vene õppekeele koolideks. Vene õppekeele

klassid on jäänud Tapa Vene Gümnaasiumisse (6 klassi 50 õpilasega), Rakvere Gümnaasiumisse (endisest Rakvere Vene Gümnaasiumist üle tulnud 5 klassi) ja Kunda Ühisgümnaasiumisse (1 klass 8 õpilasega). Keelekümblusklassid on ainult Tapa Vene Gümnaasiumis (10 klassikomplekti 127 õpilasega).

Samas on õpetajate arv viimase viie aasta jooksul suhteliselt vähe muutunud: 842-lt (2008. a) 802-le (2012. a kevadel, sügiseks oli arv juba 781). Õpetajate ja ametikohtade arv on viimase viie aasta jooksul järsult muutunud just kahel viimasel aastal: 1088-lt ja 726,6-lt (2009. a) vastavalt 749-le ja 663-le (2013. a).

Alusharidus

2013. a sügisel oli 18 lasteaia ning 13 lasteaed-põhikoolis kokku 3183 (2012. a 3090; 2011. a 3090; 2010. a 2961 ja 2009. a 2712) lasteaia kohta, kuid lasteaia oli EHIS-e andmetel 2770 (2012. a 2775; 2011. a 2811; 2010. a 2663) last. Kokku oli asutustes 154 (2012. a 147) rühma, sh 25 söime-, 27 liit-, 5 eri-, 3 sobitus-, 2 tasandus- ja 1 arendusrühm. Sõimerühmades oli kokku 338 (2012. a 286) last, samas ka kõige suurem kohtade puudus. Lasteaadades töötas 335 õpetajat kokku 319 ametikohta (2012. a 272; 2011. a 291; 2010. a 273).

Lasteaadades töötab EHIS-e andmetel 18 logopeedi (2012. a 15; 2011. a ja 2010. a 17; 2009. a 18) ja 5 eripedagoogi.

	Kohalik omavalitsus	1999	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Rakvere linn	3516	2761	2459	2360	2338	2330
2.	Haljala vald	623	358	345	298	298	284
3.	Tapa vald	1161*	1052	1002	960	876	848
4.	Kadrina vald	1020	680	642	598	567	567
5.	Vinni vald	989	565	504	465	469	454
6.	Väike-Maarja vald	973	529	505	483	452	471
7.	Kunda linn	703	411	384	361	364	361
8.	Sõmeru vald	462	269	260	257	241	241
9.	Rakke vald	326	225	202	179	162	160
10.	Tamsalu vald	740	464	451	430	432	428
11.	Laekvere vald	270	151	144	128	124	118
12.	Viru-Nigula vald	133	114	102	88	103	103
13.	Rakvere vald	162	111	95	87	87	81
14.	Rägavere vald	121	70	71	67	60	53
15.	Vihula vald	227	66	63	61	58	59
		11300	7826	7229	6822	6631	6574

Allikas: Lääne-Viru Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakond EHIS-e andmete põhjal, 2013. a sügis

Märkus: *Tapa vallale ei kuulunud veel Lehtse ja Jäneda kool

Tabel 3. Õpilaste arv omavalitsuste lõikes aastatel 1999–2013

	0	1	2	3	4	5	6	7
Maakonna linnad	185	176	193	199	200	221	210	196
Kunda linn	24	26	34	34	37	36	43	39
Rakvere linn	161	150	159	165	163	185	167	157
Maakonna vallad	418	410	450	455	470	484	453	436
Haljala vald	28	30	23	30	30	27	29	30
Kadrina vald	48	56	62	51	57	79	54	58
Laekvere vald	20	8	13	15	13	17	10	11
Rakke vald	18	18	22	12	13	18	14	17
Rakvere vald	16	28	34	28	24	28	33	22
Rägavere vald	4	12	7	14	9	10	7	7
Sõmeru vald	37	45	48	48	47	49	57	37
Tamsalu vald	34	33	27	42	50	47	39	43
Tamsalu vallasisene linn	22	18	16	22	25	20	22	23
Tapa vald	81	72	90	83	93	90	79	78
Tapa vallasisene linn	61	55	59	64	65	70	59	62
Vihula vald	10	11	7	15	7	10	9	14
Vinni vald	57	49	61	51	64	53	61	56
Viru-Nigula vald	14	12	15	13	14	7	21	9
Väike-Maarja vald	51	36	41	53	49	49	40	54
Kokku	603	586	643	654	670	705	663	632

Allikas: Statistikaamet, 2014

Tabel 4. Kuni 7-aastaste laste vanuseline koosseis maakonnas, seisuga 1. jaanuar 2014. Kokku 5156 (01.01.2013 aga 5038), kusjuures laste arv kasvas mõnevõrra Rakvere linnas, Tapa, Sõmeru, Vinni, Tamsalu, Rakke ja Laekvere vallas

Eriharidus

Erikoolides õppis 2013. a sügisel 232 (2012. a 260) õpilast, seejuures hooldusõppel (HÕK) 11 (2012. a 15), toimetulekuõppel (TÕK) 11 (2012. a 13), lihtsustatud õppekavaga (LÕK) õppis 110 (2012. a 117), HÕK koos LÕK 15, TÕK koos LÕK 54 (2012. a 59), LÕK koos lihtpuudega 5 (2012. a 4) ja kasvatusraskustega 28 (2012. a 37) õpilast. Kusjuures pikendatud õppel oli kokku 13 (2012. a 32) õpilast Porkuni, Mihkli ja Lille koolis.

Viimastel aastatel on riigis võetud suund kaasavale haridusele, s.o erivajadustega laste tavakoolis õpetamisele. Meie maakonnas on 15% LÕK/TÕK õpilastest tavaklassis, 61% riigi erikoolis, teised kas eraerikoolis või eriklassides. Kolmes (2012. a neljas) munitsipaalkoolis on õpiraskustega õpilaste klassid, kolmes (2012. a kahes) väikeklassid ning ühes nii käitumis- kui ka kasvatusraskustega õpilaste klass.

2013. a valmis HEV õpilaste õppekorralduse

kontseptsioon, mille kohaselt suureneb LÕK-õpilaste arv nn tavakoolides.

Üldhariduskoolides on kokku 1887 (2012. a 1617 ja 2011. a 1914) haridusliku erivajadusega õpilast, s.o 28,7% (2012. a 24,3%; 2011. a 25,8%; 2010. a 25,7%) õpilastest.

Maakonnas on väga kõrge intellektipuudega õpilaste (LÕK) osakaal, võrreldes riigi keskmisega (5,3% vrd 2,6%).

Enamikus haridusasutustest on tagatud eripedaagoogi, logopeedi või sotsiaalpedagoogi teenused, kuigi vajadused on mitmetes suuremad kui võimalused teenusteks. Hariduslike erivajadustega lastele osutasid peale oma kooli tugispetsialistide abi õppenõustamiskeskus Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu juures ja nõustamiskomisjon maavalitsuse juures.

Nõustamiskomisjon

Vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele tegutseb maakondlik erivajadustega laste nõustamiskomisjon maavalitsuse juures. Maavanema kinnitatud komisjoni koosseisu kuulub viis liiget: eripedagoog, logopeed, psühholoog, sotsiaaltöötaja ja maavalitsuse esindaja.

Komisjon töötab aastatööplaani alusel, istungid toimusid reeglipäraselt kord kuus, kevadel ka enam (kokku 14 istungit).

2013. aasta jooksul nõustati 130 last (2012. a 160; 2011. a 168), seejuures õppekava määrati 45 (2012. a 47; 2011. a 56; 2010. a 67) korral, erikooli või -klassi suunati 31 (2012. a 28; 2011. a 61; 2010. a 53) ning erirühma 13 (2012. a 17) korral, koolipikendust anti 26 (2012. a 17; 2011. a 28; 2010. a 23) lapsele. Riiklikus õppekavas sätestatud õppemahu vähendamist soovitati 2 (2012. a 4), väikeklassi 6 (2012. a 4), mittestatsionaarset õpet 6 ja ühele õpilasele keskendatud õppe rakendamist 1 õpilasele.

Toimused ümarlauad õppenõustamiskeskuse, eripedagoogide, sotsiaalpedagoogide ja HEV koordinaatoritega ning töökoosolek maakonna psühhiaatritega tekkinud probleemide aruteluks.

Täiskasvanuharidus

Täiskasvanud saavad omandada keskharidust eksternina, õhtuses või kaugõppes Rakvere Täiskasvanute Gümnaasiumis või päevaste üldhariduskoolide õhtu- ja kaugõppeosakondades (Tapal, Väike-Maarjas).

Põhi- ja keskharidust õhtuses ja kaugõppes omandajate arv on järsult kahanenud – 2013. a oli neljas koolis kokku ainult 111 õppurit (2012. a 180; 2011. a 205; 2010. a 273; 2009. a 306).

Suurim langus on olnud just Rakvere Täiskasvanute Gümnaasiumis, kus 2013. a õppis õhtuses või kaugõppes, eksternina või üksikaineid kokku 93 õpilast (2012. a 136; 2011. a 167; 2010. a ja 2009. a 197). Samuti lõpetas Tapa Gümnaasium vastuvõtu

mittestatsionaarsesse õppesse, jäänud on 7 õpilast (2012. a 30; 2011. a 48). Samal ajal võttis õpilasi vastu mittestatsionaarsesse õppesse Rakvere Eragümnaasium (2 õpilast).

Väga suuri langusi ei ole õpilaste arvu osas kutse- ja kõrgkoolides (v.a Mainori Rakvere Õppekeskus, mis suleti): kahenemine on olnud kokku ainult 146 õppuri võrra.

Täiskasvanuhariduse valdkonnas oli 2013. aastal olulisim sündmus **Täiskasvanud õppija nädal** (TÕN), mis on elukestvat õpet propageeriv üritus. 11.–18. oktoobrini 2012. a toimus XIV täiskasvanud õppija nädal juhtmõttega „Õige aeg on õppida”, mida maakonnas koordineeris Lääne-Virumaa

Kool	Õpilaste arv 2013	Õpilaste arv 2012	Õpilaste arv 2011	Õpilaste arv 2010
Rakvere Ametikool	760	765	846	943
Lääne-Viru Rakenduskõrgkool sh kõrgharidus	1222	1231	1197	1185
sh kutseharidus	850	848	837	845
Väike-Maarja Õppekeskus	372	383	360	340
Väike-Maarja Õppekeskus	133	147	185	200
TLÜ Rakvere Kolledž	231	220	231	254
AK Päästekolledži Päästekool	96	72	78	83
Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor (Rakvere õppekeskus)	0	68	69	88

Allikas: kutse- ja kõrgkoolide küsitluse ja HTM andmed, 2014. a märts

Tabel 5. **Õpilaste arvud maakonna kutse- ja kõrgkoolides**

Keskraamatukogu peaspetsialist Lea Lehtmets.

Traditsiooniliselt toimuvad sel nädalal avalikud loengud kõrgkoolide juures ning erinevad üritused ametikoolis, raamatukogudes ja seltsides. Sel nädalal tunnustab maavanem ka maakonna tasandil tublimaid õppijaid, koolitajaid, koolitussõbralikumat organisatsiooni ja omavalitsust.

2013. a valiti vastavalt üleriigilisele reglemendile maakonna:

aasta õppijaks

Age Karja, OÜ Voyage bussijuht

aasta koolitajaks

Riho Mäe, Rakvere Ametikooli õpetaja

aasta koolitussõbralikumaks

organisatsiooniks

Lääne-Viru Rakenduskõrgkool

Aasta 2013 hariduse välishindamises

Maaja Valter, inspektor

Uue riikliku õppekava rakendamise ja varasemast enam seatud tähelepanu keskmisele õpilane ja tema areng. Ka riiklik järelevalve on viimastel aastatel keskendunud sellele teemale.

2013. aastal teostati riiklik temaatiline järelevalve Haljala Gümnaasiumis, Tapa Vene

Gümnaasiumis, Rakvere Põhikoolis, Rakvere Ametikoolis, Kunda Lasteaias Kelluke, Sõmeru Lasteaias Pääsusilm ja Tudu Koolis (lasteaias ja koolis).

Üldhariduskoolides oli järelevalve teemaks „Õpilase arengu toetamine“ rõhuasetusega haridusliku erivajadusega lastele (HEV). Kõigis koolides on HEV õpilase õppe korralduse põhimõtted kehtestatud kooli dokumentatsioonis ja avalikustatud kooli kodulehel. Õigusaktidega vastuolusid HEV õpilaste õppe korralduses järelevalve käigus ei tuvastatud. Kõigis koolides on HEV õpilastega tehtav töö laiaulatuslik ja mitmekülgne, kusjuures igal koolil on oma „nägu“. Ühiseks jooneks võib pidada seda, et kõikides koolides rõhutati vajadust varajaseks märkamiseks ja sekkumiseks. (Koolide järelevalve kokkuvõtte aadressil www.virumaa.info)

Kutseõppeasutuses oli järelevalve teemaks „Õppekava rakendamine ja õppetöö korraldus“, lasteaedades „Lapse arengu toetamine“. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted on sätestatud lasteaedade õppekavades. Järelevalved

näitasid, et neid põhimõtteid rakendatakse. Lasteaedades pakutavateks tugiteenusteks on logopeediline abi, eripedagoogiline abi, eesti keele kui teise keele tugiõpe, individuaalse arengukava koostamine. Tugispetsialistid töötavad lasteasutuses reeglina kindla graafiku alusel teatud päevadel nädalas, sest valdavalt on tegemist pedagogidega, kes töötavad mitmes lasteasutuses.

Kolmest lasteaiast kaks olid viimastel aastatel kasutanud ka maakonna nõustamiskeskuse teenuseid. Keskuse nõustamine kohapeal annab lasteaiatöötajatele kinnituse oma tähelepanekute kohta ja aitab teha selgitustööd lastevanematele. (Lasteaedade järelevalve kokkuvõtte aadressil www.virumaa.info)

Haridus- ja sotsiaalosakonna juhatajat ning inspektorit ajendasid järelevalve käigus saadud tähelepanekud, samuti koolide huvi/vajadus üha rohkem hariduslike erivajadustega lastega tehtavat tööd rahastada, 2013. aastal kokku panema väikest ülevaadet. Töös vaatlesime, milliseid tugiteenuseid suudavad õpilastele pakkuda maakonna koolid, kui palju töötas 2012/13. õppeaastal koolides tugispetsialiste, millistel alustel on viimastel aastatel tugimeetmeid rahastatud. Eraldi käsitlesime lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud õppel tavaklassis õppivate õpilastega seonduvat. Teema käsitlemisel olid abiks koolide juhtkondade poolt haridus- ja sotsiaalosakonda saadetud vastused. Koolide tegevus näitab, et koolides tehakse palju HEV õpilaste arendamiseks. Aastatega on kasvanud nende

Rakvere Gümnaasium

Tamsalu Gümnaasium

õpilaste arv, kes omandavad tavakoolis põhiharidust lihtsustatud õppekava alusel. See toob kaasa mitmeid lahendamist vajavaid probleeme. Nii õpetajad kui ka koolijuhid näevad kaasavas hariduses palju positiivseid nüansse, kuid probleemide ring tundub olevat suurem. (Kogu ülevaade aadressil www.virumaa.info)

Õpitulemustest Lääne-Virumaa üldhariduskoolides

PISA (rahvusvaheline õpilaste hindamisprogramm) on suurim ja tuntuim haridusuuring maailmas, milles Eesti on osalenud alates 2006. aastast. Teatavasti on Eesti tulemused olnud maailma teiste riikide taustal head. Pingeridade vältimiseks ei ole koolide tulemusi avalikustatud. Alati on osalenud koolid saanud tagasisidet oma õpilaste tulemustest. Viimase, PISA 2012 tulemustest kokkuvõtteid tehes toodi põhinäitajate osas välja ka maakondade tulemused. Nende põhjal võib öelda, et Eesti taustal on Lääne-Virumaa koolide õpilaste tulemused viimases kolmandikus.

Lääne-Virumaa selline koht ei ole üllatus, sest maakonna koolide põhikooli lõpueksamite tulemused ning tasemetööde tulemused näitavad sama. (Hariduse aastaraamat 2013)

2013. aasta põhikooli lõpueksamite tulemused olid Lääne-Virumaal paremad kui eelmisel õppeaastal, kuid jäid nagu varasematelgi aastatel enamasti madalamaks riigi keskmistest. Maakonna keskmine sooritusprotsent oli riigi keskmisest kõrgem valikeksamitest inglise keeles, füüsikas, geograafias ning riigi keskmisele väga lähedal vene keeles ja ühiskonnaõpetuses. (Kokkuvõtte aadressil www.virumaa.info)

Kooliastmete lõpus (3. ja 6. klassis) sooritatud

üleriigilistes tasemetöödes olid Lääne-Virumaa 3. klasside õpilaste tulemused paremad kui 2012. aastal, kusjuures eesti keele edukuse näitaja oli kõrgem kui riigi keskmine. Samas ülejäänud näitajad jäid riigi keskmisest madalamale. 6. klassis on tasemetööde näitajad alati madalamad kui I kooliastme lõpus. 2013. aastal olid Lääne-Virumaa 6. klasside õpilastel nii eesti keele kui ka matemaatika tulemused ka eelmise aastaga võrreldes madalamad. Praegused 6. klassi õpilased sooritasid kolm aastat tagasi tasemetöö ainult matemaatikas, mis ei anna võimalust võrrelda, kas eesti keeles halvenesid tulemused suhteliselt sama palju kui matemaatikas. Võrreldes koolide järjestust soorituspunktide keskmise järgi, ilmnes, et kümme kooli parandas oluliselt oma tulemust. Näiteks kool, kes oli oma näitajaga 2010. aastal 23., sai nüüd tulemuse, millega oldi 1., teine kool, kes oli 3. klassi töö ajal 7., oli nüüd 2. jne. See näitab, et kolme aastaga on võimalik keskmisi tulemusi parandada. Samuti saab kinnitust asjaolu, et töö ei olnud kõikide õpilaste jaoks ühtmoodi keeruline. (Kokkuvõtte aadressil www.virumaa.info)

Võrreldes Lääne-Virumaa koolide õpilaste 2013. aasta riigieksamite tulemusi päevaste gümnaasiumide keskmistega, võib öelda, et aasta oli järjekordselt edukas Kadrina Keskkoolile ja Rakvere Reaalgümnaasiumile, kelle õpilaste keskmine tulemus oli kõrgem riigi keskmisest viies aines, Rakvere Gümnaasiumi abiturientide tulemus ületas riigi keskmise neljas aines. Väike-Maarja Gümnaasium äratas oma eesti keele eksami kõrge tulemusega (13% üle riigi keskmise) meedia tähelepanu. Lõpetajaid oli Väike-Maarjas 2013. aastal aga ainult kuus.

Eesti keeles saavutasid üle riigi keskmise tulemuse Tamsalu Gümnaasiumi ja Rakvere Reaalgümnaasiumi lõpetajad, matemaatikas Haljala, Kadrina

ja Vinni-Pajusti lõpetajad, inglise keeles olid kuue kooli – Haljala, Kadrina, Kunda, Tamsalu, Rakvere gümnaasiumi ja Rakvere Reaalgümnaasiumi tulemused üle riigi keskmise.

Maakonna abiturientide keskmine eksamitulemus (arvutatuna nende koolide baasil, kus eksamisooritajaid oli rohkem kui viis) oli pooltes sooritatud ainetes üleriigilisest abiturientide keskmisest tulemusest kõrgem (bioloogia, füüsika, inglise keel, keemia, ühiskonnaõpetus) ja pooltes (ajalugu, eesti keel, geograafia, matemaatika ja vene keel) madalam. (Riigieksamite tulemused aadressil www.virumaa.info)

On märkimisväärne, et koolides loetakse hariduslike erivajadustega õpilaseks ka teistest õpilastest ühes või teises valdkonnas võimekamat õpilast. Neid õpilasi toetatakse individuaalsete õpiülesannetega, suunatakse osalema konkurssidel ja olümpiaadidel ning kooli huvialaringides, soovitatakse huvitegevust väljaspool kooli.

Õpetajate aineseksioonid korraldavad maakonnas aasta jooksul kümneid olümpiaade, kus saavad osaleda sajad õpilased. Üleriigilistele olümpiaadidele saavad kutse parimatest parimad.

2012/13. õppeaastal osales üleriigiliste aineolümpiaadide lõppvoorudes õpilasi meie maakonna kümnest gümnaasiumist. Ühegi põhikooli õpilased lõppvoorudesse ei pääsenud. Osalejate arv (48) oli väiksem kui nullu (59).

Suure panuse maakonna esindamisse üleriigilistel olümpiaadidel andsid Rakvere Reaalgümnaasium, kust käesoleval aastal osaleti olümpiaadide lõppvoorudes 12 korral, Rakvere Gümnaasium (10 korda), Vinni-Pajusti Gümnaasium (9 korda) ja Kadrina Keskkool (6 korda). Lõppvoorus saavutatud esikümnekohti on kõige rohkem küll Rakvere

Reaalgümnaasiumil, kuid kui arvestada kohtade arvu ja õpilaste arvu suhet, siis ületab Kadrina Keskkool linnakoole. (Olümpiaadide kokkuvõtte aadressil www.virumaa.info)

Need õpilased ja õpetajad, kellel 2012/13. õppeaastal olid aineolümpiaadidel kõrgemad tulemused, said tunnustatud 29. mail Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu ja Lääne-Viru Maavalitsuse korraldatud maakonna ainetundjate aupäeval. Olümpiaadide lõppvooruses võistelnud õpilastega oli seotud 20 õpetajat.

Kõrgemaid kohti üleriigilistel olümpiaadidel saavutasid Tapa Gümnaasiumist Karin Leevald soome keeles – 1. koht (õp Katri Lehtsalu), Kadrina

Keskkoolist Enely Lehtme kirjanduses – 3. koht (õp Liivi Heinla), Rakvere Reaalgümnaasiumist Merilin Alaküla ühiskonnaõpetuses – 3. koht (õpetaja Elle Kohal), Rakvere Reaalgümnaasiumist Hendrik Sobi bioloogias ja geograafias – 4. koht (õp-d Tiina Sirelpuu ja Kadri Marksoo).

Lisaks olümpiaadidele on õpilastel võimalik mõõtu võtta paljudel konkurssidel ja võistlustel.

14. ajalooalaste uurimistöøde võistlusel Vabariigi Presidendi auhindadele teemal „Eesti tee demokraatiale“ saavutas 2. koha ja sai rahalise preemia Kadrina Keskkooli 7. klassi õpilane Anett Altmäe, kelle juhendaja oli Evelin Tiiter.

Pranglimise maailmameistrivõistlustel 9.–14. maini Krimmis Aluštās võistlesid Lääne-Virumaalt Kadrinast Georg-Harald Nagel, kes saavutas 9. koha noormeeste võistlusklassis, ja Tamsalust Kristina Pešehodko, kes saavutas 7. koha neidude võistlusklassis.

2012/2013. õppeaastal toimus 19. korda Virumaa matemaatikavõistlus. Esimese kuue kooli hulka jõudis nooremas astmes Rakvere Reaalgümnaasium ja vanemas astmes Rakvere Gümnaasium. (Teised ainealased võistlused ja konkursid aadressil www.virumaa.info).

NOORSOOTÖÖ

Merle Maimjärv-Mirka, vanemspetsialist

Maavalitsus koordineerib noorsootöö riiklike programide elluviimist maakonnas, kohaliku omavalitsuse ülesanne on korraldada noorsootööd oma haldusterritooriumil.

Statistikaameti andmetel oli 1. jaanuari 2014. a seisuga maakonnas 13 970 (2013. a 13 532, 2012. a 13 908, 2011. a 18 087,

2009. a 19 050) noort vanuses 7–26 aastat, s.o 23% (2012. a 23,2%, 2011. a 27,1%, 2010. a 27,8% ja 2009. a 27,5%) elanikkonnast. Viimase viie aastaga on maakonnas noorte arv vähenenud ligi 5500 (s.o 29%) võrra, samal ajal kogu elanikkonna arv 8345 inimese (s.o 12,4%) võrra.

Noorsootööspetsialiste on maakonnas vaid kolmes kohalikus omavalitsuses (Rakvere, Sõmeru ja Vinni). Ülejäänud piirkondades tegeleb noorsootöölalaste küsimustega kas haridusnõunik,

kultuuri- või lastekaitsespetsialist jt. Noorsootöötajad on omavalitsuste ametnike kõrval avatud noortekeskustes ja koolides.

Viimastel aastatel on olnud avatud noortekeskustes kokku 29 töötajat, muudatused on olnud üldhariduskoolides, näiteks 2013. a oli 25 (2012. a 20, 2011. a 29) huvijuhti. Kokkuvõttes on viimasel viiel aastal kõikide noorsootöötajate arv ikkagi kolmandiku võrra vähenenud.

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Maakond	632	577	591	615	622	658	614	621	671	691	712	730	832	759	720	796	845	810	749	725
Linnad	196	172	172	183	190	211	163	184	200	204	208	219	253	233	225	250	275	279	244	250
Kunda	39	34	27	37	33	30	23	28	35	40	43	41	53	28	29	38	40	52	37	35
Rakvere	157	138	145	146	157	181	140	156	165	164	165	178	200	205	196	212	235	227	207	215
Vallad	436	405	419	432	432	447	451	437	471	487	504	511	579	526	495	546	570	531	505	475
Haljala	30	21	22	32	27	28	18	30	30	21	30	39	38	42	31	31	37	36	26	24
Kadrina	58	39	52	53	67	52	52	57	55	58	55	72	77	65	53	77	58	61	65	75
Laekvere	11	8	16	11	17	11	13	21	19	10	16	25	25	13	23	25	27	21	18	16
Rakke	17	11	19	17	12	12	19	17	16	18	25	26	34	31	20	22	18	22	14	13
Rakvere	22	22	34	27	24	19	23	28	21	43	30	24	30	29	16	21	29	25	24	28
Rägavere	7	14	9	8	9	10	7	9	14	11	8	7	14	17	7	13	12	20	9	8
Sõmeru	37	46	41	37	30	43	44	32	36	53	45	42	67	44	54	43	54	53	52	49
Tamsalu	43	45	44	44	45	48	46	34	48	49	47	38	52	44	39	42	54	46	46	37
Tapa	78	84	76	84	86	89	106	89	94	99	110	78	90	97	87	110	105	103	101	72
Vihula	14	11	13	9	10	14	6	14	11	19	9	21	21	19	20	12	25	7	12	19
Vinni	56	46	40	48	55	58	47	47	68	56	57	73	59	70	79	87	72	68	55	64
Viru-Nigula	9	16	11	19	12	17	13	15	13	6	13	11	19	7	11	12	16	11	15	14
Väike-Maarja	54	42	42	43	38	46	57	44	46	44	59	55	53	48	55	51	63	58	68	56
Kokku	1981	1812	1860	1927	1966	2072	1949	1948	2107	2175	2237	2265	2595	2377	2244	2489	2637	2521	2339	2264

Tabel 6. 7–26 aasta vanuseid noori maakonnas, seisuga 01.01.2014

Allikas: Statistikaamet, 2014. a märts

Noorsootõtajate tunnustamine

2008. aastast korraldab maavalitsus aasta noorsootõtaja konkursi. Kaks aastat on toimunud ka üleriigiline konkurs erinevates kategooriates.

Noorsootõtajate konkursi eesmärk on tunnustada maakonna inimesi, kes on saavutanud silmapaistvaid tulemusi noorsootõõ arendamisel ning noorte teadmiste, oskuste, vilumuste ja käitumisnormide kujundamisel maakonnas ja/või üleriigilisel ja/või rahvusvahelisel tasandil.

2013. aasta maakonna noorsootõtaja tiitli pälvis Rakvere Avatud Noortekeskuse noorsootõtaja Helen Heinsalu (2012. aastal Sõmeru kooli huvijuht Lemme Mäe).

Üle-eestilisele konkursile esitas komisjon edasi kandideerima meie noorsootõtajad kahes kategoorias: enim silmapaistnud noorsootõtaja kategoorias Helen Heinsalu ning aasta teo kategoorias Indrek Jurtšenko (Tapa Vallavalitsuse kultuurispetsialist).

2013. aasta Lääne-Virumaa noorsootõtaja Helen Heinsalu Saksamaal Lütjenburgi noortekeskuses kohalike noortega aega veetmas

Avatud noortekeskused

2013. aastal tegutses maakonnas 21 avatud noortekeskust (edaspidi ANK), neist kaheksa MTÜ-na ning 13 kohaliku omavalitsuse struktuuriüksusena. 2013. a vormistati üks noortekeskus Kadrina Huvikooli juurde. Kõige enam noortekeskusi maakonnas on Sõmeru (6) ja Vinni (4) vallas. Noortekeskused puuduvad Tamsalu, Rakvere, Viru-Nigula, Vihula ja Rägavere vallas.

Maakonna noortekeskusi rahastati ANK projektkonkursi kaudu kogusummas 13 754.87 (2012. a 13 881) euro ulatuses. Projektkonkursile laekus kokku 34 projekti 12 noortekeskuselt 6 omavalitsusest, rahastuse sai 27 projekti.

Aktiivsed ja head projektide kirjutajad olid Väike-Maarja, Rakke ja Sõmeru noortekeskused, nende projektidest said enamik ka rahastuse.

2013. aasta projektid olid seotud enamasti harivate loovtegevustega, koolituste ning sportimisega. Mitmes käsitööprojektis pöörati erilist tähelepanu noorte teavitamisele keskkonnasõbralikkuse ning taaskasutuse alal.

Noorte nõustamine ja teavitamine

Maavalitsuse juures töötab maakondlik teavitamis- ja nõustamiskeskus noortefo valdkonnas, arendades ja levitades infot noortele ja noortega tegelevatele töötajatele. Maavalitsuse infokeskus koordineerib teiste infopunktide tegevust. Üleriigilises registris on meie maakonnas registreerinud end 7 infopunkti. Tegutsevad infopunktid on siiski kokku 20 koolis, avatud noortekeskuses või muus asutuses. Keskuse algatusel ja toel on ERYICA noortefo baaskoolituse läbinud üle 20 töötaja. 2013. aastal oli registreeritud noortefopunktidel võimalus taotleda toetust oma infopunktides noortefo arendamiseks. Toetust said esitatud taotluste alusel 4 noortefopunkti. Samuti korraldati ümarlaudasi arenguvõimaluste ja suundade kindlaksmääramiseks.

Kõigile noortega tegelevatele asutustele oli tagatud toimiv infovahetus listides ning sotsiaalmeedias, infopäevadel ja muudel üritustel. 2013. a keskenduti enam koostööle spetsialistidega, kes tegelevad nn riskilastega. Aktiveerus koostöö lastekaitse- ja sotsiaaltöötajatega, koos kaardistati koostöövõimalused ja probleemid. Kavandati ühistegevusi 2014. aastaks. Lisaks alustati aktiivsemat koostööd keskkonnaameti spetsialistidega keskkonnahariduse arendamiseks koolide kõrval ka noorsootöoasutustes. Tihedam koostöö oli infokeskusel koolide huvijuhtide ja noortekeskuste juhtidega. Koostöös maakondliku arenduskeskusega aktiveerus maakondlik programm „Ettevõtlik haridus“, milles osalesid haridusasutused ja noortekeskused, vabaühendused

ja noored. Toimused koolitus- ja infopäevad nii noortele kui ka noorsootöötajatele, pedagoogidele. Tehti enam koostööd Ida-Virumaaga samalaadse programmi raames.

Koos Ettevõtlasteater MTÜ-ga korraldati koolituspäevi ettevõtlikkuse, ettevõtluse ja finantstee-madel.

Koostööpartnerid tutvusid SA Lastefondi ja Lastekaitse Liidu tegevuse ja projektidega.

Koostöös tervistedendavate koolide, maakondliku traumanõukogu, Europe Directi teabekeskuse ning noortekoguga korraldati noorte ohutuskonverents „Valikud ja tagajärjed“, mis osutus „Ideede laada“ ning infomessi kõrval tunnustatumaks ürituseks noorte seas. Konverentsil käsitleti noorte riskikäitumist (sõltuvusained), internetiturvalisust ning inimkaubandust.

Maakonna infokeskus korraldas 21 infopäeva nii noortele kui ka noortega töötavatele spetsialistidele. Samuti toimusid 2013. a konkursid (töövarjupäeva lugude, leiutiste ja projektide esitamiseks) ja viktoriinid erinevatel teemadel noortekogunemistel. Need töövormid on noortele atraktiivsed, seetõttu võtame 2014. a need enam tähelepanu alla noorte kaasamiseks ja info edastamiseks.

2013. a toimus ka aktiivne rahvusvaheline koostöö oma partneritega sõprusmaakondadest (Ida-Soome, Vest-Agder, Plön, Criuleni, Jönköping) noorte kaasamise ning aktiveerimise teemadel. Stockholmis Eesti Majas esindasid noored meie maakonda koos noorte muusikutega.

Noortele suunatud info on kättesaadav maakonna infoportaalis: <http://www.virol.ee/maakond/noored>, Facebookis (Lääne-Viru Noored), kodulehtedel www.teejuht.ee ja www.l-virunoor-tekoggu.ee, avatud noortekeskuste kodulehtedel.

Noorteinfo lehekülge maakonna infoportaalis hoiti küll 2013. a käigus, tõstes selle esilehele eraldi lingina, kuid edasiarendust ei ole ette võetud, sest noored kasutavad enam Facebooki, kus info levitamine on kiirem ja laialdasem. Noorteinfo levitamist toetab ka Lääne-Virumaa Karjäärikeskuse koduleht <http://www.teejuht.ee>. Lääne-Virumaa Noortekogu koduleht <http://www.l-virunoortekogu.ee> oli 2013. a vähe kasutusel ja pandi aasta lõpul kinni. Otsustati, et Facebook on noortele atraktiivsem.

2013. a õnnestumisteks olid uued infopunktid, koostöövõrgustiku laienemine ja tugevnemine, uued algatused koos noortega, tihe koostöö erinevate valdkondade spetsialistide vahel. Edukalt käivitused koostööpartneritega Ettevõtlasteater ja kodanike ühisnädal, jätkusid projektid „Ettevõtlik haridus“, „Ideede laat“, osaluskohvik, südamenädal. Viimendat korda toimusid koostöös riigikaitseõpetajate aineseksiooni ja Kaitseliiduga välilaager ja Gustav Lokotari nimelised laskevõistlused riigikaitset õpetavate koolide võistkondadele.

Probleemid

Noorte vajadused info järele nii sisult kui ka kanalite osas on oluliselt muutunud. Keskuste füüsiline külastatavus on madal ning jääb igal aastal aina tagasihoidlikumaks. Kodulehte külastatakse järjest vähem, kuid Facebook on veel populaarne. Olu-korra analüüsist on selgunud, et tuleb leida uusi töövorme.

Vähene on võimalus kaasata 18–26-aastaseid noorteinfo arendamisse, õnnestunud on see ainult info levitajate, infopäevadel esinejate ja messidel osalejatena.

Huviharidus

Eesti Hariduse Infosüsteemi andmetel tegutses Lääne-Virumaal 2013. aastal 13 huvikooli, neist 3 alustasid tegevust sel aastal. Huvikoolidest asub viis Rakveres. Muusikaerialasid saab õppida seitsmes huvikoolis, kunsterialasid kolmes, erinevaid tantustiile saab harrastada kahes huvikoolis, ratsasporti ühes ning ühes spordikoolis süvendatud spordiõpet sportlike treeningute ja võistluste kaudu kaheksa õppekava alusel.

Rohkem on õpilasi munitsipaalhuvikoolides. Huvikoolides on kokku 1549 õppurit, kellest 508 saab huviharidust spordi, 868 kunsti ja muusika, 7 tehnika ja 338 muude õppekavade alusel.

Õpetajate arv on viimasel viiel aastal on olnud stabiilne – 119 ametikohal töötab kokku 111 õpetajat, sh 82 muusika, 18 spordi, 1 tehnika ja 11 muul alal.

Enam infot huvikoolide kohta leiab aadressil www.haridussilm.ee.

Lääne-Virumaa Noortekogu

Martin Ott

Lääne-Virumaa Noortekogu president

Lääne-Virumaa Noortekogu 2013. aasta õnnestumistest võib eelkõige esile tuua Lääne-Virumaa Osaluskohvik 2013 toimumise, kuhu tuli kokku 65 noort ja nooremeelset. Avakõnes andis oma innustavad sõnad noortele maavanem Einar Vallbaum. Arutelulaudade taga vestlesid noored oma ala spetsialistidega. Lääne-Viru Maavalitsuse korraldatud ümarlaud, kuhu kogunesid noored üle maakonna, andis hea võimaluse maakonna õpilasesinduste liikmete kontaktide koondamiseks ning vahetamiseks, samuti noortekogu olemuse ning tegemiste tutvustamiseks. Noortekogu oli oma esindusega kohal Rakvere Koolide Päeval 2013. Need kolm sündmust tõid meie tegevuse rohkem esile ning noortekogu liikmete arv kasvas uute ning tegusate noorte võrra. Samuti oli noortekogul tihe suhtlus Eesti Noorteühenduste Liiduga, liikmed osalesid korraldatud seminaridel, koolitustel ning koosolekutel. Mentorlusprogrammi kaudu oli määratud noortekogu juhile mentor Helen Heinsalu, kes aitas kogu noortekogu oma nõu ja jõuga. Tänu tihenunud suhetele maavalitsusega alustasime Merle Maimjärvi-Mirka ning Marge Lepiku abiga läbirääkimisi, et osaleda Lääne-Viru Maavalitsuse komisjonide töös. Korraldasime liikmetele motivatsioonikoolitusi ning alustasime ettevalmistustega uue noortekogu põhimääruse vastuvõtmiseks.

Neeruti, Kadrina vald

Noorte karjäärinõustamine

Tiina Halling, vanemspetsialist

Euroopa Sotsiaalfondi programm „Karjääriteenuste arendamine 2009–2013“ jõudis 31. detsembril lõpusirgele.

Eelnenud nelja aastaga korraldasid ja arendasid karjääriteenuseid meie maakonnas Lääne-Viru karjäärikeskuse nõustajad, kes aitasid noortel suurendada teadlikkust iseendast, hariduse ja tööturu võimalustest, püstitada eesmärged ning kavandada tegevusi nende eesmärkide saavutamiseks.

2013. aastal nõustasid maakonna karjäärinõustajad 13 gümnaasiumi ja 17 põhikooli õpilasi. Sel aastal õppis põhikooli lõpuklassides kokku 657 õpilast, neist 255 soovisid individuaalset nõustamist lisaks grupinõustamisele. Gümnaasiumilõpetajate arv oli 384 ja neist soovis individuaalset nõustamist 92. Programmi raames on saadud hea kontakt koolidega. Karjäärinõustajad on seal oodatud inimesed.

Lisaks nõustajatele töötab keskus ka karjääriinfospetsialist, kelle ülesanne on koondada, vahendada ja luua tööturu- ja haridusteemalist infot. Tema teavitab avalikkust karjääriteenustest ning toetab teisi karjäärispetsialiste (karjäärinõustaja, kooli karjäärikoordinaator) karjääriinfo. Samuti organiseerib ta maakonnas karjääriteemalisi üritusi. Populaarsed on kevadel põhikooliõpilastele korraldatud „Ideede laat“ ja sügisel abiturientidele suunatud karjäärikonverents.

Maakonna alaealiste komisjon

Helbe Jaanimägi, alaealiste komisjoni sekretär-vanemspetsialist

Alaealiste komisjoni ülesanne on vastavalt alaealiste mõjutusvahendite seadusele 7–18-aastaste laste õigusrikkumiste arutamine ja neile mõjutusvahendite kohaldamine.

Seitsmeliikmeline alaealiste komisjon töötas 2013. aastal koosseisus Aleksei Osokin (esimees, politseiametnik), Martti Marksoo (asesimees, koolijuht), Helbe Jaanimägi (sekretär), Tiina Josua (tervishoid), Piret Laidroo (noorsootöö), Viktoria Tammoja (kriminaalhooldus), Urmas Oras (järelevalve). Lääne-Virumaa kohalikes omavalitsustes ei ole alaealiste komisjone loodud.

Alaealise õigusrikkumise arutamise aluseks on taotlus. Esitatud taotluste arv on võrreldes eelmiste aastatega vähenenud. Komisjon arutas 11 istungil

85 lapse 106 õigusrikkumise asja. Tüdrukute osakaal moodustas õigusrikkujate üldarvust 20%, mis pole aastate jooksul oluliselt muutunud.

Mõjutusvahenditest kohaldas komisjon kõige enam hoiatust – 58 korral, üldkasulikku tööd määrati 22 korda. Nelja õigusrikkuja kohta esitas komisjon taotluse Viru Maakohtule loa saamiseks nende paigutamiseks kasvatus eritingimusi vajavate õpilaste kooli (Tapal ja Kaagveres). Erikooli suunatakse õigusrikkujad, kes vaatamata kohaldatud mõjutusvahenditele ei käitu seaduskuulekalt.

Juba neli aastat ei ole komisjonis arutatud koolikohustuse mittetäitmisega seotud taotlusi ega kohaldatud koolikorralduslikke mõjutusvahendeid. Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus annab koolile ja kohalikule omavalitsusele kohustuse ja õiguse tegelda koolikohustust mittetäitvate õpilaste ja nende vanematega.

1. Lääne-Viru maakonna alaealiste komisjonis:	2011	2012	2013
- arutatud alaealiste õigusrikkumiste asju	197	186	106
- tüdrukute toime pandud õigusrikkumiste arv	55	43	23
- poiste toime pandud õigusrikkumiste arv	142	143	83
2. Komisjoni poole pöördunud alaealiste suhtes, kes			
- on noorema kui 14-aastasena toime pannud karistusseadustikus ettenähtud kuriteokoosseisule vastava õigusvastase teo	60	57	23
- on noorema kui 14-aastasena toime pannud karistusseadustikus või muus seaduses ettenähtud väärteokoosseisule vastava õigusvastase teo	86	84	39
- on 14–18-aastasena toime pannud karistusseadustikus ettenähtud kuriteo, kuid prokurör või kohus on leidnud, et isikut saab mõjutada karistust või karistusseadustiku §-s 87 ettenähtud mõjutusvahendit kohaldamata, ja kriminaalmenetlus on tema suhtes lõpetatud	49	44	31
- on 14–18-aastasena toime pannud karistusseadustikus või muus seaduses ettenähtud väärteo, kuid kohtuväline menetleja on leidnud, et isikut saab mõjutada karistust kohaldamata, või kohus on leidnud, et isikut saab mõjutada karistust või karistusseadustiku §-s 87 ettenähtud mõjutusvahendit kohaldamata, ja väärteomenetlus on tema suhtes lõpetatud	2	0	13
- ei täida koolikohustust	-	-	-
3. Taotluse alaealise õigusrikkumise asja arutamiseks on esitanud:			
- alaealise seaduslik esindaja	-	1	-
- politseiametnik	147	141	74
- kooli esindaja	-	-	-
- lastekaitseametnik	1	-	-
- sotsiaalametnik	-	-	-
- kohtunik	-	-	-
- prokurör	49	44	32
4. Mõjutusvahendeid on määratud järgmiselt:			
- hoiatus	63	76	58
- koolikorralduslikud mõjutusvahendid (pikapäevarühma ja kasvatusraskustega õpilaste klassi suunamine)	-	-	-
- vestlusele suunamine psühholoogi, sotsiaaltöötaja või muu spetsialisti juurde	16	15	5
- lepitamine	-	-	-
- kohustus elada vanema, kasuvanema, eestkostja või perekonnas hooldaja juures või lastekodus	3	1	-
- üldkasulik töö	57	38	22
- käendus	1	0	-
- noorte- või sotsiaalprogrammides, rehabilitatsiooniteenuses või ravikuuris osalemine	13	3	-
- kasvatus eritingimusi vajavate õpilaste kooli suunamine (Tapa EK, Kaagvere EK)	7	3	4
5. Sundtoomist komisjoni istungile on alaealistele kohaldatud	1	0	1

Allikas: alaealiste komisjoni aastaaruanne 2013

Tabel 7. Alaealiste komisjoni töö

Õpetajate tunnustamine

Maaja Valter, inspektor

Tublide õpetajate tunnustamise üks võimalusi on aastaid olnud Lääne-Virumaa aasta õpetajaks kandideerimine ja saamine.

2013. aastal muutus üleriigiline õpetajate tunnustamise kord. Liideti kolm varasemat pedagoogide tunnustusüritust: „Eestimaa õpib ja tänab“, „Aasta Õpetaja“ ning rahvusvahelistel

olümpiaadidel ja konkurssidel edu saavutanud õppurite ning nende juhendajate vastuvõtt.

Haridustöötajate tunnustussüsteemi „EESTIMAA ÕPIB JA TÄNAB“ 2013. aasta nominentideks esitati kokku 37 pedagoogi ja 3 asutust. Esitatud kandidaatide hulgast valis maakonna aasta õpetaja komisjon parimad ning edastas riiklikult tunnustamiseks. Komisjoni välja valitud silmapaistvatel õpetajatel oli võimalus osaleda 5. oktoobril Tartus toimunud üleriigilisel tunnustusüritusel. Meie maakonnast oli õppeasutuse juhtide auhinna kategooria

nominent Rakvere Linna Algkooli kauaaegne õppealajuhataja Urve Saar.

Lääne-Virumaa aasta õpetaja tiitli sai kooliõpetajate kategoorias Võsu Kooli matemaatikaõpetaja Marina Tomikas, lasteaiaõpetajate kategoorias Rakvere Lasteaia Kungla õpetaja Valli Sinisoo, haridusjuhtide kategoorias Tapa Lasteaia Pisipõnni direktor Tea Välk, noore õpetaja kategoorias Rakvere Realgümnaasiumi õpetaja Liis Kilm, aasta hariduspere oli Inge ja Harry Laiv – Haljala Gümnaasiumi direktor ja Kadrina Keskkooli ajalooõpetaja.

SPORT

Sporditööd korraldavad ja edendavad spordiseaduse järgi riik, kohaliku omavalitsuse üksused ja spordiorganisatsioonid.

Riigi esindaja maakonnas on maavanem, kes loob tingimused spordi üldiste arengusuundade elluviimiseks ning esitab koostöös kohaliku omavalitsuse organitega ettepanekuid spordialaste riiklike finantseerimis- ja investeerimisprogrammide väljatöötamiseks. Maavanema nõuandev organ on spordinõukogu.

Lääne-Virumaa spordinõukogu

Spordialaste ülesannete täitmiseks maakonnas on oluline panus spordinõukogu aktiivsel tegevusel.

2013. aastal kuulusid nõukogusse esimees Marge Lepik (Lääne-Viru Maavalitsus) ja liikmed Aivar Lankei (Kadrina vald), Lauri Pärna (AS Lajos), Sven Hõbemägi (Lääne-Viru Omavalitsuste Liit), Ants Einsalu (Ebavere Spordiklubi), Vahur Leemets (Tapa vald), Marti Kuusik (Rakvere Spordihooned), Evi Torm (Mõedaku Spordibaas), Anu Kilki (Lääne-Virumaa Spordiliit).

2013. a korraldas spordinõukogu kolm koosolekut. Nõukogu koosolekutel arutati järgmisi teemasid: spordivaldkonna arengukava täiendamine, sportlaste austamisõhtu, harrastusspordi riigieelarvelise toetuse jagamine, nõukogu töökorraldus.

Sporditegelaste tunnustamine

Lääne-Virumaa Spordiliit valis 2013. aasta sportlased, treenerid ja võistkonna, Lääne-Virumaa Spordiveteranide Koondis nimetas veteransportlased, Wesenbergi klubi sportlikuma ettevõtte ja Lääne-Viru Maavalitsus sportliku perekonna ja spordiaktivisti.

Aasta vabatahtlik spordiaktivist oli Maire Tamm. Pikka aega on Maire Tamm Tamsalus korraldanud vabariiklikku käimissarja „Käime koos“ kuuluvaid käimisüritusi, kus lisaks rohkearvulisele vallaharva osalemisele on löönud kaasa käijad paljudest paikadest Eestist ning ka raja tagant Soomest ja Norrast.

Aasta sportlikum perekond oli perekond Rooba. Rooba perekonnas on neli sportlikku liiget: isa Kuno Rooba, ema Raili Rooba, tütar Kaisa Rooba ja poeg Ragnar Rooba. Kuno ja Raili Rooba olid Tapa linnas asuva Männikumäe suusakeskuse rajajad 1990. aastatel ning tegutsesid seal treeneritena tänapäevani.

2013. aasta sportlased, treenerid ja võistkond

- Aasta meessportlane Ralf Tribuntsov (kes oli ka aasta sportlane 2012), treenerid Siiri Põlluveer ja Gunnar Tõnning
- Aasta naissportlane Kaidi Kivioja, treener Margus Tamm
- Aasta noor meessportlane Markko Etverk, treener Jüri Käen

- Aasta noor naissportlane Merili Sirvel, treener Enno Eilo
- Aasta võistkond BC Rakvere Tarvas, treener Andres Sõber
- Aasta spordiveteran Andrus Lein
- Aasta sportlik eakas Harry Rannamets
- Aasta sportlik ettevõtte Aqva Hotels OÜ

Maakondliku spordinõukogu ettepanekul valiti lisaks sportlikumale perekonnale ja vabatahtlikule spordiaktivistile esimest korda ka aasta sporditegu, et märkida ära uut algatust spordivaldkonnas maakonnas. Lähtudes valdkonna uudsusest ja nii täiskasvanutes kui ka noortes tehnikahuvi äratamise vajadusest, valiti aasta teoks automudelispordi arendamine Väike-Maarjas Bruno Vaheri eestvedamisel. Väike-Maarja mudelihall on oma Eesti ainukese sise-offroad'i ja talvesarjaga kogunud juba tuntuust üle Eesti.

Riigieelarveline toetus maakonna sporditegevusele

Harrastusspordi toetuseks eraldati 2013. aastal 19 344 (2012. a 19 416) eurot. Toetus jaotati vastavalt maavanema korraldusele järgnevalt: kohalike spordiorganisatsioonide toetuseks 300 (2012. a 675) eurot, maakonna elanikkonna eri vanusegruppidele korraldatud harrastusspordi ürituste ja nendest osavõtu toetuseks 6490 (2012. a 5785)

eurot, maakonna meistrivõistlusteks 9000 eurot, sportimispaikade heakorrastamiseks ja spordinventari soetamiseks 220 (2012. a 1216) eurot, spordi korraldamisega seotud isikute koolitamiseks 220 (2012. a 800) eurot, reklaamiks ja teavitamiseks 1100 eurot, sportlaste austamisõhtuks 1934 (2012. a 1940) eurot. Spordiorganisatsioonide omafinantseering oli 57 078 (2012. a 51 091) eurot ja kaasfinantseeringuid 96 240 (2012. a 45 291) euro ulatuses.

Ujumise algõpetuse toetuseks eraldati 11 620 (2012. a 13 079) eurot. Lepingud toetuse kasutamiseks sõlmiti 15 kohaliku omavalitsusega, 2 riigikooli ja 2 erakooliga. Kohalike omavalitsuste omafinantseering oli 50 349.19 (2012. a 61 209) eurot. Ujulate üüri- ja eksploatatsioonikuludeks kulus 28 598.36 (2012. a 36 553.20) eurot, treenerite ja juhendajate töötasudeks 18 579.85 (2012. a 21 581.14) eurot ja transpordikuludeks 14 790.98 (2012. a 15 994.51) eurot.

Ujumise algõpetust said 660 algklasside õpilast, kursust ei läbinud vastavalt nõuetele 16 õpilast.

Infot Lääne-Virumaa Spordiliidu kohta leiab aadressil <http://www.lvsl.ee> ning maakonna spordiklubide, treenerite ja spordirajatiste kohta Eesti Spordiregistrist www.spordiregister.ee.

KULTUUR

Pilvi Lepiksoo, kultuuritöö vanemspetsialist

Kultuuriauhinnad ja auhinnad kultuurivaldkonna tegijatele

Presidendi Valgetähe V klassi teenetemärgi sai kultuuripärandi kogumise ja talletamise eest Villu Jahilo.

Lääne-Viru maavanema vapimärgi pälvis endine kaua-

aegne kultuuritöötaja Valdur Liiv panuse eest maakonna kultuurivaldkonna arengusse.

Virumaa kirjandusauhinna 26. laureaadi tiitel läks esimest korda jagamisele, selle pälvisid Kristiina Ehin raamatuga „Paleontoloogi päevaraamat“ ja Valdur Mikita teosega „Lingvistiline mets“. Virumaa kirjandusauhinda rahastavad Lääne-Viru Omavalitsuste Liit ja Ida-Viru Omavalitsuste Liit.

Eduard Vilde kirjandusauhinna, mida on antud välja pool sajandit, pälvis Elo-Maria Roots tänapäeva koolielu probleeme käsitleva romaani „Vaimude jaam“ eest. Eduard Vilde nimeline kirjandusauhind asutati Pajustis E. Vilde nim kolhoosi kirjandusklubi initsiatiivil 1965. aastal, kui tähistati kirjaniku 100. sünnipäeva. Auhinna väljaandmist jätkas Vinni Valla Kultuurkapital ning alates 1999. aastast Vinni Vallavalitsus.

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit ning Rahvakultuuri Keskus andis Pärandihoidja 2013 tiitli Virumaa Kunsti ja Käsitöö Seltsi juhatuse esimehele Kersti Loitele rahvusliku käsitöö alalhoidmise ja edasiarendamise eest.

Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsi aasta rahvamuusikuks valiti Jaanus Põlder, kes on ka Virumaa Noorteorkestri pärimusmuusikute juht, kuid tegutseb aktiivselt rahvamuusika valdkonnas üle Eesti.

Eesti Kooriühing kuulutas 2013. aasta kooriks kammerkoor Solare ning aasta koorijuhiks sama koori dirigendi Elo Üleoja.

Eesti Kultuurkapitali maakondlikud kultuuri-preemiad 2013. aastal

Kultuuripärli preemia anti neljandat korda välja koos Lääne-Viru Maavalitsuse ja Lääne-Viru Omavalitsuste Liiduga ja selle omanikuks sai Rakvere Linnanoorte näitetrupi juhendaja-lavastaja Tiina Rumm 25. tegevusaasta särava tähistamise ja panuse eest kooliteatrite arengusse Rakveres ja Lääne-Virumaal.

Kultuurkapitali aastapreemiad jagunesid järgnevalt:

Loomingu preemia – Tiina Mälberg luuleetenduste lavastamise eest Rakvere Teatris.

Järjepidevuse preemia – Ene Saaber senioritantsu maaletoomise ja järjekindla tutvustamise eest.

Pühendumise preemia – Kaja Visnapuu kultuuripärandi kandmise ja tutvustamise eest maakonnas.

Maa Sool – Aino Orgmets pikaajalise tegevuse eest rahvatantsuõpetajana.

Elurõõmu preemia – Keio Soomelt Rakvere muusikaelu rikastamise ja kontserdikultuuri juurutamise eest.

Üllatuspreemia – MTÜ Rakvere Võrkpalliklubi. Aastase tegutsemisega on võrkpalliklubi end igati pildile mänginud.

Toetusprogrammid

Programmi „Teater maal“ eesmärk on parandada professionaalse teatrikunsti kättesaadavust maa-regioonides. Programmi raames toetatakse nii professionaalsete etendusasutuste ja truppide

väljasõiduetendusi maapiirkondadesse kui ka maapiirkondade laste ja noorte teatrireise statsionaari, kui lavastust ei ole objektiivsetel põhjustel võimalik maakonda viia. Maakonna tasandil korraldab programmi toetuste jaotamist maavalitsuse kultuurivaldkonna ülesandeid täitev ametnik, kelle ülesanne on järgida vastuvõtjate ja maakonda külastatavate teatrite ning külastusgruppide tasakaaluprintsiipi ning toetuste eraldamise vastavust reglemendile. 2013. aastal oli programmi maht kokku 141 700 eurot, millest Lääne-Virumaale oli algselt eraldatud 6100, kuid teiste maakondade jääkide arvelt lisandus 1113

eurot ja seega saadi toetust kokku 7213 eurot. Programmi „Teater maal“ raames toimus rahvamajades, klubides, koolides ja lasteaedades 16 lasteetendust ja 11 täiskasvanutele mõeldud etendust kokku 2243 vaatajale, kooligrupid kokku 257 vaatajaga külastasid statsionaarseid teatrietendusi 6 korral. Kõige rohkem, 9 korda, külastasid Lääne-Virumaad Vana Baskini Teater ja Heino Seljamaa Teater Kohvris.

Rahvakultuuri maakondliku toetuse eesmärk on rahvakultuuri püsimisele ja arengule kaasaaitamine rahvakultuurile oluliste sündmuste ning tegevuste toetamise abil, hõlmates Eesti pärimuskultuuri ja

Lääne-Viru vapimärgi saaja Katrin Tuttelberg

Esinejad Lääne-Viru maavanema Eesti Vabariigi 95. aastapäevale pühendatud vastuvõtul

rahvuslikel traditsioonidel põhinevat harrastustegevust, rahvuslike ja paikkondlike kultuuritraditsioonide uurimist, hoidmist ja jäädvustamist. 2013. aastal toetati 9 projekti 4256 euroga.

Jätkus Virumaa pärimuskultuuri programm 2011–2014, mille abil aidatakse kaasa vaimse kultuuripärandi taastumisele, säilimisele ning püsimisele elavas kasutuses. Oluline on noorte sidumine pärandiga ning kohalikus kultuuris osalejate ringi laiendamine. Virumaa pärimuskultuuri programmile laekus 2013. aastal 52 taotlust, millest toetati 34 projekti 39 369 euroga.

Infot toetusprogrammide ja nende rakendamise kohta leiab <http://www.rahvakultuur.ee>.

Kultuuripärandi aastast

Kultuuriministeerium kuulutas 2013. aasta kultuuripärandi aastaks nimetusega „Pärijata pole pärandit“. Erinevatele asutustele, organisatsioonidele andis see võimaluse pühenduda rohkem pärandialasele tegevusele. Pärandiralli, üks aasta tähtprojekte, jõudis Lääne-Virumaale kahel korral – Karepale Kalame talumuuseumisse ning Rakke valda Emumäele ja Salla külla.

Läbi pea terve pärandiaasta kestis Edelaraudtee ja erinevate muuseumide koostöös projekt „Rööpad viivad pärandini“, mille käigus said õpilased külastada erinevaid muuseume, sõit oli tasuta. Kõige aktiivsem kool oli projekti raames Tapa Gümnaasium, mille õpilased käisid kokku 11 reisir.

Rahvusvaheline folkloorifestival „Baltica“ on Balti riikide suurim ja kõige kauem kestnud ühisprojekt, mis sai alguse 1987. aastal Leedus ning toimub kordamööda kõikides Balti riikides. Kultuuripärandi aastal oli festival järjekordselt Eestis. Eelfestival Virumaa rühmadele toimus Haljala

Maakaitsepäeva tähistati 2013. aastal Sõmerul

Rahvamajas, kus osales 14 folkloorirühma 204 tant-sija, laulja, pillimehega. Virumaa rühmad osalesid ka Iisakul Maapäeval, pealinnapäevadel Kalamajas ja Eesti Vabaõhumuuseumis.

Lääne-Virumaa Keskraamatukogu eestvõttel sai raamatukogudes ja koolides kultuuripärandi aasta teoks kratimänguga. Kratte sai maakonna peale kokku 11, mängus löi kaasa 360 last, kellele lisandusid neid juhendanud täiskasvanud.

Rahvamajades toimus kultuuripärandi aasta raames Eesti Rahvamajade Ühingu eestvedamisel projekt „24 tundi Eestimaa rahvamajas“, mille eesmärk oli tutvustada ja näidata, millega rahvamajades tegeletakse, väärtustada rahvamajades toimivate inimeste tegevust ning elavdada paikkondade kultuurielu. Meie maakonnast osales projektis 13 rahvamaja, toimusid erinevad sündmused: kinod, õpitoad, avatud treeningud-proovid, peoõhtud, kontserdid, etendused, mida külastas 4146 inimest. Projekti raames koostati Lääne-Virumaa kultuuriasutuste trükis ja valmis film „Rahvamajad Lääne-Virumaal 2013“.

Kultuuripärandi aasta jäljed leiab aadressilt <http://www.parandiaasta.ee>.

Rahvamajad

Maakonnas tegutseb 23 klubilist asutust. 2013. aastal korraldati rahvamajades ja klubides kokku 1511 üritust, mis teeb keskmiselt 4 üritust päevas, külastajate arv kokku oli 150 133, keskmine külastajate arv ühe ürituse kohta 100.

2013. aasta andmete põhjal tegutses rahvamajades-klubides kokku 282 taidlus- ja huvialaringi 4111 harrastajaga, keda juhendasid 219 ringijuhti. Töötajaid oli kokku 60, neist loomingulisi töötajaid 28.

Klubi/rahvamaja	Vald/linn	Juhataja/kontakt	Korraldatud		Klubis tegutsevaid	
			üritusi	osalejaid	kollektiive	osalejaid
1. Haljala Rahvamaja	Haljala vald	Martti Samolberg	103	11 000	18	210
2. Kadrina Rahvamaja	Kadrina vald	Helena Mägi	35	3407	15	202
3. Kunda Linna Klubi	Kunda linn	Maiu Küngas	98	12 395	40	591
4. Laekvere Rahva Maja	Laekvere vald	Õilme Lainesaar	103	5958	11	147
5. Rakke Kultuurikeskus	Rakke vald	Rene Põllumaa	23	1879	14	178
6. Rakvere Kultuurikeskus	Rakvere linn	Keio Soomelt	185	35 284	16	482
7. Rägavere Valla Rahva Maja	Rägavere vald	kt Meelis Kesküla	34	896	5	59
8. Kadila Seltsimaja	Vinni vald	Milvi Tubli	68	1371	3	30
9. Kehala klubi	Vinni vald	Ülle Rajamart	20	725	3	48
10. Pajusti klubi	Vinni vald	Inge Arula	96	4262	13	138
11. Roela Rahva Maja	Vinni vald	Reet Alavere	91	7630	11	112
12. Tudu Rahvamaja	Vinni vald	Katrin Kastemäe	5	460	1	6
13. Sõmeru klubi	Sõmeru vald	Annika Aasa	69	8748	11	151
14. Uhtna kultuurituba	Sõmeru vald	Annika Aasa	3	410	5	75
15. Lehtse Kultuurimaja	Tapa vald	Leelo Jürimaa	130	5680	15	241
16. Tapa Kultuurikoda	Tapa vald	Heili Pihlak	104	9873	21	358
17. Tamsalu Kultuurimaja	Tamsalu vald	Tiia Uudeberg	101	20 412	32	452
18. Porkuni Rahvamaja	Tamsalu vald	Hiie Hiile	76	1841	7	102
19. MTÜ Vösu Rannaklubi	Vihula vald	Andres Truman	14	1100	2	37
20. MTÜ Vöhma Seltsimaja	Vihula vald	Riina Kens	5	850	4	53
21. Viru-Nigula Rahvamaja	Viru-Nigula vald	kunstiline juht Ervin Lember	36	3212	12	219
22. Väike-Maarja Seltsimaja	Väike-Maarja vald	Kalev Pärtelpoeg	63	8900	11	110
23. Simuna Rahvamaja	Väike-Maarja vald	Auli Kadastik	49	3840	12	128
Kokku			1511	150 133	282	4111

Allikas: Klubiliste asutuste andmed

Tabel 8. Maakonna klubilised asutused

Raamatukogud

2013. a oli Lääne-Virumaal 29 rahvaraamatukogu ja 14 haruraamatukogu, neist 1 maakonna-, 3 linna- ja 25 külaraamatukogu. Raamatukoguhoidjaid oli 87.

2013. a tuli maakonna raamatukogudesse juurde 22 640 teavikut, neist 4460 keskraamatukogusse ja aasta lõpuks oli maakonna raamatukogude kogude suuruseks 757 663 eksemplari.

Teavikuid hangiti kokku 254 943 euro eest, sealhulgas eraldasid omavalitsused teavikute ostuks 153 225 eurot.

Raamatukogusid kasutas 33% Lääne-Virumaa elanikest. 27% raamatukogu kasutajatest olid lapsed. Elanike vähenemine maakonnas andis tunda ka raamatukogude töös.

Raamatukogud korraldasid 759 näitust ja välja panekut ning 609 üritust. Korraldati 155 rühmakoolitust, kus õpetati infootsingut ning raamatukogu kasutamist.

Keskraamatukogu korraldas maakonna raamatukogutöötajatele kümme täienduskoolitust ja seminari. VIII maakonna raamatukoguhoidjate kahepäevane suveseminar toimus Haljala vallas ja oli kantud kultuuripärandi aasta temaatikast.

Kultuuripärandi aastat „Pärijata pole pärandit“ tähistati mitmete koolituste, ürituste ja näitustega. Maakonna ühisprojekt Kratimäng, mille eestvedajaks oli Lääne-Virumaa Keskraamatukogu laste- ja noorteosakond, pakkus maakonna lastele suviseks koolivaheajaks pärandi uurimise ja kogumise praktilist kogemust.

	Lugejad	Külastused	Laenutused
Maakonna raamatukogud kokku	20 982	355 636	703 551
sh keskraamatukogu	7081	104 775	215 562

Allikas: Lääne-Virumaa Keskraamatukogu

Tabel 9. Raamatukogude kasutamine 2013. a

Muuseumid	Näitused	Eksponaadid, tuhat säilikut	Külastused, tuhat	Külastusi 1000 elaniku kohta	Ekskursioonidel osalenud, %	Töötajad
25	59	223	466	7755	59,4	127

Allikas: Statistikaamet, 2014

Tabel 10. Muuseumid maakonnas 2013. a

Lääne-Virumaa Keskraamatukogu korraldas juba viiendat korda emakeelepäevale pühendatud tasuta raamatu laada, samuti toimus Rakveres kaks kirjanduslikku orienteerumist.

Aastale andis tooni ka raamatukogutarkvara Urram uue versiooni kasutuselevõtt.

Lääne-Virumaa aasta raamatukoguhoidjaks valiti Sõmeru raamatukogu juhataja Maret Kõre ja parimaks kollektiiviks Tapa Linnaraamatukogu. Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing tunnistas Tapa Linnaraamatukogu töötaja Margit Lättemägi aasta parimaks lasteraamatukoguhoidjaks.

Muuseumid

Eestis tegutses Statistikaameti andmetel 245 erineva suurusega muuseumi. 2013. aastal jõustus uus muuseumiseadus, mis reguleerib muuseumide tegevust. Lääne-Virumaal tegutseb 25 muuseumi seitsme filiaaliga. Käsmu Meremuuseumist sai SA Käsmu Meremuuseum, SA Virumaa Muuseumid avas Rakveres Eesti Politseimuuseumi. Muuseumiööl, mille motoks oli "Öös on inimesi" ja mida Eestis korraldati viiendat aastat, avasid oma ukseid Kunda Tsemendimuuseum, Väike-Maarja Muuseum, Eesti Politseimuuseum ja Rakke Koduloomuuseum.

Sagadi, Vihula vald

Palmse, Vihula vald

TERVISEKAITSE JA TERVISEEDENDUS

Marge Lepik, haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja

Maavalitsuse terviseedenduse spetsialist korraldab tervise edendamise ja haiguste ennetamise riikliku poliitika elluviimist maakonnas oma pädevuse piires.

Maavanema ülesanded tervishoiuküsimustes on 2013. aastaks kahanenud: jäänud on tervisekaitse, haiguste ennetamise ja tervise edendamise abinõude elluviimise tagamine maakonna maa-alal, tervisele ohutu elukeskkonna loomisele, tervisehäirete ja haiguste ennetamisele suunatud programmide väljatöötamine ning elluviimise korraldamine maakonnas, tervisekaitse ja tervise edendamisega tegelevate asutuste ning spetsialistide vahelise koostöö koordineerimine.

Terviseedenduse eesmärgid ja põhiülesanded Lääne-Virumaal on seotud rahvastiku tervise hoidmise ja jätkuva parandamisega, kus tähtsal kohal on inimeste eeldatava ja tervena elatud eluea pikenedamine.

Eesmärgi täitmiseks on välja töötatud põhilised tegevussuunad, milleks on tegevused rahvastiku füüsilise aktiivsuse suurendamiseks, rahvastiku toitumisharjumuste parandamiseks, tubaka tarbimise vähendamiseks, traumade ennetamiseks ning alkoholi tarbimisega seotud õnnetuste vähendamiseks.

Maakonnas jätkus Euroopa Sotsiaalfondi programmi „Tervislikke valikuid toetavad meetmed 2013–2014“ ja projekti „Vigastuste vältimine Lääne-Virumaal“ elluviimine. Osaleti aktiivselt üleriigilistes kampaaniates.

2013. a olid suuremad tegevused maakonnas traditsiooniline südamenädala korraldamine, kuhu olid haaratud haridusasutused ja kohalikud omavalitsused, samuti võistlus „Suitsuprii klassi“, milles osales 10 kooli 39 klassi ja 597 õpilasega.

Lääne-Viru Maavalitsus võttis osa riikliku puu- ja köögivilja teavituskampaania korraldamisest maakonnas. Toitumiskampaania „Sööme ära“ raames toimusid kohalikes omavalitsustes ja haridusasutustes mitmed omanäolised üritused – sügislaad, näitused, koolitused „Tervislik ja säästlik toitumine“.

Terviseedenduslik töö käis ka projekti „Vigastuste vältimine Lääne-Viru maakonnas“ kaudu. Koolilastele toimus koolitus „Kaitse end ja aita teist“, mis lõppes traditsiooniliselt laagriga. Korraldajad olid Ida prefektuuri noorsoopolitseinikud, Ida päästkeskuse ennetustöö spetsialistid, Maanteeameti Ida regiooni spetsialistid, Kaitseliidu Viru Maleva kaitseliitlased ja teised koostööpartnerid. Koordineeris Lääne-Virumaa traumaõukogu.

Uus üritus – terviseseminar tööelastele mees-tele – leidis aset koostöös projektiga „Mehed liikuma“ 24. aprillil. Jätkus traditsiooniliste ohutus- alaste ürituste sari: isadepäev ja perepäev Rakvere Põhjakeskuses.

Noortele toimus ohutuskonverents. Osalesid noortevolikogud, noorteühendused, noored ja noortega tegelevad spetsialistid. Käsitlevateks teemadeks olid alkohol, narkootikumid jm mõnuained, inimkaubandus ning riskikäitumine.

Enam infot aadressil http://www.virumaa.info/maakond/tervishoid_ja_sotsiaalhoolekanne/terviseedendus.

Lõvi Leo ja Nublu laagris „Kaitse end ja aita teist“ kaitseväge keskpõlügeni teeninduslinnakus Läsna

SOTSIAALHOOLEKANNE

Tiiu Kuus, sotsiaalvaldkonna peaspetsialist

Riiklik järelevalve

Maavanem teostab järelevalvet maakonnas osutatavate sotsiaalteenuste ja muu abi osutamise kvaliteedi üle.

Järelevalvet teostati neljas kohaliku omavalitsuse üksuses: Haljala, Rakvere, Sõmeru ja Väike-Maarja vallavalitsuses. Kohalike omavalitsuste tähelepanu juhiti järgmistele parandamist vajavatele asjaoludele.

- Tuleb aktualiseerida sotsiaalkorterite andmise ja kasutamise kord.
- Isikuandmeid sisaldavate dokumentide säilitamisel tuleb jälgida andmekaitse seaduses sätestatud, samuti tuleb aktualiseerida sotsiaaltöötajate ametijuhendeid vastavalt tööülesannete täienemisele.
- Jälgida tuleb kohalike omavalitsuste veebilehtedel oleva info päevakohasust.

Positiivsena märgiti, et järjest enam tegeletakse juhtumitööga, kontrollitud omavalitsustes toimib tugiisiku teenus. Hoolsamini jälgitakse sotsiaalteenuste osutamise kordade uuendamist vastavalt teenuse sisu muutumisele.

Üks töövaldkondi on kohaliku omavalitsuse sotsiaalteenuse, -toetuse või muu sotsiaalabi andmise või sellest keeldumise otsuse peale esitatud vaiete menetlemine.

2013. aasta jooksul algatati kodanike avalduste alusel seitse järelevalvemenetlust sotsiaalteenuste osutamise üle. Avaldused puudutasid kohaliku omavalitsuse poolt sotsiaaltoetuste maksmist või teenuste osutamist. Lisaks koostati seitse maavanema selgituskirja vastuseks kodanike hoolekandelistele küsimustele.

Maakonna üldhoolekodudes on hooldusel 517 isikut, eelmisel aastal oli isikuid 464, seega on hooldusel olevate isikute arv kasvanud. Keskmiselt on kulud ühe hoolealuse kohta 463 eurot kuus, 2012. aastal oli see näitaja 431 eurot.

Järelevalve toimus viies üldtüüpi hoolekodus. Tehtud ettepanekud olid järgmised.

- Aktualiseerida „Hooldusteenusele suunamise kord“, et tagada kõigile klientidele võrdsed võimalused hooldusteenusele saamiseks.
- Hoolekodu kodukord peab olema nähtaval kohal ja loetav kõigi klientide jaoks.
- Tuleb välja töötada klientidelt tagasiside saamiseks kvaliteedi hindamise süsteem. Nimetatud ettepaneku on teinud ka õiguskantsler oma kontrollkäikudel.
- Lisaks tuleb täita Päästeameti Ida päästkeskuse tuleohutuskontrolli büroo paikvaatluse ettekirjutus elektripaigaldise tehnilise kontrolli osas ja kehtestada enesekontrolli kord kirjaliku tuleohutuskorraldusega.

Maavanemale ei laekunud 2013. aasta jooksul

kaebusi teenuste osutamise osas maakonna hoolekodudes.

Renoveerimistööd toimusid Rakke valla Tammi Avahoolduskeskuse pesuruumides ja Kunda Tervise- ja hooldekeskuse teisel korrusel, Säase Hoolekodus renoveeriti köögi lagi ja põrand, remonditöid tehti nii Aaspere kui ka Rakvere eakate kodus.

Kohalikele omavalitsustele kuuluvates üldhoolekodudes pööratakse tähelepanu töötajate erialase hariduse omandamisele.

Statistilised andmed hoolekandeesutuste kohta on aadressil: <http://www.sm.ee/meie/statistika/sotsiaalvaldkond.html>.

Riiklik sotsiaalhoolekandevaline statistika

Maavalitsuses koguti, koondati ja esitati Sotsiaalministeeriumile sotsiaalhoolekande sotsiaaltoetusi puudutav riiklik statistika.

Tehnilised abivahendid

Proteeside, ortopeediliste ja muude abivahendite eesmärk on haigusest, kõrgest eest, puudest või kaasündinud tervisekahjustusest tingitud funktsioonihäirete kompenseerimine ja parandamine võimalikult kõrge füüsilise ja sotsiaalse iseseisvuse ning tegutsemisvõime säilitamiseks. Maavanem sõlmib lepingud tehniliste abivahendite soodustingimustel müümiseks ja laenutamiseks teenust osutavate firmadega. 2013. a sõlmiti tehniliste abivahendite

soodustingimustel eraldamise lepingud 24 firmaga. Riigipoolse soodustuse suurus oli kokku 361 627 eurot, mis oli enam kui 2012. aastal.

2013. a jooksul on soodustingimustel tehnilisi abivahendeid saanud osta või laenutada 3008 inimest, abivahendi saajate arv on võrreldes 2012. aastaga pisut tõusnud. Kõige enam vajati endiselt põetus- ja hooldusvahendeid, neid sai 1582 klienti; ortooside ja proteeside 568 klienti ja liikumisabivahendeid 636 klienti. Abivahendi saajatest on suurima osakaaluga vanaduspensionieas isikud, moodustades abivahendi saajatest 73%, lapsi on 12,2%.

Statistilised andmed tehniliste abivahendite eraldamise kohta on aadressil <http://www.sm.ee/meie/statistika/sotsiaalvaldkond/sotsiaalhoolekanne/proteesid-ortopeedilised-ja-muud-abivahendid.html>.

Toimetulekutoetus

Toimetulekutoetus on riigi rahaline abi puuduses inimestele. Toimetulekutoetusi maksab kohalik omavalitsus riigieelarvelistest vahenditest. Puuduse leevendamiseks kasutavad kohalikud omavalitsused nii sotsiaalteenuseid kui ka muud sotsiaalabi. Toimetulekutoetust makstakse siis, kui kõik muud vaesuse ja puuduse leevendamise abinõud on osutunud ebapiisavaks.

Toimetulekupiiri määr oli 2013. aastal üksi elavale inimesele või perekonna esimesele liikmele 76.70 eurot kuus. Perekonna teise ja iga järgneva liikme toimetulekupiiri suurus oli 61.36 eurot kuus.

2013. aastal vähenes võrreldes 2012. aastaga toimetulekutoetuse maksmine toimetulekupiiri kindlustamiseks üle 215 000 euro.

Statistilised andmed toimetulekutoetuse

	2009	2010	2011	2012	2013
Toetused kokku (tuhat eurot)	770,9	1322,8	1550,8	1347,9	1220,2
Toetus toimetulekupiiri tagamiseks (tuhat eurot)	719,5	1301,9	1507,6	1280,2	1133,1
Rahuldatud taotluste arv toimetulekupiiri tagamiseks	6551	10 417	10 088	8313	7189

Allikas: <http://www.sm.ee/meie/statistika/sotsiaalvaldkond.html>

Tabel 11. Toimetulekutoetused

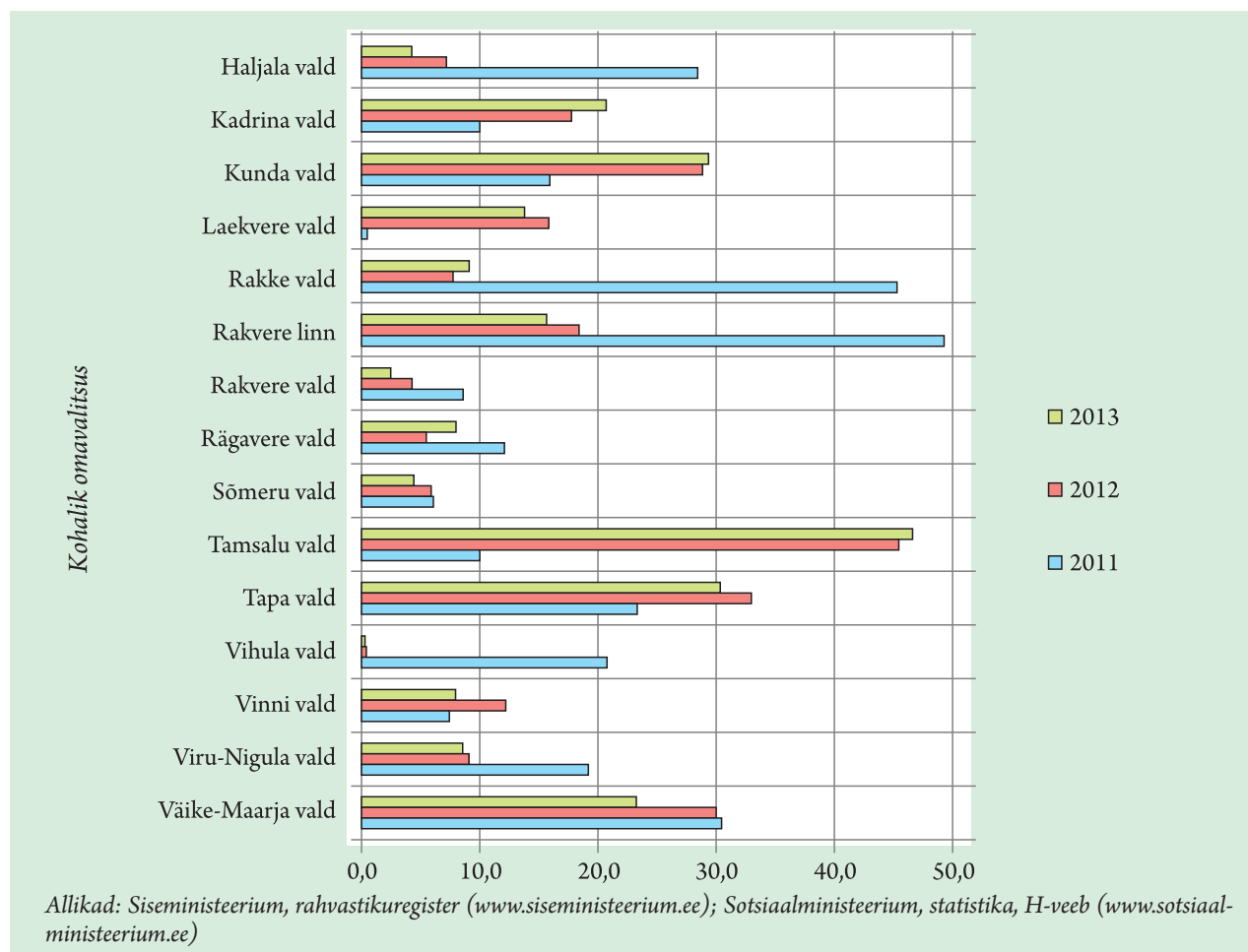

Diagramm 1. Toimetulekutoetuse väljamaks 1 elaniku kohta 2011., 2012. ja 2013. a Lääne-Virumaal

maksmise kohta kohalikes omavalitsustes on aadressil <http://www.sm.ee/meie/statistika/sotsiaalvaldkond/sotsiaalhoolekanne.html>.

Vajaduspõhine peretoetus

Vajaduspõhine peretoetus on toetus, mida maksakse allpool vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiiri elavatele lastega perekondadele, samuti

toimetulekutoetust saavatele lastega perekondadele. Vajaduspõhist peretoetust määrab ja maksab kohalik omavalitsus riigieelarvelistest vahenditest.

Vajaduspõhise peretoetuse suurus on alates 1. juulist 2013 kuni 2014. aasta lõpuni 9.59 eurot kuus ühe lapsega perele ja 19.18 eurot kuus kahe ja enama lapsega perele.

2013. a teise poolaasta jooksul rahuldati 477

toetuse taotlust, toetuse saajaid pereliikmetena oli 1250 ja toetust maksti välja 20 484 eurot.

Statistilised andmed vajaduspõhise peretoetuse maksmise kohta kohalikes omavalitsustes on aadressil <http://www.sm.ee/meie/statistika/sotsiaalvaldkond/sotsiaalhoolekanne.html>.

Tunnustamine

Väärtustamaks vanavanemate tehtud elutööd, andis Vanurite Eneseabi- ja Nõustamisühing 2013. aastal imelise vanaisa tiitli välja Rakvere linna tublile vanaisale Lembit Võttile.

Sotsiaalministri tänuvastuvõtule olid kutsunud tublid vabatahtliku töö tegijad: Sõmeru vallast Ruuben Lambur Lääne-Virumaa Endiste Poliitvangide Ühingu juhatuse esimehena ja Kadrina vallast Ilmar Merisalu, kes töötas pikka aega Kadrina valla sotsiaaltöötajana ja asutas MTÜ Kadrina Päevakeskus.

Septembri teisel pühapäeval tähistati Eestis vanavanemate päeva. Maavanem andis Eesti Vabariigi 95. sünnipäeva-aasta raames 95-aastastele vanavanematele üle peaministri tänukirja koos käsitöösalliga. Kingituse said kaheksa Lääne-Viru maakonnas elavat eakat vanavanemat.

Konkursi „Aasta tegu sotsiaalvaldkonnas 2012“ võitis projekti „Innocare“ meeskond. Projekti eesmärk oli uute innovatiivsete lahenduste kasutuselevõtmine eakate koduhoolduses, samuti hooldustöötajate teadmiste ja oskuste parandamine ning nende toetamine igapäevatoos.

Lääne-Viru maavanema tänukiri ja Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu meene anti tunnustatud projektitiimile üle Lääne-Viru Rakenduskõrgkoolis 26. märtsil 2013. a maakonna sotsiaaltöötajate päeval.

Moskva festivalil „Noorte puuetega inimeste integreerimine ühiskonda“ osales Lääne-Virumaa Puuetega Inimeste Koda, paremal koja juhataja Helmi Urbalu, mai 2013

Vergi, Vihula vald

Võsu alevik, Vihula vald

LASTEKAITSE

Helbe Jaanimägi,
alaealiste komisjoni sekretär-vanemspetsialist

Lastekaitse tagatakse riiklike, omavalitsuslike ja ühiskondlike organite kaudu. Maavalitsuse ülesanne on lapsendamise korraldamine ning vastava registri pidamine, järelevalve teostamine sotsiaalteenuste kvaliteedi osas ning kohalike omavalitsuste nõustamine lastekaitsega seotud küsimustes.

Lastele ja peredele osutatava abi kvaliteet on seotud lastekaitse spetsialistide arvu ning nende erialase ettevalmistusega. 2013. aastal töötas Lääne-Virumaa üheksas kohalikus omavalitsuses kümme lastekaitse spetsialisti, kellel kõigil on erialane ettevalmistus. Rakvere linnas töötab kaks lastekaitse spetsialisti. Lastekaitse spetsialist puudub Laekvere, Rakvere, Rakke, Rägavere, Vihula ja Viru-Nigula vallas, seda tööd teeb omavalitsuses sotsiaaltöötaja.

Riiklik järelevalve

Järelevalve toimus kolme lapsehoiuteenus pakkuja juures: MTÜ-s Trönderikodu Lapsehoid, Tapa Lastekaitse Ühingus ja AS-is Hoolekandeteenus. Järelevalve käigus suuri puudusi ei avastatud. Lähitult sotsiaalhoolekande seaduse § 21⁷ lg 1 tehti asutustele ettepanek pidada kinni tegevusloa väljastaja teavitamise kohustusest majandustegevuse registrisse kantavate andmete muutumisel.

Lapsendamine on õiguslik toiming, mis loob lapsendaja ja lapsendatu vahel vanema ja lapse vahelised õigused ja kohustused. 2013. aastal lapsendati kaks last tema bioloogilise vanema abikaasa poolt (2012. a – 3; 2011. a – 1; 2010. a – 1). Võõrasse peresse lapsendati samuti 2 last (2012. a – 0; 2011. a – 2; 2010. a – 2). Aasta jooksul esitas avalduse lapsendamiseks 14 peret (2012. a – 22). Bioloogiliste sugulaste otsimisega lahendati aasta jooksul 2 juhtumit (2012. a – 12).

Lapsendamise statistilised andmed on kättesaadavad aadressil <http://www.sm.ee/sveeb>.

Asenduskoduteenus

Alates 1. juulist 2007. a peab kõigil asenduskoduteenus osutajatel olema tegevusluba. Selle väljastab teenuse osutamise asukoha järgne maavanem, tegevusluba kehtib viis aastat. Kõigi tegevusluba omavate asenduskoduteenus osutajate andmed on kantud majandustegevuse registrisse, mis asub aadressil <http://mtr.mkm.ee>.

Asenduskoduteenuslele õigustatud lapsele osutatavat teenust rahastatakse riigieelarvest. Rahastamise tagab Sotsiaalministeerium maavalitsuste kaudu. Maavalitsus tasub maakonna lastele riikliku asenduskoduteenus osutamise kohta esitatud arved. Riigieelarvest rahastatava asenduskoduteenus hinna ning maksimaalse maksumuse asenduskoduteenuslele õigustatud lapse kohta kalendriaastas kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega. 2013.

aastal eraldati puudega laste ning 0–3-aastaste laste ülalpidamiseks 1083 eurot kuus ja üle 4-aastaste laste ülalpidamiseks 700 eurot kuus.

Lapse elukohajärgsel omavalitsusel tuleb valida lapsele sobiv asenduskoduteenus osutaja ja esitada seejärel taotlus asenduskoduteenus rahastamiseks lapse elukoha järgsele maavanemale. Lapse riiklikule asenduskoduteenuslele paigutamiseks sõlmiti 2013. aastal 9 halduslepingut (2012. a – 20; 2011. a – 9; 2010. a – 14). Asenduskoduteenuselt lahkus iseseisvasse ellu 1 laps, tagasi bioloogilisse perekonda 3 last, uuele hoolekandeteenusle 2 last ja eestkostele 1 laps.

Maavanema ülesanne on maakonnas asenduskoduteenus osutamisega kaasnevate aruannete kogumine, kontrollimine, koondaruannete koostamine ja nende esitamine Sotsiaalministeeriumile.

Asenduskodude statistilised andmed on kättesaadavad aadressil <http://hveeb.sm.ee>.

Riigi rahastatav lapsehoiuteenus

Alates 1. jaanuarist 2007 on sotsiaalhoolekande seaduses reguleeritud lapsehoiuteenus ja sellele esitatavad nõuded. Lapsehoiuteenus on lapsevanema töötamist, õppimist või toimetulekut toetav teenus, mille vältel tagab lapse hooldamise, arendamise ja turvalisuse lapsehoiuteenus osutaja. Täielikult või osaliselt riigi- või kohaliku omavalitsuse eelarvest rahastatava lapsehoiuteenus osutamiseks on nõutav tegevusluba, mille väljastab lapsehoiuteenus

osutaja tegevuskoha järgne maavanem. Kõigi tegevusluba omavate lapsehoiuteenuse osutajate andmed kantakse majandustegevuse registrisse, mis asub aadressil <http://mtr.mkm.ee>. 2013. aastal anti lapsehoiuteenuse osutamiseks välja üks tegevusluba: Mittetulundusühingule Trõnderikodu Lapsehoid.

Riigi rahastatavale lapsehoiuteenusele on õigus raske või sügava puudega lapse seaduslikul esindajal või hooldajal kuni selle kalendriaasta lõpuni, kui laps saab 18-aastaseks, eeldusel, et lapse hooldustegevuste vajadus on kirjas lapse rehabilitatsiooniplaanis, lapse hooldamine ei ole samal ajal tagatud teiste sotsiaalteenustega (v.a lapse perekonnas hooldamine) ja laps ei viibi samal ajal haridusasutuses. Riigi rahastatava lapsehoiuteenuse vahendid

eraldati valla- või linnaeelarvesse maavalitsuse kaudu vastavalt kohalikus omavalitsuses elavate raske või sügava puudega laste arvule. 2013. aasta algul oli lapsehoiuteenuse riiklikuks rahastamiseks kohalikes omavalitsustes eelnevatest aastatest jääki kokku 63 633.07 eurot. Aasta jooksul saadi juurde 38 749 eurot, 2013. aasta lõpu seisuga jäi jääki 40 511.75 eurot.

Riigi rahastatavat lapsehoiuteenust kasutas maakonnas 2013. aasta jooksul 14 last (2012. a – 17; 2011. a – 8).

Lääne-Virumaa kõigis 15 omavalitsuses on volikogu vastu võtnud riigi rahastatava lapsehoiuteenuse rahaliste vahendite ülejäägi kasutamise korra, mis on kooskõlas sotsiaalhoolekande seadusega. Kõigi omavalitsuste vastav kord sisaldab

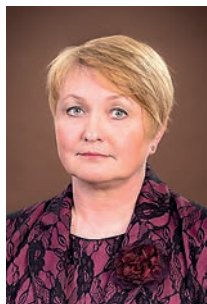
ühesuguseid teenuseid. Volikogude kehtestatud kordade kohaselt võib riigi rahastatava lapsehoiuteenuse rahaliste vahendite ülejääke kasutada raske või sügava puudega laste ja nende peredega seotud sotsiaalteenuste osutamiseks ja arendamiseks, sealhulgas koolivaheajal laagrite korraldamiseks, isikliku abistaja ja tugiisiku teenuse korraldamiseks, intervallhoolduse korraldamiseks, perede nõustamise korraldamiseks, lapsehoiuteenuse osutajale koolituse korraldamiseks, transporditeenuse osutamiseks ja korraldamiseks, lastele rehabilitatsiooniplaani tegevuskavas soovitatud raviteenuste ja abivahendite hinna kompenseerimiseks.

Lapsehoiuteenuse statistilised andmed on kättesaadavad aadressil www.sm.ee/sveeb.

RIIKLIKE INVESTEERINGUTOETUSTE ANDMISE PROGRAMM

Tiiu Kuus, sotsiaalvaldkonna peaspetsialist

Programmi eesmärk on kvaliteetsema kohaliku elukeskkonna loomiseks ja arendamiseks toetada regionaalseid investeeringuid parandamiseks laste, noorte, perede, vanurite ja puuetega inimeste jaoks hoolekande-, õppimis-, sportimis- ning vaba aja veetmise tingimusi, et tõsta toetuse

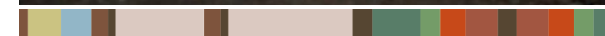
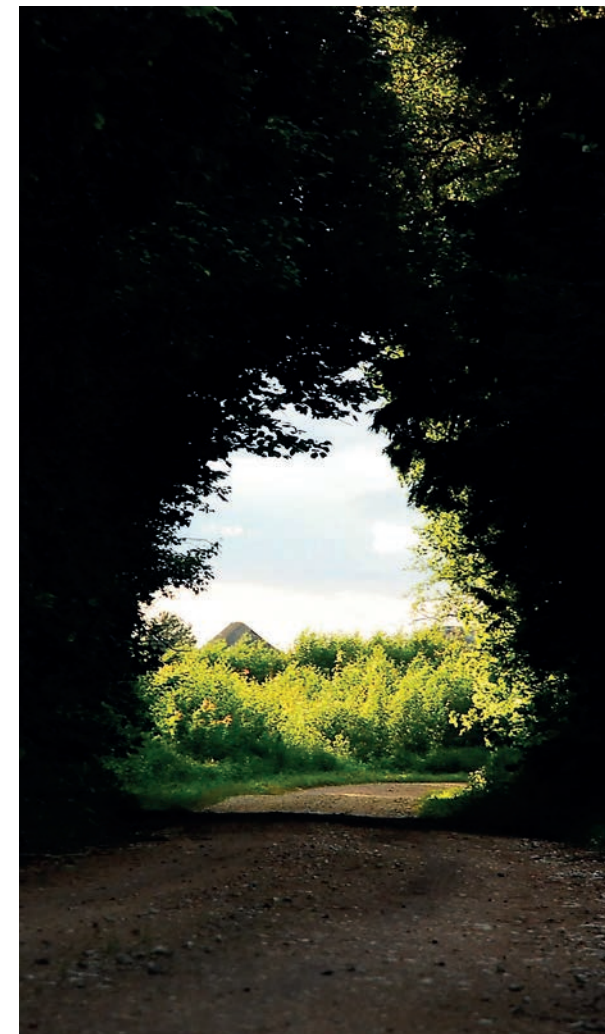
sihtgrupile avalike teenuste kättesaadavust ja kvaliteeti. Toetust taotletakse, antakse ja kasutatakse

projektipõhiselt ehitus-, rekonstrueerimis- ja remonttöödeks hoonetes või rajatistes.

Taotlusi saab esitada kaks korda aastas.

Taotlusi menetleb ja lõpliku rahastamisotsuse teeb EAS, kuid neid hindab ja koostab pingerea taotluste rahastamiseks maavanema moodustatud komisjon.

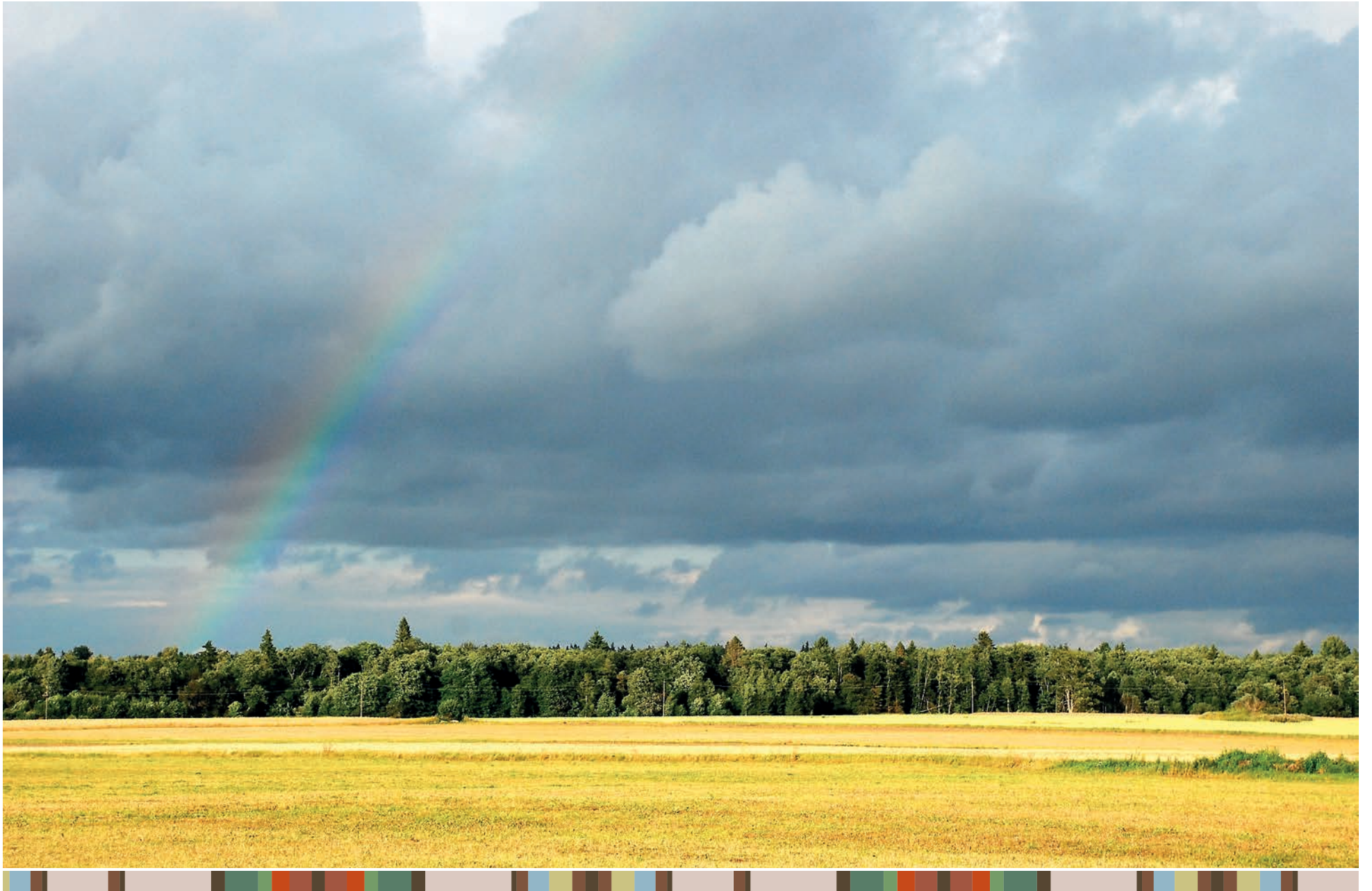
Lääne-Virumaalt esitati EAS-ile kevad- ja sügisvoorus 17 nõuetele vastavat taotlust summas 489 635 eurot. Toetati 6 projekti kogusummas 176 672.79 eurot.

	Taotleja	Taotlusprojekti nimi	Toetus eurodes
1.	Kunda linn	Kunda hooldekodu ruumide renoveerimine	22 176.33
2.	Väike-Maarja vald	Väike-Maarja Seltsimaja osaline renoveerimine (muusikakooli ruumid)	27 338.00
3.	Laekvere vald	Laekvere Raamatukogu üleviimine uutesse ruumidesse II etapp	31 956.00
4.	Sõmeru vald	Uhtna Hooldekodu invatõstuk ja juurdeehitus selle paigaldamiseks	31 956.00
5.	Kadrina vald	Vohnja Lasteaed-Algkooli soklikorruse niiskuskahjustuste likvideerimine	31 956.00
6.	MTÜ Õendus-hoolduskeskus Loojang	Õendus-hoolduskeskuse rekonstrueerimine	31 290.46
	Toetuseid kokku:		176 672.79

Allikas: EAS andmebaas ja Lääne-Viru Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakond

Tabel 12. Investeeringutoetuste andmise programm

ARENGU- JA PLANEERINGSKONN

Mati Jõgi, arengu- ja planeeringuosakonna juhataja

2013. aastal olid arengu- ja planeeringuosakonna jaoks peamised märksõnad „sinised bussid“. See, et bussid just sinised tulevad, sai teatavaks siiski aasta lõpus, kuid I poolaastal toimunud maakonna bussiliinide avaliku hanke tulemusena saime selgeks, et aastatel 2014–2021 teenindab maakonnaliine

AS GoBus ja nii vuravadki nüüd maakonna liinidel just tehastest tulnud sinised bussid.

Nagu teisedki Eesti maakonnad, alustasime 2013. a nii maakonna arengustrateegia uuendamist kui ka maakonnaplaneeringu koostamist. Maakonnaplaneeringu lahenduseni peame jõudma 2015. aasta lõpuks, kuid on selge, et meie maakonnaplaneering peaks andma lahenduse, kuidas me tagame tasakaalustatud asustusstruktuuri maakonnas, kuidas tagame tasakaalu maakonna loodusväärtuste säilitamise ja ka kasutamise vahel (põllu- ja metsamajandus ning ka üha suuremat survet avaldav maa- varade kasutamise soov), kuidas tagame parimad ühendused nii maakonnasiseselt kui ka kõigi teiste meile oluliste piirkondadega. Ja seda kõike ikka ühel eesmärgil – et Lääne-Viru maakond oleks eestimaa- laste jaoks võimalikult meeldiv elu- ja töökoht.

Euroopa Liidu teabekeskusel Europe Direct on Lääne-Virumaal seljataga esimene aasta. Usume, et nii tavapärane teema nagu „Euroopa“, millele

kipume juba mitte tähelepanu pöörama, ilmutas meile end oma mitmekesisuses ning aktuaalsuses taas meie teabekeskuse eriilmeliste tegevuste näol.

Jätkuvalt oleme püüdnud meie rahvusvahelist koostööd edasi viia ning selleks ka vastavaid programme kasutada. Nii toimus Rakveres novembris meie heade Soome, Rootsi ja Läti partneritega koostöövõrgustiku kohtumine, mille tulemusena püüame edasi arendada loomemajandusega ning ka rahvusparkides turismi edendamiseks seotud projekte.

2014. aastal on maakonnas toimumas olulised sündmused tähistamaks Lääne-Viru ja Plöni maakonna pikaajalist koostööd. Ettevõtmiste sujuvamaks korraldamiseks taotlesime 2013. aastal toetust „Kodanike Euroopa“ programmist ja ainukesena Balti piirkonnast see taotlus toetuse ka sai.

Kuigi selle aastaraamatu ilmumise ajaks on juba seljataga ka 2014. aasta turismimesse Tourest, kus maakond taas vennalikult ühiselt esindatud oli, ei saa jätta märkimata, et 2013. aasta Tourestil oli Lääne-Viru maakonna väljapanek publiku lemmik.

Maatoimingutes oli 2013. aasta tähenduslik, sest selgemaks said nii maareformi lõpetamise sihid, mis rihiti 2018. aastasse, kui ka mõned olulised seadusepügalad, et Eestimaa ikka veel jätkuvalt omanikuta maa omaniku leiaks.

Muutumises oli veidi ka osakond. Meie pikaajalised kolleegid Kaire ja Urve leidsid uued väljakutsed. Aitäh ja edu teile!

Moonika ja Mari on leidnud oma väljakutsed meie osakonnas ning nende tööd ja tulemused on kajastatud ka juba käesolevas aastaraamatus.

Europe Directi Lääne-Virumaa teabekeskuse avamine

Marko Torm, Hannes Mets ja Mart Laidmets arutlemas Lääne-Viru arengukonverentsil „100. kilomeetrit!“

LÄÄNE-VIRU MAAKONNAPLANEERINGU 2030+ KOOSTAMINE

Jaan Kangur, planeeringuspetsialist

Vabariigi Valitsus algatas 18.07.2013 korraldusega nr 337 uute maakonnaplaneeringute koostamise kõikides maakondades. Lääne-Viru maakonnaplaneeringu 2030+ koostamist korraldab Lääne-Viru Maavalitsus. Paralleelselt maakonnaplaneeringu koostamisega toimub kesk-

konnamõju strateegiline hindamine (KSH) ning riigihanke tulemusel sõlmis Lääne-Viru Maavalitsus maakonnaplaneeringu KSH teostamiseks lepingu AS-ga Kobras.

Koostöös Tallinna Ülikooli Eesti Tuleviku-uuringute Instituudiga koostati aasta alguses maakonna eripära arvestades planeeringu lähteseisukohad, mida tutvustati kohalike omavalitsuste ja teiste riigiasutuste esindajatele aprillis.

Maakonnaplaneeringu koostamiseks on moodustatud juhtrühm, mille esindajad nimetas maavanem. Planeerimisseaduses välja toodud ülesannete lahendamiseks on moodustatud kaks eraldi teemarühma – loodusressursside ning toimepiirkondade tööühm.

Nii lähteseisukohtade tutvustamisel omavalitsustele kui ka planeeringu koostamise loodusressursside tööühma nõupidamisel tõusis teravalt esile maavarade teema, sest Lääne-Virumaal paiknevad lisaks ehitusmaavaradele ja turbale veel

riigile tähtsad maavarad, nagu põlevkivi, fosforiit ja tehnoloogilistes protsessides kasutatav lubjakivi. 2009. aastal Tartu Ülikooli tehtud uuringu kohaselt katavad viimased ligemale 36% maakonna territooriumist. Maavarade laialdane levik ja nende seadusjärgsed kasutamisiirangud on hakanud pärssima maakonna asustuse ja majandustegevuse arengut. Üle poole keskkonnaregistris arvel olevast Lääne-Virumaa põlevkivivarust asub vähem kui 30 m sügavusel, mis teoreetiliselt on sobilik avakaevandamiseks ning millega kaasneks näiteks väärtusliku põllumajandusmaa hävimine. Samuti ei ole siiani selge, kuidas mõjutab maavarade kaevandamine põhjavee kvaliteeti. Töörühmas jõuti järeldusele, et maavarade teemat peaks maakonnaplaneeringus täpsemalt käsitlema ja mitte võtma keskkonnaregistri maardlate andmeid üksnes taustinfona. Kuidas täpsemalt maavarade teemaga edasi minnakse, selgub edaspidistel aruteludel.

Teine oluline teema, millega planeeringu koostamisel algust sai tehtud, oli üleriigilises planeeringus Eesti 2030+ käsitletud toimepiirkondade valdkonna täpsustamine vastavalt maakonna tasandile. Toimepiirkond on uue regionaalarengu strateegia järgi keskuse-tagamaa süsteem, mis koosneb toimepiirkonna keskusest, sellega funktsionaalselt seotud kohalikest keskustest ja nende tagamaal asuvatest paikkondadest, mille elanike jaoks on antud kesksed peamised igapäevase ja perioodilise liikumise sihtkohad.

Üleriigilise planeeringuga on välja toodud maakonna suurusjärku toimepiirkonnad, mille keskusteks on praegused maakonnakeskused, Lääne-Virumaa puhul Rakvere linn. Toimepiirkondade tööühma ülesanne oli 2013. aastal määrata olemasolevad maakonnatasandi tugi-toimepiirkonnad, milleks on maakonnatasandist väiksemad piirkonnad ning mille roll on toetada maakonnakeskusi. Esialgsed tugi-toimepiirkonnad on:

1. Tapa tugi-toimepiirkond (keskusega Tapa linn);
2. Kunda tugi-toimepiirkond (keskusega Kunda linn);
3. Vihula tugi-toimepiirkond (keskusega Rakvere linn);
4. Pandivere (Väike-Maarja ning Laekvere piirkond) tugi-toimepiirkond (keskusega Rakvere linn).

Teemaplaneeringu „Lääne-Viru maakonna jalg- ja jalgrattateed“ koostamine

Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu ettepanekul algatati 2013. aasta septembris kehtivat Lääne-Viru maakonnaplaneeringut 2010+ täpsustav teemaplaneering „Lääne-Viru maakonna jalg- ja jalgrattateed“.

Teemaplaneeringu koostamise põhieesmärk on toimiva kergliiklusteede võrgustiku kavandamine oluliste sihtpunktide sidumiseks maakonnas, et seeläbi parandada teenuste kättesaadavust kohalikele elanikele ja tagada liiklusohutus ning seeläbi

ka tervisliku ja keskkonnasäästliku transpordiliigi osakaalu tõstmine igapäevases liiklemises.

Lisaks on vaja teemaplaneeringuga määrata maakonna matkamarsruutide paiknemine, arvestades maakonna kultuuri- ja loodusväärtusi, et toetada turismivaldkonna arengut.

Teemaplaneering koostatakse koostöös Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu ja SA Lääne-Viru Arenduskeskusega.

RAHASTAMINE EUROOPA LIIDU TÕUKE- JA SISERIIKLIKEST REGIONAALARENGU FONDIDEST

Hetkel räägitakse ikka rohkem sellest, kuidas Euroopa Liidu rahastamisperioodi 2014–2020 vahendeid kasutada nii Eestis tervikuna kui ka Lääne-Virumaal. Üldisemad suunad on paika pandud, käib täpsemate meetmete ettevalmistamine ning kohapeal toetust vajavate projektide otsimine. Et tegemist on kindlasti väga olulise panusega Eestimaa arengusse, näitab ka meie aastaraamatus aasta-aastalt kajastatud eelmiste Euroopa Liidu rahastamisperioodide vahendite kasutamise lühiülevaade.

Aastatel 2004–2013 on Eestimaa arengusse suunatud ligi 4,9 miljardit eurot, sellest 3,5 miljardi ulatuses on projektid, mis konkreetse maakonnaga seotud. Kuigi ligi 57% teostatud projektimahtudest

on seotud kahe Eesti suurima, Harju ja Tartu maakonnaga, on ka teistes maakondades realiseeritud projektide maht märkimisväärne.

Kui arvutada projektide rahaline maht maakonna ühe elaniku kohta, siis selles pingereas on eesotsas tartlased, järvakad ning saarlased. Lääne-Virumaa on viiendal kohal, kus me tihtipeale ka teiste näitajate osas Eesti maakondade seas tavapäraselt asume.

Lääne-Viru maakonna toetatud projektide eelarvete kogumaht perioodil 2007–2013 on siiani 142,2 miljonit eurot ja sellest 107,3 miljonit eurot ehk 75,5% on Euroopa Liidu toetus. Toetusest omakorda 49,2% on läinud keskkonnainvesteeringute valdkonda, millest omakorda 91% ehk 48,2 miljonit eurot on kasutatud maakonna linnade ja teiste asulate vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rajamiseks.

Regionaalarenguprogrammid on valdavalt Siseministeriumi (SiM) koordineerida ja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) rakendada. 2013. aastal olid välisrahastuse toel rahaliselt mahult suurimad gümnaasiumivõrgustiku korrastamise programm 23,4 miljoni euroga, kohalike avalike teenuste arendamise (KOIT kava) programm 4,6 miljoni euroga ning kompetentsikeskuste arendamise programm 3,2 miljoni euroga.

Lisaks Euroopa Liidu tõukefondidele on ka mitmeid siseriiklikke regionaalarenguprogramme, millest mahukamad olid hasartmängumaksust regionaalsete investeeringutoetuste andmise programm

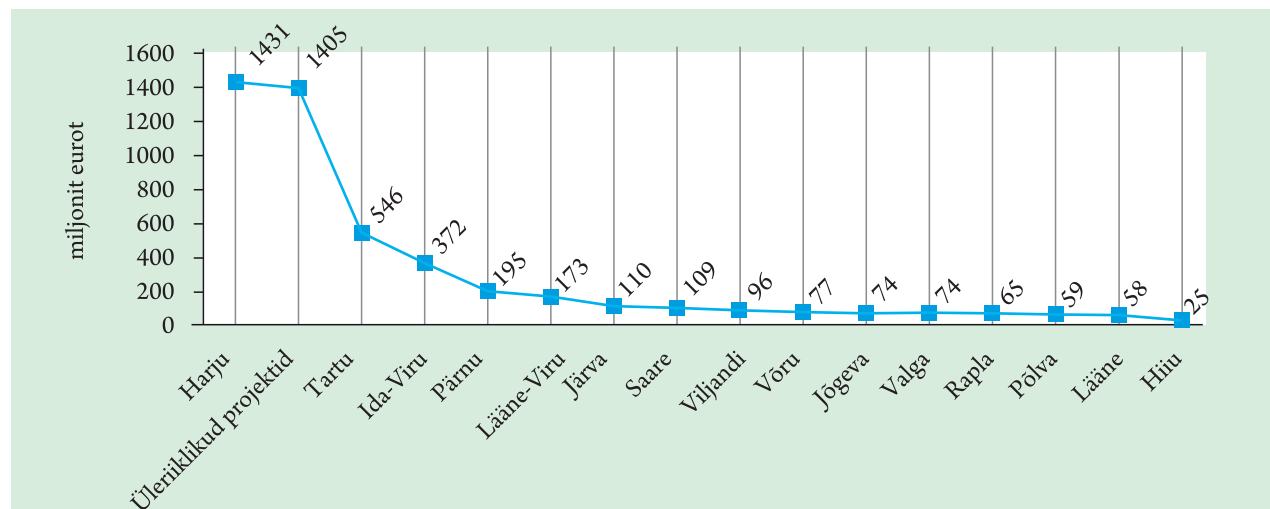

Diagramm 2. Tõukefondidest 2004–2013 rahastatud projektide eelarvete kogusumma maakonniti

	Toetus (milj eur)	Projektide arv	Toetuse keskmine suurus (tuh eur)
Harju	6,0	200	30,0
Hiiu	0,2	48	4,2
Ida-Viru	17,0	93	182,8
Jõgeva	0,4	79	5,1
Järva	0,8	56	14,3
Lääne	1,0	55	18,2
Lääne-Viru	0,6	92	6,5
Põlva	0,4	79	5,1
Pärnu	1,0	98	10,2
Rapla	1,0	74	13,5
Saare	2,3	77	29,9
Tartu	10,9	118	92,4
Valga	0,8	62	12,9
Viljandi	5,0	115	43,5
Võru	3,7	104	35,6

Tabel 13. Regionaalarenguprogrammide toetused (SiM/EAS) 2013. aastal maakonniti

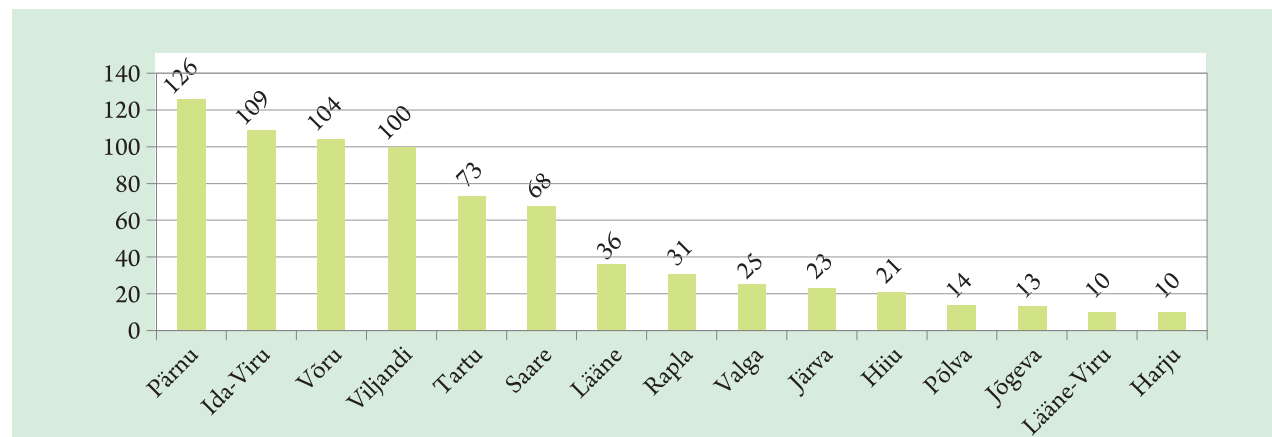

Diagramm 3. Regionaalarengutoetused (SiM/EAS) 1 elaniku kohta eurodes 2013. aastal

2,7 miljoni euroga, kergliiklusteede toetuskeem 1,9 miljoni euroga ja kohaliku omaalgatuse programm 1,1 miljoni euroga.

2013. aastal oli Siseministeriumi regionaalarengutoetuste maht üle 62 miljoni euro, mis on pisut vähem kui 2012. aastal. Võrreldes aga maakondi toetusega 1 elaniku kohta 2013. aastal, siis Lääne-Virumaa on langenud päris pingerea lõppu, mis tähendabki seda, et suuremahulisi projekte Lääne-Virumaal sel aastal ei teostatud.

Kõige rahamahukamad toetusprojektid meie maakonnas olid 2013. aastal Targa Maja Kompetentsikeskuse arendamine toetusega 319 000 eurot ning Sõmeru vallas Roodevälja terminali tee projekteerimine ja ehitamine toetusega ligikaudu 241 000 eurot.

2013. aastal said 20 maakonna ettevõtet EAS-i rakendatavate meetmete kaudu toetust 380 000 euro ulatuses. Suurima toetuse pälvijad olid Dicro Eesti Osühing 111 000-eurose toetusega uute toodete juurutamiseks ja tootmisprotsesside arendamiseks ning Aru Grupp Aktsiaselts 100 000-eurose toetusega ekspordiprogrammi koostamiseks.

Allikad: Euroopa Liidu tõukefondide (www.struktuurifondid.ee), Siseministeriumi (www.siseministerium.ee) 2013. aasta regionaalarengutoetuse ja EAS-i (www.eas.ee) toetatud projektide andmebaasid

LÄÄNE-VIRU MAAVALITSUSE MENETLETUD REGIONAALARENGU MEETMED

*Mati Jõgi,
arengu- ja planeeringuosakonna
juhataja*

*Moonika Aruvainu,
arendusspetsialist*

*Mari Koppel,
peaspetsialist*

Hajaasustuse programm (siseriiklik regionaalprogramm)

Hajaasustuse programm rakendus 2013. aastal ter-
vikuna kogu Eesti territooriumil.

Programmi eesmärk oli hajaasustusega maapiir-
kondades elavatele lastega peredele tagada head elu-
tingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu
püsimisele hajaasustusega maapiirkondades.

Eesmärgi saavutamiseks toetati programmist
majapidamiste veesüsteemide, kanalisatsioonisüs-
teemide, juurdepääsuteede ning autonoomsete
elektrisüsteemidega seotud tegevusi. Programmi
raames said taotlejaks olla füüsilised isikud, kelle
alaline elukoht oli hajaasustusega piirkonnas asuv
majapidamine, millele projektiga toetust taotleti,
ning kelle elukoht oli rahvastikuregistri andmete
kohaselt katkematult vähemalt taotluse esitamise
aasta 1. jaanuarist alates kuni toetuslepingu sõlmi-
miseni majapidamine, millele projektiga toetust
taotleti.

Projekti maksimaalne toetus ühe majapidamise
kohta oli 6500 eurot. Toetus koosnes riigi- ja koha-
liku omavalitsuse poolsest rahalisest panusest, mis
ei ületanud 66,67% projekti abikõlblikest kuludest.
Kohaliku omavalitsuse poolne toetus pidi moodus-
tama vähemalt 50% toetusest ja riigipoolne panus
kuni 50% toetusest. Ülejäänud summa pidi taotleja
omalt poolt lisama.

Maavalitsus korraldas programmi iga-aastase väl-
jakuulutamise, jagas programmi riiklikud vahendid

omavalitsuste vahel, informeeris, nõustas maakonna
tasandil ja tegi järelevalvet kohaliku omavalitsuse
tegevuse üle antud programmi raames.

2013. aastal osalesid programmis kõik Lää-
ne-Virumaa vallad peale Vihula. Taotlusi laekus 12
omavalitsuse peale kokku 63, millest rahastuse said
56. Kokku esitati kogu vabariigi peale 719 taotlust,
millest positiivse vastuse said 622. Kõige rohkem
taotlusi esitati Pärnumaal, kus rahastust taotles 113
majapidamist ning millest 103 said positiivse vas-
tuse. Lääne-Viru maakond oli taotluste laekumise
järgi neljas maakond, mis näitab, et huvi ja vajadus
selle programmi järele on.

Kõige rohkem taotlusi esitati Väike-Maarja vallas
(10), millest rahastuse said 9 projekti toetussum-
mas 24 000 eurot. Kõige populaarsem valdkond,
milleks toetust taotleti, oli veesüsteemid.

Haljala vallas esitati ka üks projekt autonoomse
elektrisüsteemi rajamiseks. Üle Eesti toetati selles
valdkonnas kokku vaid 8 taotlust. Hajaasustuse
programm jätkub ka aastal 2014.

Kohaliku omaalgatuse programm

Kohaliku omaalgatuse programmi eesmärk on
kohalik arengu ja kogukondade elujõulisuse tugev-
damine kogukondliku initsiatiivi, koostöö ja iden-
titeedi tugevdamise kaudu ning kohalike elanike
teadmiste ja oskuste kasvu kaudu.

Taotlusi programmi vahenditest toetuste

Jrk-nr	Omaavalitsuse nimi	Vastu võetud taotlused	Vastu võetud taotluste kogusumma (riik + KOV)	Rahuldatud taotlused	Rahuldatud taotlused, toetused kogusummas	Lõpetatud projektide arv seisuga 31.12.2013	Toetus lõpetatud projektide puhul
1	Rakke vald	1	1616.00	1	1616.00	0	0
2	Rägavere vald	4	11 172.35	4	11 172.65	0	0
3	Sõmeru vald	3	6625.91	3	6625.91	0	0
4	Viru-Nigula vald	4	9884.45	4	9884.45	0	0
5	Haljala vald	6	17 781.26	4	12 283.75	0	0
6	Kadrina vald	9	31 225.68	7	21 139.49	0	0
7	Laekvere vald	6	13 433.99	6	13 434.45	0	0
8	Rakvere vald	4	11 136.00	4	11 136.00	0	0
9	Tamsalu vald	2	4544.86	2	4544.86	1	894.25
10	Tapa vald	7	24 747.73	6	16 000.00	0	0
11	Vinni vald	7	15 831.80	6	15 831.80	0	0
12	Väike-Maarja vald	10	29 354.30	9	24 000.00	1	1593.61
Kokku		63	177 354.33	56	147 669.36	2	2487.86

Allikas: Lääne-Viru Maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakond

Tabel 14. Hajaasustuse programm. Vastuvõetud ja rahuldatud taotlused

Jrk-nr	Omaavalitsuse nimi	Veesüsteemid	Kanaliseerimisüsteemid	Juurdepääsuteed	Autonoomsed elektrisüsteemid
1	Rakke vald		1		
2	Rägavere vald	2	3		
3	Sõmeru vald	2	1		
4	Viru-Nigula vald	2	1	1	
5	Haljala vald		3		1
6	Kadrina vald	4	1	2	
7	Laekvere vald	3	3	1	
8	Rakvere vald	3	1	1	
9	Tamsalu vald	1		1	
10	Tapa vald	4	2	1	
11	Vinni vald	5	1	1	
12	Väike-Maarja vald	3	7		
Kokku		29	24	8	1

Allikas: Lääne-Viru Maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakond

Tabel 15. Hajaasustuse programm. Rahuldatud taotlused tegevuste lõikes

saamiseks võisid esitada avalikes huvides tegutsevad seltsingud kuni 2500 elanikuga asulates (küla-des, alevikes, alevites, linnades), mittetulundusühingud ja sihtasutused, mis pole asutatud kohaliku omavalitsuse või riigi osalusel ja milles ei osale liikmena kohalik omavalitsus või riik. Alates 2013. aastast haldab regionaalministri haldusala kohaliku omaalgatuse programmi (KOP) SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital (KÜSK).

Aastal 2013 viidi programmi ellu järgmiste meetmete kaudu:

2013 I ja II voo rahuldatud taotlused kokku

KOV	Rahuldatud taotlused	Toetussumma
Rakvere linn	9	11 187.10
Rakvere vald	4	5526.50
Viru-Nigula vald	8	8838.23
Sõmeru vald	2	1708.66
Vinni vald	8	8842.52
Väike-Maarja	11	17 285.89
Haljala vald	5	6634.99
Kadrina vald	4	5930.60
Rägavere vald	6	7788.05
Tamsalu vald	4	2210.50
Tapa vald	5	4354.10
Vihula vald	2	2138.60
Laekvere vald	3	1872.00
Rakke vald	2	2817.23
Kokku	73	87 134.97

Allikas: Lääne-Viru Maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakond

Tabel 16. Kohaliku omaalgatuse programmi 2013. aastal rahuldatud projektid omavalitsuste lõikes

1. Meede 1 „Kohalik areng“
2. Meede 2 „Kogukonnapärand“
3. Meede 3 „Kohaliku elukeskkonna parandamine ja kogukonnateenused“
4. Meede 4 „Õpiringid“ – vaid kevadvoorus

Toetuse suurus 2013. aastal oli kuni 1600 eurot. Aastal 2013 jagus vahendeid 73 projekti rahastamiseks. Kõige rohkem rahastatud taotlusi esitati Väike-Maarja vallast taotlussummas 17 285.89 eurot.

Populaarsemad meetmed, kuhu taotlusi esitati, olid „Kohaliku elukeskkonna parandamine ja kogukonnateenused“, mille raames rahastati 41 projekti, ning „Kohalik areng“, mille raames said rahastuse 21 projekti. Põhiliselt sooviti renoveerida seltsimaju-külamaju ning korraldada erinevaid kogukonnale olulisi üritusi.

Maakondliku arendustegevuse programm 2013

Programmi eesmärk:

- Programm on ellu kutsutud Vabariigi Valitsuse seadusega maavanemale pandud kohustuse – hoolitseda maakonna tervikliku ja tasakaalustatud arengu eest – täitmiseks.
- Programmi eesmärgiks on toetada ja rahastada projekte maakonna sotsiaalmajanduslikku arengut takistavate kitsaskohtade lahendamiseks, regionaalarengu stimuleerimiseks ja maakonna arengueelduste tugevdamiseks ning paremaks kasutamiseks.
- Programmi vahendite kasutamisel keskendatakse maakonna paremale turundamisele, maakonna arengu kavandamiseks vajalike uuringute ja analüüside ning strateegiate

väljatöötamisele, maakondlike koostöövõrgustike edendamisele.

Sarnaselt 2012. aastale, toetati ka 2013. aastal maakondliku arendustegevuse programmist maakonna ettevõtluse arengut. Toimus Lääne-Viru arengukonverents „100. kilomeetrit“, mille eesmärk oli analüüsida maakonna logistikasektori hetkeolukorda ning arenguperspektiive; koostati kvaliteetsed infomaterjalid investorteeninduse tagamiseks ning valmis maakonna ettevõtluskeskkonda tutvustav trükis. Samuti jätkati koostööd ettevõtlusalase koostöö tugevdamisel sõpruspiirkondade vahel – 2013. aasta sügisel toimus Rakveres Lääne-Viru, Dobeles, Jönköpingi ja Kymenlaakso võrgustikuseminari, mille eesmärk oli teadmiste ja kogemuste vahetamine, ettevõtluskeskkonna arendamine ning ettevõtlusalase koostöö tugevdamine sõpruspiirkondade vahel. Võrgustikukohtumise tulemusena tekkis mitu projektiideed – ühe võimaliku ideena näevad osalejad loomemajanduse arendamist, kaasates haridusasutusi, noori ja ettevõtjaid (antud idee püütakse realiseerida „Kodanike Euroopa“ programmi toel).

2013. aastal alustati maakonna arengustrategia uuendamist. Maakondliku arendustegevuse vahenditest toetati nelja valdkonna (looduskeskkond, majanduskeskkond, sotsiaalne keskkond ning ühendused) seminari korraldamist. Seminaridel defineeriti maakonna peamised väljakutsed vastavas valdkonnas. Iga valdkonna seminarile oli kaasatud ka ekspert.

Et parandada maakonna noorte ettevõtlikkuse taset ning suurendada noorte projektide ja leiutiste osakaalu, toetab maakondliku arendustegevuse programm ettevõtliku hariduse edendamist ettevõtlikkuse õppe propageerimise kaudu ning erinevate

Projekt	Summa (eurot)
Programmi „Ettevõtlik haridus“ arendamine, „Ideede laat“ 2014	485
Lääne-Viru Arengukonverentsi korraldamine	6400
Lääne-Viru siseturismi arendamine	7168.65
Ettevõtluskeskkonna tutvustamine	2042
Õppeasutuste hoiakute kujundamine läbi ettevõtliku õppe propageerimise	1869.85
Kvaliteetse infomaterjali koostamine investorteeninduse tagamiseks	1630
Lääne-Virumaa kaunis kodu 2013	1914.80
Lääne-Viru maakonna ja Plöni kreisi 25 aasta koostöö kroonika, I etapp	599.99
Lääne-Viru, Dobeles, Jönköpingsi ja Kymenlaakso võrgustikuseminar	900
Lääne-Viru päev „Viru veri ei värise“ Stockholmi Eesti Majas	264.65
Lääne-Viru arengustrateegia 2014–2020 koostamine	950.10
Lääne-Viru Kodanikuühenduste Konverents 2013	218
SA Põhja-Eesti Turismi tegevustoetus	2235
Kokku	26 678.04

Allikas: Lääne-Viru Maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakond

Tabel 17. Maakondliku arendustegevuse programmi raames toetatud projektid

Kohaliku omaalgatuse programmist toetust saanud Eipri külamaja avamine Väike-Maarja vallas, august 2013

noortele suunatud tegevuste toetamisega, näiteks maakondlik „Ideede laat“.

Jätkuvalt on maakondliku arendustegevuse programmist toetatud ka maakonna turismi arengut – toetati osalemist turismimesil Tourest (2014. aasta messipinna rendiga), turismialase trükise trükkimist ning Lääne-Viru maakonda tutvustava soomekeelse raamatu väljaandmist.

Euroopa Liidu „Maaelu arengukava 2007–2013“ meede 1.1 „Koolitus- ja teavitustegevus“

Toetatavad koolitus- ja teavitustegevused on:

- mitmepäevase koolitustegevuse, sh õppe-reisi korraldamine ja koolitusel osalemine;
- ühepäevase teavitustegevuse, sh ekskursiooni korraldamine ja infopäeval osalemine;
- konverentsi korraldamine ja konverentsil osalemine;
- juhendaja teenuse ostmine;
- kutse andmine;
- väljaande, sh käsikirja ettevalmistamine, koostamine, täiendamine, kujundamine, paljundamine, trükkimine ja ostmine;
- koolitusprogrammi ja õppekava väljatöötamine.

Toetuse taotlejaks võib olla täiskasvanute koolitusasutus „Täiskasvanute koolituse seaduse“ § 2 tähenduses, mille kohaselt loetakse täiskasvanute koolitusasutuseks riigi- ja munitsipaalasutused, koolitusluba omavad erakoolid, era- ja avalik-õiguslikud juriidilised isikud, kui täiskasvanute koolitus on nende seadusest või põhikirjast (põhimäärusest) tulenev tegevus, ning füüsilisest isikust ettevõtjad.

	Taotleja	Tegevus	Toetus (eurot)
1.	Jõgeva Sordiaretuse Instituut	Infopäeva „Teravilja-, rapsi- ja hernekasvatuse põllupäev“ korraldamine	942.40
2.	MTÜ Abiks Põllumehele	Infopäeva „Farmer – elustiil või äri“ korraldamine	959.00
3.	MTÜ Abiks Põllumehele	Infopäeva „Õunapäev“ korraldamine	959.00
4.	MTÜ Abiks Põllumehele	Infopäeva „Põllumajanduslike keskkonnatoetuste uuel perioodil 2014–2020 tutvustus“ korraldamine	950.00
5.	Põllumajandusnõuanne OÜ	Infopäev „Kitsekasvatus“	1150.80
6.	Põllumajandusnõuanne OÜ	Infopäev „Mahepõllumajanduslik lihaveisekasvatus – rohumaade majandamise ja lihaveiste kattekulude arvestus“	1150.80
7.	Põllumajandusnõuanne OÜ	Infopäev „Suvi- ja talirapsi agrotehnika“	1150.80
8.	Põllumajandusnõuanne OÜ	Infopäeva korraldamine teemal „Töölepinguseadus“	1150.80
9.	Põllumajandusnõuanne OÜ	Infopäev „Mahepõllumajanduslik lambakasvatus – rohumaade majandamise ja lambakasvatuse kattekulude arvestus“	1150.80
10.	MTÜ Virumaa Põllumeeste Liit	Infopäev „Seenekasvatus põhi- ja alternatiivse tootmisharuna“	959.00
11.	MTÜ Virumaa Põllumeeste Liit	Koolitus „Taimekaitsekoolitus põllumeestele“	2320.00
12.	MTÜ Virumaa Põllumeeste Liit	Koolitus „Töötervishoiu ja tööohutuse korraldamine ettevõttes“	2600.00
13.	MTÜ Virumaa Põllumeeste Liit	Koolitus „Ettevõtja konkurentsivõime ja ühistegevuse arendamine“	2320.00
14.	MTÜ Virumaa Põllumeeste Liit	Koolituse „Ühistegevus Lääne-Virumaal“ korraldamine	2899.50
15.	MTÜ Virumaa Põllumeeste Liit	Koolituse „Ettevõtte juhtimine ja juhi roll ettevõtte arengus“ korraldamine	4060.00
16.	Põllumajandusnõuanne OÜ	Infopäev „Uusi teadmisi ja oskusi lambakasvatajatele“	1150.80
17.	Põllumajandusnõuanne OÜ	Infopäev „Teaduselt mahetaimekasvatajale“	1150.80
18.	Põllumajandusnõuanne OÜ	Infopäev „Uusi suundi põllukultuuride kasvatamisel ja ökonoomikas“	1150.80
19.	Põllumajandusnõuanne OÜ	Infopäev „Teaduselt maheloomakasvatajale“	1150.80

Allikas: PRIA andmebaasi andmed ja Lääne-Viru Maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakond

Tabel 18. Meetmes „Koolitus ja teavitustegevus“ toetust saanud taotlejad

Lääne-Virumaa delegatsioon kohtumisel Vest-Agderis, juuni 2013. Vasakult Terje Damman, Peep Vassiljev, Mihkel Juhkami, Toomas Uudeberg, Leo Adel, Alari Kirt ja Helge Sandåker

Toetust võib taotleda maaelu edendamise eesmärgil põllumajandustoodete tootmise, toidu tootmise ja töötlemise või metsa majandamisega tegelevale füüsilisele või eraõiguslikule juriidilisele isikule ja tema töötajale.

2013. aastal esitati Lääne-Virumaalt PRIA-le 21 taotlust taotlussummas 31 417.90 eurot, maakondliku voo võimaliku toetuse maht oli aga 29 000 eurot. Maakondlik komisjon hindas projekte ja moodustas pingerea, mille maavanem oma korraldusega kinnitas.

Majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Parts Lääne-Virumaal AS-s Viru Õlu

MAAKONNA TURISMIVALDKOND MAAVALITSUSE TÖÖS

Mari Koppel, peaspetsialist

Arengu- ja planeeringuosa-konna peaspetsialisti üks ülesandeid on maakonna turismivaldkonna koordineerimine. Maakonna turismivaldkonna edendamine toimub koostöös MTÜ-ga Lääne-Viru Turism ja SA-ga Põhja-Eesti Turism.

Olulised informatsioonikogud ning turistidega vahetud

suhtlejad on turismiettevõtjad ja turismiinfopunktid. Viimaseid on maakonnas kokku viis, neist suurim on turismiinfokeskus Rakveres, ülejäänud neli on turismiinfopunktid Kundas, Palmes, Oandus ja Väike-Maarjas.

2013. aastal külastas Rakvere turismiinfokeskust kokku 3496 külastajat. Kõige rohkem turiste satubki just Rakvere turismiinfokeskusesse, mis on ka arusaadav, sest põhilised majutuskohad asuvad maakonna keskses.

Välituristidest külastavad turismiinfopunkte kõige enam soomlased, sakslased ja venelased. Võrreldes eelmise aastaga, on turistide arv maakonnas suurenenud. Kui Rakvere turismiinfokeskust külastas eelmisel aastal 265 Vene turisti, siis 2013. aastal oli selleks arvuks 466. Üks põhjuseid on kindlasti Rakveres asuv AQVA Hotell & Spa, mis on idaturistide seas väga populaarseks saanud ning tänu juurdehitisele mahutab nüüd rohkem külastajaid.

Riikliku statistikaameti andmebaasi järgi tekib

suvekuudel, mil on turismi kõrghooaeg, võrreldes talvise madalhooajaga majutuskohtasid juurde. Põhjus seisneb selles, et talvisel hooajal osa majutusasutusi oma teenuseid turistidele ei paku. Seetõttu on suvekuudel ka rohkem voodikohtasid ja tube pakuda. Ööpäevane keskmine maksumus on võrreldes madalhooajaga madalam. See tuleneb sellest, et suvel pakutakse lisaks kallimatele majutusvõimalustele ka odavamaid, mida talvel ei pakuta.

Kõrvallehel olevast tabelist ilmneb, et kui varasematel aastatel majutus Lääne-Viru maakonnas välituristidest kõige rohkem soomlasi ja sakslasi, siis aastal 2013 on toimunud hüppeline kasv Vene turistide arvus. Ka üldiselt on aastal 2013 külastanud Lääne-Virumaad rohkem turiste kui varasema kolme aasta jooksul.

Põhiline reisi eesmärk maakonda on turistidel puhkus. 72 994 inimest ööbisid maakonnas puhkuse eesmärgil, järgnesid töö tõttu saabunud majutujad.

Välituristidele piirkonna tutvustamiseks avaldati aasta algul projekti „Virumaa loodus-, lõõgastus- ja kultuuripuhkus tuntuks välituristidele“ raames internetikeskkondades 12 Lääne-Virumaad ja Lahemaad tutvustavat videoklippi. Kõik 12 turismiturundusklippi on avaldatud kolmes kanalis: eesti- ja ingliskeelsetel Facebooki fännilehtedel (Lääne-Viru Turism, www.facebook.com/laaneviruturism ja Visit Lääne-Virumaa, Estonia, www.facebook.com/laanevirucountytourism)

Tapio Mäkeläinen raamatu esitlus Palmse mõisas, detsember 2013

	Üritus	Sisu
15.–17. veebruaril 2013	Turismimes „Tourest 2013“ Tallinnas	Lääne-Viru maakonna stendi suurus oli 60 m ² . Maakonna turismivaldkonda esindasid 11 ettevõtet/organisatsiooni: Viru Folk, Roheliste Rattaretk, Vihula Mõis, Sagadi Mõis, Palmse Mõis, SA Virumaa Muuseumid, Pandivere Paeriik, Väike-Maarja vald, Eesti Ööjooks, Avinurme Puiduait, MTÜ Virumaa Kunsti ja Käsitöö Selts, kellele lisandusid koostöövõrgustiku Ehedad Elamused Lahemaal esindajad
	Turismialase üldtrükise trükkimine	1000 turismialast trükist, mis tutvustavad erinevaid puhkusevõimalusi maakonnas
	Reklaami avaldamine Regio Eesti teede atlas 2013	Ilmunud on Lääne-Virumaad tutvustav reklaam Regio Eesti teedeatlas
märts–detsember 2013	Soomekeelse raamatu „Tapion matkassa Rakveren seudulle“ avaldamine ja raamatu esitlus Palmse mõisas	On ilmunud Tapio Mäkelaineni kirjutatud soomekeelne raamat, mis tutvustab Lääne-Viru maakonda soomlastele. Raamatut esitleti 18.12.2013 Palmse mõisas. Raamat sai teoks tänu SA Põhja-Eesti Turism ning Lääne-Viru Maavalitsuse toetusele ja abile

Allikas: Lääne-Viru Maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakond

Tabel 19. Olulisemad turismivaldkonna tegemised 2013. aastal

ning Youtube'i kanalis (Lääne-Viru Turism, www.youtube.com/laaneviruturism). Lisaks saab klipidega tutvuda Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu kodulehel aadressidel www.virumaa.info/maakond/laaneviru_maakonda_tutvustavad_vidood ja www.virumaa.info/turism/vidoeclipid. Klipid on ingliskeelsed ja teemapõhised, milleks on perepuhkus looduses, perepuhkus teemaparkides, pereaktiivsel puhkusel, noored aktiivsel puhkusel looduses, looduspuhkus loodushuvilisele, lõõgastus- ja spaapuhkus, seeniorpuhkus, äripuhkus, noored kultuuriüritustel, mõisapuhkus, kultuuripuhkus,

noortepuhkus. Projekti teostati EAS-i programmist „Turismi turundustoetus avalikule ja kolmandale sektorile“ saadud vahendite kaudu. Kaasrahastajateks olid Lääne-Viru Maavalitsus, Väike-Maarja, Tamsalu, Vihula, Kadrina, Haljala ja Sõmeru vallavalitsus, Kunda Linnavalitsus ning sümboolsete summadega panustasid mitmed Virumaa ettevõtted. Projekti teostas MTÜ Lääne-Viru Turism ning turismiturundusklipid valmisid OÜ-s Saundland.

MTÜ Lääne-Viru Turism osales jaanuaris Hollandi linnas Utrechti rahvusvahelisel turismimesil Vakantiebeurs. Messil osalemine toimus projekti

Riik	Rakvere turismiinfokeskus
Eesti	1879
Soome	462
Saksamaa	161
Venemaa	466
Läti	82
USA	90
Kanada	4
Prantsusmaa	33
Itaalia	11
Hispaania	35
Leedu	28
Rootsi	41
Norra	11
Suurbritannia	34
Holland	9
Poola	7
Austraalia	22
Uus-Meremaa	2
Šveits	4
Tšehhi	23
Jaapan	11
Aasia riigid	6
Lõuna-Ameerika riigid	13
Muud Euroopa riigid	62
Kokku külastas	3496

Allikas: Turismiinfokeskuse kogutud statistika

Tabel 20. Küllastajate elukohariigid külastatavuse sageduse põhjal

Touresti aukiri

	Jaan	Veebr	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	August	Sept	Okt	Nov	Dets
Majutuskohad	46	46	49	51	58	66	68	67	57	49	47	44
Toad	790	751	819	830	939	1045	1053	1046	982	849	813	797
Voodikohad	1870	1755	1935	1979	2234	2629	2648	2631	2390	1989	1908	1846
Tubade täituvus, %	28	28	32	27	30	37	44	43	24	26	28	25
Voodikohtade täituvus, %	24	21	24	19	23	28	36	40	18	22	23	23
Ööpäeva keskmine maksumus, eurot	26	28	28	31	30	27	24	24	32	32	32	34

Allikas: Eesti Statistikaameti andmebaas, www.stat.ee

Tabel 21. Majutamine Lääne-Virumaal aastal 2013

	Kokku	Eesti	Soome	Saksamaa	Venemaa	Läti	Rootsi	Prantsusmaa	Holland
2010	84 215	60 975	11 132	3779	1817	1193	684	377	233
2011	90 987	65 799	11 975	4589	2636	1166	729	350	409
2012	93 062	65 298	11 637	5114	3844	2049	623	284	414
2013	113 119	79 450	11 791	5279	7056	2116	700	457	498

Allikas: Eesti Statistikaameti andmebaas, www.stat.ee

Tabel 22. Majutatud elukohariigi järgi Lääne-Virumaal 2010, 2011, 2012, 2013

	kokku
Puhkusereis	72 994
Tööreis	26 180
Osavõtt konverentsist, koolitusest	6807
Muu reis	13 945

Allikas: Eesti Statistikaameti andmebaas, www.stat.ee

Tabel 23. Majutatute reisieesmärk 2013. aastal

„Virumaa tuntuks rahvusvahelistel turgudel“ raames ning sai teoks tänu EAS-i turismiturunduse meetmele avalikule ja kolmandale sektorile, mida kaasrahastas Euroopa Regionaalarengu Fond. Projekti kaasfinantseerijad olid Haljala, Kadrina, Sõmeru, Tamsalu, Vihula ja Väike-Maarja vald, Kunda linn ning Lääne-Viru Maavalitsus. Lääne-Viru Turismi initsiatiivil koonduti ühisele Balti riikide pinnale, kokku 56 m² suurusele alale. MTÜ Lääne-Viru Turism on Lääne-Viru maakonnas turismi arengu nimel aktiivselt tegutsevate füüsiliste ja juriidiliste isikute vabatahtlik ühendus.

24. augustil peeti Stockholmi Eesti Majas Eesti iseseisvumise taastamise aastapäeva puhul Lääne-Viru maakonna päeva, kus end tutvustasid ja päeva sisustasid Lääne-Viru maakond ja Rakvere linn. Maakonna päeval tutvustati Lääne-Virumaa kultuuri ja toitu. Muusikaliste etteastetega sisustasid päeva Lahemaa Rahvamuusikud ja ansambel Kitse-lapsed Lääne-Virumaalt. Tekstiliste osadega esines Rakvere Teatri näitleja Maarika Mesipuu ning oma näituse avas klaasikunstnik Riho Hütt. Lääne-Viru Maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakonna peaspetsialist Kaire Kullik oli aga jagamas turismiinfot ja tutvustamas Lääne-Viru maakonda tervikuna. Huvilistel oli võimalus osta Eesti käsitööd. Et Eesti toidukraami vastu on suur huvi nii Rootsis elavatel eestlastel kui ka teistel kohalikel, olid üritusel degusteerimiseks esindatud muu hulgas Hagari, AS Rakvere Lihakombinaadi, Pargi talu, Kaarli talu, AS Maagi tooted. Lääne-Viru maakonna päeva külaliststeks Stockholmis olid kohalikud eestlased ja sõbrad Rootsist. Rootsi Eestlaste Liit tähistab igal aastal 20. augusti paiku Eesti taasiseseisvumist järgemööda erinevate maakondade päevaga Stockholmi Eesti Majas.

Viitna, Kadrina vald

2013. aastal esitleti Elroni uusi ronge

ÜHISTRANSPORT

*Martin Keskküla,
ühistranspordi vanemspetsialist*

*Moonika Pitkve,
ühistranspordi inspektor*

*Väino Aunapuu,
ühistranspordi inspektor*

2013. aastal eraldati Lääne-Viru Maavalitsusele ühistranspordi sihtotstarbelist toetust 1 537 500 eurot. Avaliku teenindamise lepingute alusel oli liinimaht 2013. aastal ligikaudu 2,45 miljonit liinikilomeetrit. Avaliku teenindamise lepingute alusel teenindas maakonnaliine kokku 4 vedajat: OÜ Kiiker, OÜ M.K.Reis-X, AS GoBus ja AS Järve Bussipark. 2013. aastaga lõppesid avaliku teenindamise lepingud OÜ-l Kiiker ja AS-il Järve Bussipark.

Lääne-Viru Maavalitsus oli kehtestanud 2013. aastal maakonnaliinidel järgmised piletitariifid:

1. Avaliku teenindamise lepinguga seotud vedajate maakonnaliinide liinikilomeetri kõrgeim tariif on 5,56 eurosent, mis kehtib kuni 20 kilomeetri sõidu kaugusele. Alates sõidukaugusest 21 kilomeetrit on liinikilomeetri kõrgeim tariif 4,73 eurosent. Pileti miinimumhind maakonnaliinidel, välja arvatud maakonna linnaliinidel (liinid 1, 2, 3, 5), oli 0.65 eurot ja tariifide alusel arvestatud kõrgeimaks sõidupileti hinnaks oli 2.56 eurot.
2. Rakvere linna ja lähiümbruse maakonnaliinidel nr 1, 2, 3 ja 5 on eelnevalt ostetud sõidutalongi hind 0.60 eurot ning autobussist ostetud bussipileti (või sõidutalongi) hind 0.65 eurot.

Tunnipileti hind on 0.80 eurot.

30 päeva pileti hind on 16 eurot, õpilastele 8 eurot.

Kohalikud autobussiliinid

Kohalikke autobussivedusid teostati 2013. aastal maakonnaliinidel 2 448 902 liinikilomeetri ulatuses, mida on ligi 20 500 km rohkem kui 2012. aastal. Liinikilomeetri keskmine maksumus avaliku teenindamise alusel sõitvatel liinidel oli vedajate andmetel 1.04 eurot liinikilomeetri kohta.

2013. aastal oli Lääne-Virumaal käigus 61 maakonnaliini. Maakonna suurima teenindusmahuga bussiettevõtte – veomaht ligi 74% – oli AS GoBus, teenindades avaliku teenindamise lepingu alusel kokku 45 maakonnaliini. Maakonnas registreeritud suurim bussiettevõtte busside arvu alusel oli OÜ M.K.Reis-X.

Maakonnaliinide uued bussid

Nr	Liinipidaja	Liinide arv 2013	Sõidetud liini-kilomeetreid 2012. a (tuh km)	Sõidetud liini-kilomeetreid 2013. a (tuh km)	Veetud reisijaid 2012. a (tuh)	Veetud reisijaid 2013. a (tuh)
1	Kiiker OÜ	7	180,2	179,8	80,7	68,9
2	Järve Bussipark AS	7	255,6	256,1	46,3	43
3	GoBus AS	45	1788,7	1809,9	982,9	991
4	M.K.Reis-X OÜ	4	203,8	203,1	281,9	247,4
Kokku		63*	2428,3	2448,9	1391,8	1350,3

* Osa liine teenindas mitu vedajat.

Allikas: Lääne-Viru Maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakond

Tabel 24. Avaliku teenindamise lepinguga vedajad maakonnas 2013. aastal

ATL lepinguga vedaja	Liinimaht (tuh km)	Liinimaht maakonna-liinide liinimahust %	Sõitjad (tuh)	Sõitjate osakaal maakonnaliinide reisijate arvust %
Kiiker OÜ	179,8	7,34%	68,9	5,10%
Järve Bussipark AS	256,1	10,46%	43	3,18%
GoBus AS	1809,9	73,91%	991	73,39%
M.K.Reis-X OÜ	203,1	8,29%	247,4	18,33%
Kokku	2448,9	100%	1350,3	100%

Allikas: Lääne-Viru Maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakond

Tabel 25. Avaliku teenindamise lepinguga vedajate liinimaht ja reisijate osakaal maakonnaliinidel 2013. aastal

Järelevalve

Alates 2009. aasta aprillist töötab Lääne-Viru Maavalitsuses kaks ühistranspordi inspektorit, kelle peamisteks tööülesanneteks on järelevalve teostamine, reisijate loendamine ning ühistranspordialase info kogumine maakonnas.

Kontrollitud liine	2046
Avastatud rikkumisi	90
Alustatud väärteomenetlusi	26
Kirjalikke hoiatusi	61
Avastatud rikkumisi bussijuhtide poolt	3
Menetluses rikkumisi	25

Allikas: Lääne-Viru Maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakond

Tabel 26. Järelevalve numbrites jaanuar–detsember 2013. a

EUROPE DIRECTI LÄÄNE-VIRUMAA TEABEKESKUS

*Merle Maimjärv-Mirka,
haridus- ja sotsiaalosakonna
vanemspetsialist*

*Moonika Aruvainu,
arendusspetsialist*

1. jaanuaril 2013. aastal alustas Lääne-Virumaal tegevust Europe Directi teabekeskus, mille eesmärk on pakkuda üldist teavet Euroopa Liidu kohta. 2013. aasta seisuga tegutseb Eestis üheksa teabekeskust: Hiiu- ja Saaremaa, Jõhvi, Läänemaa, Lääne-Virumaa, Põlvamaa, Pärnumaa, Valgamaa, Viljandimaa ja Võrumaa.

Europe Directi teabekeskused on ellu kutsunud Euroopa Komisjon 2005. aastal ning need tegutsevad kõigis Euroopa Liidu (EL) liikmesriikides.

Lisaks üldisele Euroopa Liidu teabele on

keskuses kohapeal võimalik kasutada arvutit Euroopa Liidu kohta info hankimiseks ning tutvuda erinevate EL-teemaliste infomaterjalidega. Keskuse töötajad aitavad leida vastuseid Euroopa Liitu puudutavatele küsimustele isiklikult või telefoni /e-posti teel. Samuti korraldavad keskuse töötajad maakonnas erinevatele sihtgruppidele teabepäevi, infotunde, seminare ja loenguid.

2013. aastal korraldas teabekeskus ise või koostöös teiste asutustega mitmeid seminare, simulatsioonimänge koolides, konverentse ja konkursse.

2013. aasta suurimad üritused olid Euroopa päev mais ja kodanikunädal novembris. Euroopa päeva

Europe Directi Lääne-Virumaa teabekeskuse ametlik avamine veebruaris 2013. Pildil Moonika Aruvainu, Merle Maimjärv-Mirka, Einar Vallbaum, Kadi Herkül, Kadri Kull, Eve Tea Paas ja Kristiina Jusson

raames korraldati joonistusvõistlus „Minu Euroopa“, kuhu laekus üle saja töö. Saadetud joonistustest oli 2013. aasta mais Rakvere Kroonikeskuses ka näitus. Koostöös Kadrina Kunstide Kooliga valmis värvi-raamat eelkooliealistele ja algklassilastele.

Europe Directi Lääne-Virumaa teabekeskuse 2013. aasta tegevustest saab pikemalt lugeda Lääne-Viru Maavalitsuse kodulehelt uudiskirjadest nr 2 ja nr 6 rubriigist „Europe Directi Lääne-Virumaa teabekeskuse uudised“ (<http://laaneviru.maavalitsus.ee/et/uudised>).

Teabekeskuste tegevust rahastab Euroopa Liit, kaasrahastaja on Riigikantselei.

Värviraamatu „Minu põnev Euroopa“ piltide autorid Kadrina Kunstide Koolist koos juhendaja Marika Soonega

MAATOIMINGUD

Sirje Kurik,

maatoimingute talituse juhataja

2013. aasta lõpuks oli Lääne-Virumaal maareformi käigus maad katastrisse kantud 94,8%, s.o 43 121 katastriüksusena 344 024 hektarit. Meie valdadest on see protsent suurim Laekverel ja Haljalal, mõlemal üle 98%, väikseim Kunda linnal – 61% – ja Rakvere linnal 90%. 2013. aastal suurenes

katastrisse kantud maa kogus 3485,7 ha võrra.

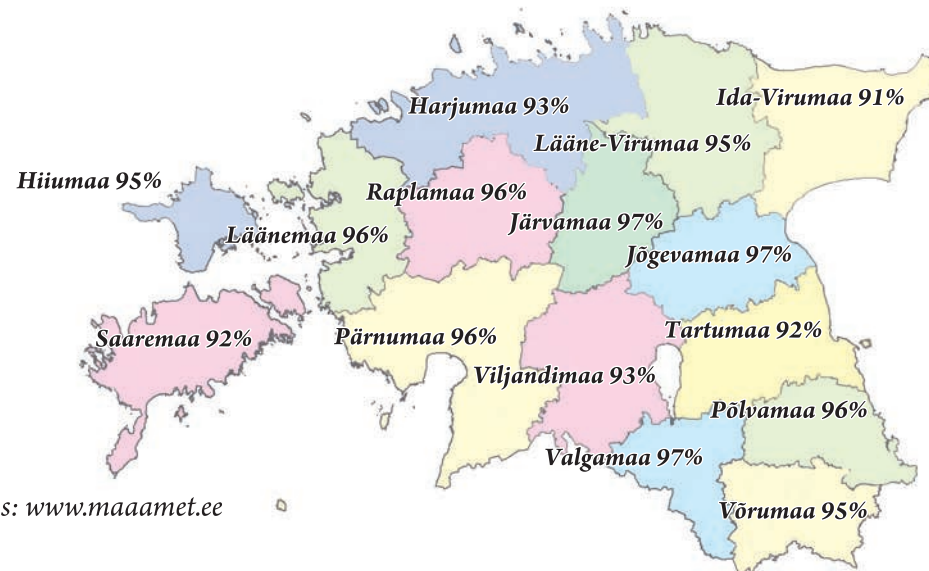
Maatoimingute talituse kolmele põhilisele tegevusvaldkonnale – maareformialased tegevused, jätkuvalt riigi omandis oleva maa ajutise valitsemisega seonduvate taotluste lahendamine ja hüpoteegipidamine – lisandus tulenevalt maareformi seaduse muudatusest 2013. aastal neljas, maareformi toimikute Maa-ametile üleandmise korraldamine. Korradada ja üle anda jõuti 5800 toimikut.

Iseloomustades meie talituse pikaajalist tegevusaladel 2013. aastal toimunut, saab öelda, et maareformi teostamisel olid peamisteks tegevusteks nagu eelmiselgi aastal kohalike teede aluse ja neid teenindava maa munitsipaalomandisse andmine (130 otsust), maa ostueesõigusega erastamise korraldamine (45 lepingut), maa riigi omandisse jätmine (37 otsust) ning vaba põllumajandusmaa kasutusvaldusesse andmine (21 lepingut). Väiksemal arvul jätkus kinnisasjaga liitmiseks sobivate maade erastamine ning vabade põllumajandus- ja

metsamaade erastamine. Järelevalvet teostati oma-valitsustes vastu võetud otsuste üle õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamise kohta viiel korral.

2013. a kevade alguse päeval, 20. märtsil, mil jõustusid mitmed seadusemuudatused maareformi lõpuleviimiseks, korraldasime koostöös Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu ja muudatuste loojatega Maa-ametist Jänedal maavalitsuste maareformiga tegelevatele ametnikele ja meie maakonna omavalitsuste maaspetsialistidele muudatuste töösse

rakendamiseks seminari. Kokkutulnuid tervitama saabunud koordineeriv maavanem Einar Vallbaum kuulutas välja „maareformi lõpu alguse“. Sel päeval jõustusid teisedki maareformi seaduse muudatused, mille eesmärk on maareformi kiirem lõpetamine ja mis puudutavad eelkõige inimesi, kellele maa on endiselt kas tagastamata või erastamata. Seadusemuudatuse kohaselt saab ehitise omanik täiendava võimaluse maa omandamiseks, seda ka juhul, kui hoonestusõiguse seadmisega oli juba alustatud.

Allikas: www.maaamet.ee

Riigi Maa-ameti maakatastris registreeritud maa osatähtsus maakondade lõikes seisuga 31.12.2013

Hoonestusõigusega koormatud maade võõrandamine toimus jõustunud muudatuste alusel neljal juhul. Lisandunud on seadusesäte, mis võimaldab kasutusvaldajaga lepingu lõpetada, kui ta ei soovi enam olla põllumajandustootja. Maavanemal on õigus sõlmida sama maa kohta samadel tingimustel uus kasutusvalduse leping eelmise kasutusvaldaja abikaasa või ühe sugulasega. Seda uut võimalust sooviti kasutada ja sõlmiti üheksa riigile kuuluva kasutusvaldusesse antud kinnistu osas uus leping endiste kasutusvaldajate poegadega.

Seadusemuudatus tõi tähtaegseid tegutsemiskohustusi ka omavalitsustele: 2014. aasta algul oli vaja välja selgitada kõik ehitised, mille omanikul on õigus seadusemuudatuse alusel maad omandada, hiljemalt 2016. aasta keskpaigaks esitab kohalik omavalitsus maavanemale taotluse maa

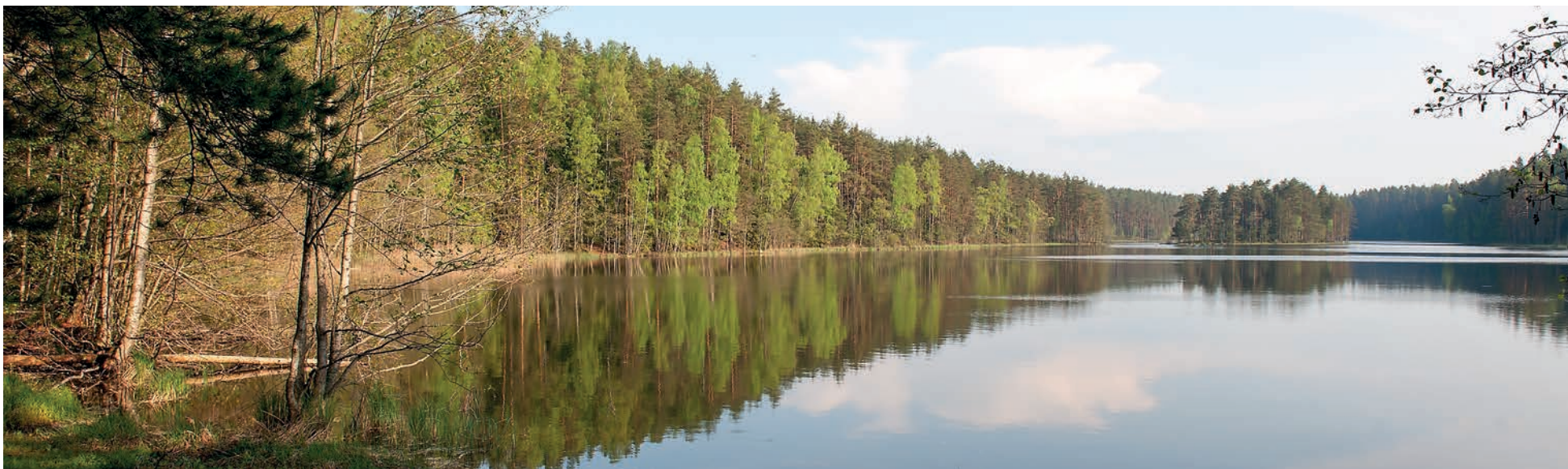
munitsipaalomandisse saamiseks, lisaks tähtjajad seoses õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamisega. Enim katastriüksusi tulebki maareformi teostamise lõpuaastatel moodustada kohalike teede aluse ja neid teenindava maa munitsipaalomandisse jätmiseks. Aktiivsemad teemaade munitsipaalomandisse taotlejad ja vormistajad on Väike-Maarja, Laekvere ja Tamsalu vald, selle töömahuka maareformi lõiguga pole alustatud Tapa ja Rägavere vallas.

Kehtivaid kasutusvalduse lepinguid oli meil 2013. a lõpul 620. Aasta jooksul omandasid kasutusvaldajad 37 kinnistut. Maa müügihinnaks olev harilik väärtus on aastaga tõusnud ligikaudu kahekordseks.

Maatoimingute talituse teises tegevusvaldkonnas – jätkuvalt riigi omandis oleva maaga seotud taotluste lahendamine – on tulnud menetleda maa

ajutise kasutamise taotlusi (61 lepingut), nõusolekute taotlusi tehnovõrkude ja -rajatiste paigaldamiseks (54 korraldust) ning ajutise iseloomuga tegevusteks, mis ei muuda maa sihtotstarvet, ja ühekordsete ürituste korraldamiseks (10 korraldust). Riigimaa isikliku kasutusõigusega koormamise lepinguid on sõlmitud 5.

Hüpoteegipidamise aasta 2013: maa erastamisel Eesti Vabariigi kasuks hüpoteekidega koormatud kinnistuid ja vastavaid lepinguid oli seisuga 31.12.2013 hallata kokku 1972. 2013. aastal sõlmiti 7 uut maa järelmaksuga erastamise lepingut. Võrreldes 2012. aastaga vähenes hüpoteekidega koormatud kinnistute üldarv 124 võrra. Järelmaksudena peab riigile laekuma 12,04 miljonit eurot. Maksetähtjaks tasumata summa oli seisuga 31.12.2013 üle 0,38 miljoni euro.

Viitna Pikkjärv

M a a k o n d / Omaavalitsus	Haldus- üksuse pindala kokku	Katastris regist- reeritud arv	Katastris regist- reeritud pindala	%	sh riigi omandisse jäetud maa	munitsipaal- omandisse antud maa	ostuees- õigusega erastatav maa	enampakku- misega erastatav maa	vaba põllumaj. maa erast.	vaba metsamaa erast.	tagastatud maa	Katastris registree- rimata maa
Lääne-Virumaa	362 779,7	43 121	344 024,2	94,8	121 291,1	2568,0	73 357,2	6206,1	20 464,3	12 390,6	107 746,9	18 755,5
Haljala	18 302,1	2214	17 961,3	98,1	4337,2	75,5	4406,0	62,6	2647,8	776,9	5655,3	340,8
Kadrina	35 481,3	4130	33 784,0	95,2	8920,2	178,5	9139,8	215,0	2283,4	1348,7	11 698,4	1697,3
Kunda linn	1001,4	469	607,8	60,7	121,9	276,9	161,6	2,1	0,0	0,0	45,3	393,6
Laekvere	35 241,8	2524	34 628,8	98,3	15 100,3	99,2	4729,9	954,4	1501,1	1240,0	11 003,9	613,0
Rakke	22 586,8	2102	20 901,1	92,5	7268,9	203,3	4627,5	361,4	272,6	866,5	7300,9	1685,7
Rakvere	12 768,6	2081	12 408,4	97,2	1371,9	160,3	5194,6	63,3	1209,1	247,3	4161,9	360,2
Rakvere linn	1073,5	3803	968,9	90,3	57,8	433,4	356,2	0,0	0,0	0,0	121,5	104,6
Rägavere	17 374,3	1267	16 811,6	96,8	7166,1	43,5	3034,7	628,4	709,8	444,0	4785,1	562,7
Sõmeru	16 819,2	2417	15 011,2	89,3	2303,3	166,6	4587,0	61,9	1812,8	435,8	5643,8	1808,0
Tamsalu	21 462,5	2662	19 863,5	92,5	5348,3	262,2	5744,1	210,4	1471,0	559,7	6267,8	1599,0
Tapa	26 433,1	3731	23 761,7	89,9	5562,8	8,2	6245,9	926,0	2252,4	2129,6	6636,8	2671,4
Vihula	36 428,1	4507	34 079,9	93,6	21 419,5	113,5	3671,5	1,7	217,6	322,3	8333,8	2348,2
Vinni	48 664,8	4383	47 190,9	97,0	19 537,8	208,4	7920,1	1011,6	2431,7	1760,1	14 321,2	1473,9
Viru-Nigula	23 404,6	2173	22 778,6	97,3	9004,9	67,7	4272,7	766,1	2537,3	674,3	5455,6	626,0
Väike-Maarja	45 737,6	4658	43 266,5	94,6	13 770,2	270,8	9265,6	941,2	1117,7	1585,4	16 315,6	2471,1

Tabel 27. Maaomand kohalike omavalitsusüksuste kaupa (ha) seisuga 31.12.2013

Haldusüksus	Registreeritud kadastrüksused		Sihtotstarvete liikide järgi										Sihtotstarvete liikide järgi			
			elamumaa (001)		ärimaa (002)		tootmismaa (003)		sotsiaalmaa (005)		veekogude maa (006)		transpordimaa (007)		jäätmeoidla maa (008)	
	arv	pindala	arv	pindala	arv	pindala	arv	pindala	arv	pindala	arv	pindala	arv	pindala	arv	pindala
Lääne-Virumaa	43 121	344 024,2	14 373	5589,4	861	543,1	2022	2153,6	5	11,2	19	124,6	2124	3942,1	73	131,0
Haljala	2214	17 961,3	488	300,5	40	19,2	124	103,2	1	3,7	0	0,0	119	263,3	8	16,8
Kadrina	4130	33 784,0	1145	543,0	59	138,4	180	137,4	1	5,5	2	12,7	246	579,6	16	10,0
Kunda linn	469	607,8	331	63,3	43	27,3	53	264,9	0	0,0	1	5,2	11	23,7	3	18,3
Laekvere	2524	34 628,8	310	219,0	22	4,4	80	87,3	0	0,0	0	0,0	117	168,6	4	5,0
Rakke	2102	20 901,1	388	205,2	10	8,2	69	85,8	0	0,0	1	10,5	140	261,9	4	5,4
Rakvere	2081	12 408,4	717	362,2	41	37,4	116	115,4	0	0,0	1	0,4	206	222,7	8	15,4
Rakvere linn	3803	968,9	2973	323,2	278	75,4	221	117,0	0	0,0	2	1,6	169	127,7	0	0,0
Rägavere	1267	16 811,6	189	171,4	6	4,1	33	53,3	0	0,0	0	0,2	32	179,4	1	0,7
Sõmeru	2417	15 011,2	783	344,0	45	70,4	167	297,6	0	0,0	1	3,3	137	287,4	7	29,8
Tamsalu	2662	19 863,5	791	252,7	44	19,7	158	165,2	0	0,0	1	54,9	263	297,5	5	3,9
Tapa	3731	23 761,7	1606	514,9	76	27,9	157	146,4	0	0,0	0	0,0	110	489,0	0	0,0
Vihula	4507	34 079,9	2022	809,0	64	30,9	102	44,9	3	2,0	6	18,6	82	221,7	2	3,9
Vinni	4383	47 190,9	1176	608,4	57	26,4	257	219,1	0	0,0	1	0,7	128	281,5	7	12,5
Viru-Nigula	2173	22 778,6	533	384,2	17	28,0	73	140,5	0	0,0	0	0,0	67	162,6	1	2,0
Väike-Maarja	4658	43 266,5	921	488,4	59	25,4	232	175,6	0	0,0	3	16,5	297	375,5	7	7,3

Tabel 28. Katastris registreeritud maa (ha) jagunemine sihtotstarbe liigi järgi kohalike omavalitsusüksuste kaupa seisuga 31.12.2013

												Sihtotstarvete liikide järgi			
riigikaitsemaa (009)		kaitsealune maa (010)		maatulundusmaa (011)		sihtotstarbeta maa (012)		mäetööstusmaa (014)		turbatööstusmaa (015)		ühiskondlike ehitiste maa (016)		üldkasutatav maa (017)	
arv	pindala	arv	pindala	arv	pindala	arv	pindala	arv	pindala	arv	pindala	arv	pindala	arv	pindala
49	900,6	57	14 451,5	22 837	312 139,0	8	71,1	48	1259,9	13	1399,6	335	556,3	298	751,2
1	0,7	3	12,9	1409	17 179,0	0	0,0	1	11,4	0	0,0	14	18,8	7	31,8
4	33,2	15	4162,9	2412	27 837,0	0	0,0	2	17,2	2	207,8	19	40,3	27	59,0
2	2,9	0	0,0	3	78,5	1	49,2	1	35,5	0	0,0	16	13,7	4	25,3
2	6,5	4	2664,0	1963	31 401,8	0	0,0	5	36,9	0	0,0	9	17,5	8	17,8
1	0,5	1	901,2	1458	19 173,7	0	0,0	4	188,6	0	0,0	14	17,2	12	42,9
0	0,0	0	0,0	958	11 565,4	0	0,0	5	17,9	0	0,0	11	5,7	18	65,9
7	4,3	0	0,0	8	85,3	1	0,0	0	0,0	0	0,0	60	46,1	84	188,3
1	3,9	2	8,8	992	16 338,6	0	0,0	3	9,7	0	0,0	6	35,5	2	6,0
4	24,1	0	0,0	1225	13 107,9	1	3,2	6	750,3	0	0,0	21	29,2	20	64,0
0	0,0	0	0,0	1358	18 925,6	0	0,0	4	52,1	0	0,0	18	32,5	20	59,4
10	575,7	0	0,0	1751	21 879,3	2	5,5	1	10,0	3	86,4	13	21,5	2	5,1
10	208,7	26	6284,4	2132	26 284,8	0	0,0	2	6,1	0	0,0	38	113,8	18	51,1
0	0,0	2	274,7	2677	45 272,3	1	12,2	5	14,1	2	355,6	44	87,2	26	26,2
1	11,7	4	133,7	1446	21 587,4	0	0,0	3	62,5	1	223,4	18	14,6	9	28,0
6	28,4	0	8,9	3045	41 422,4	2	1,0	6	47,6	5	526,4	34	62,7	41	80,4

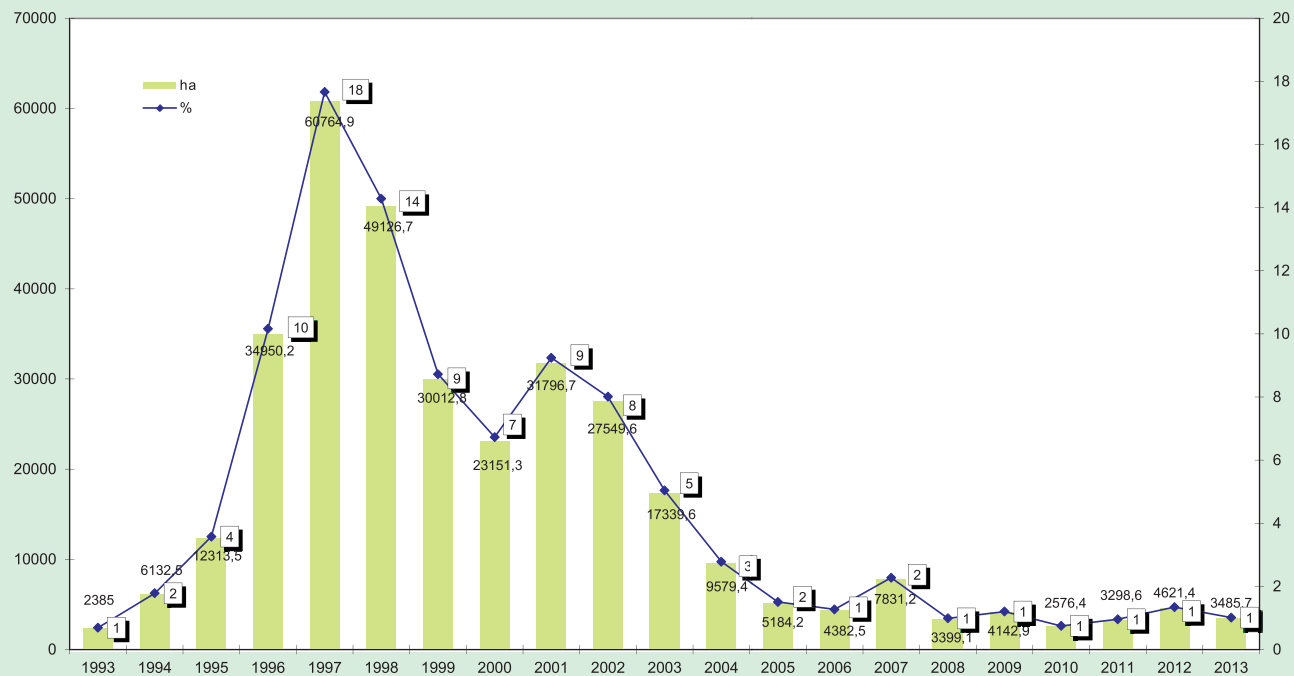

Haldusüksus	Arv	Pindala	Haritav maa	Looduslik rohumaa	Metsamaa	Õuemaa	Vesi	Muu maa
Haljala vald	2214	17 961,30	9232,90	1911,30	5175,80	209,2	279,4	1152,70
Kadrina vald	4130	33 784,00	12 118,20	2676,00	13 788,50	394,3	512,9	4294,10
Kunda linn	469	607,8	11,8	31,2	12	70,9	1,9	480
Laekvere vald	2524	34 628,80	8289,60	1210,30	22 399,60	217,9	392	2119,40
Rakke vald	2102	20 901,10	7050,70	1685,00	9961,50	132,3	347,8	1723,80
Rakvere vald	2081	12 408,40	6934,60	1493,80	2740,40	233,9	116,7	889
Rakvere linn	3803	968,9	4,6	8,2	147,1	347,9	0,2	460,9
Rägavere vald	1267	16 811,60	3421,70	1021,70	11 443,00	111,8	121,8	691,6
Sõmeru vald	2417	15 011,20	7378,00	1513,40	4023,10	200,3	216,9	1679,50
Tamsalu vald	2662	19 863,50	8105,60	1076,00	9206,20	254,4	91,4	1129,90
Tapa vald	3731	23 761,70	9409,10	1728,80	9070,30	397	275,1	2881,40
Vihula vald	4507	34 079,90	2796,50	3375,80	24 065,60	336,8	449,6	3055,60
Vinni vald	4383	47 190,90	14 243,80	2047,60	28 290,40	486	307,9	1815,20
Viru-Nigula vald	2173	22 778,60	5424,70	3310,00	10 680,40	174,5	439,2	2749,80
Väike-Maarja vald	4658	43 266,50	15 991,00	1375,00	22 582,10	443,4	329,9	2545,10
Lääne-Virumaa	43 121	344 024,20	110 412,80	24 464,10	173 586,00	4010,60	3882,70	27 668,00

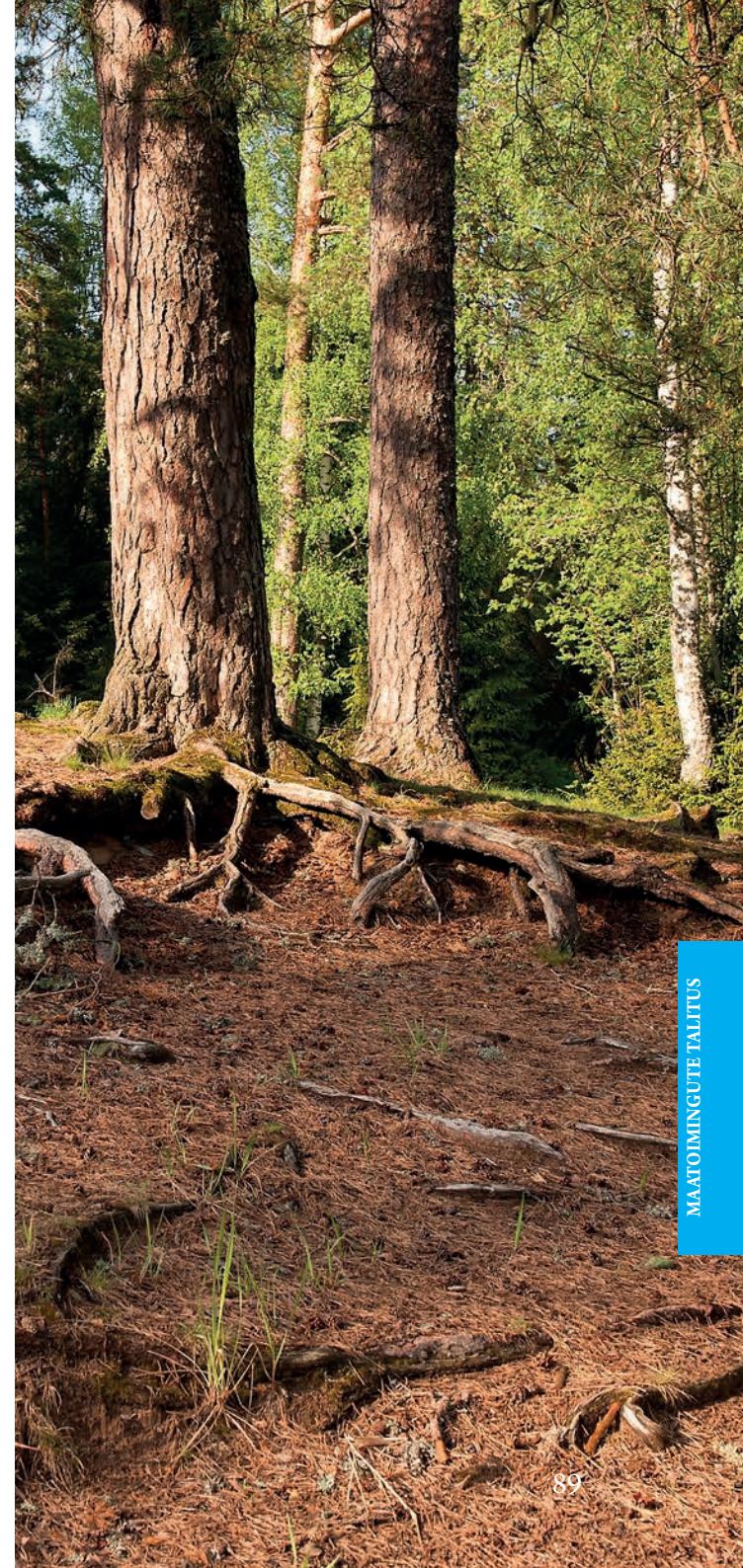
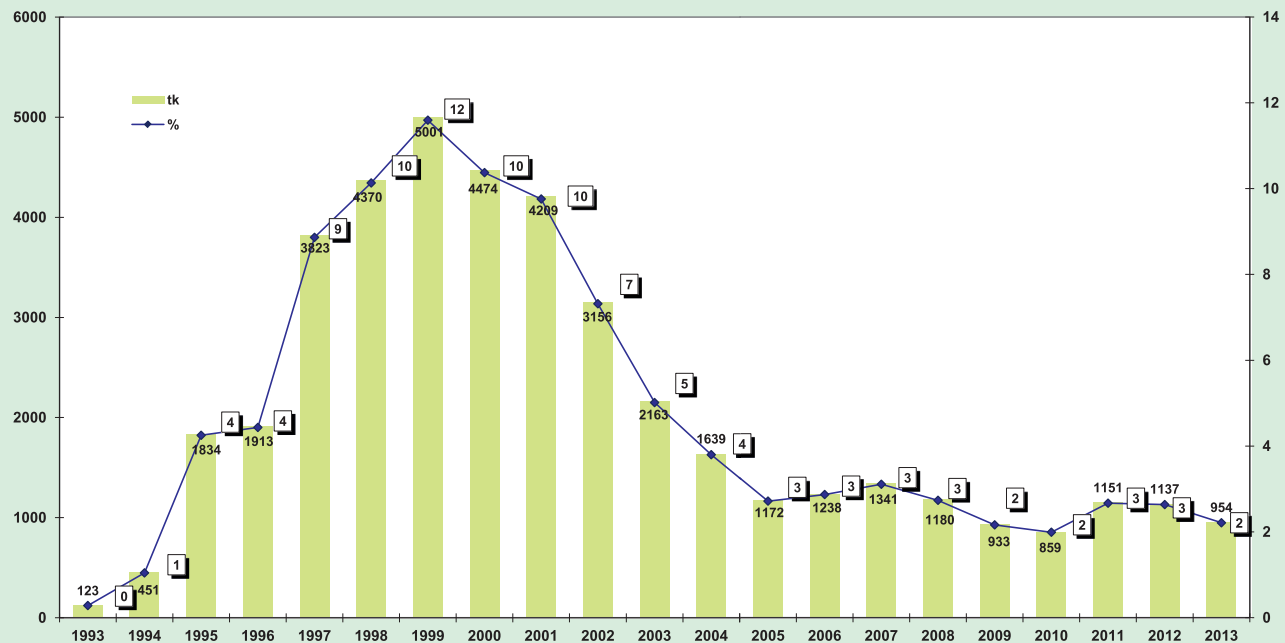
Tabel 29. Maakatastris registreeritud katastriüksused kõlvikulise koosseisu järgi (ha) seisuga 31.12.2013

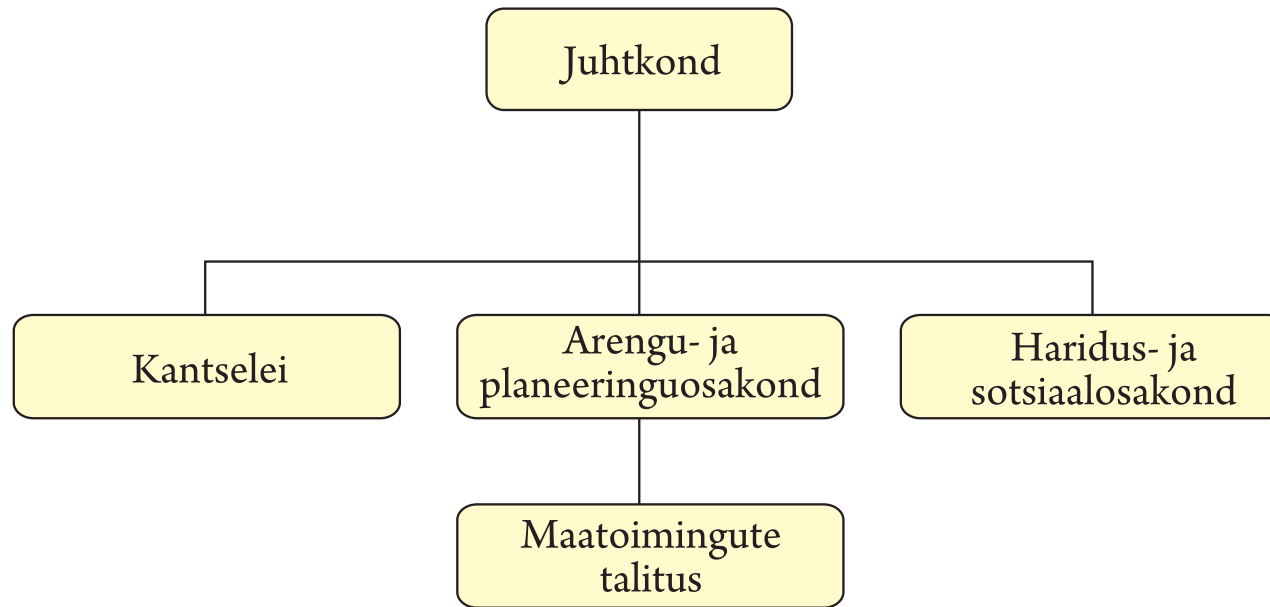
Lääne-Viru maakonnas registreeritud pind (ha) 1993–2013 (seisuga 31.12.2013)

Lääne-Viru maakonnas registreeritud katastriüksused (tk) 1993–2013 (seisuga 31.12.2013)

LÄÄNE-VIRU MAAVALITSUSE STRUKTUUR JA TÖÖTAJAD 2013

JUHTKOND

Einar Vallbaum
Maavanem

Tarmo Mikkal
Maasekretär

KANTSELEI

Helin Leichter
Jurist-nõunik

Liina Raudsepp
Vanemspetsialist

Terje Pärnasalu
Perekonnaseisuametnik-
vanemspetsialist

Riina Kaptein
Finantsnõunik

Eve Prillop
Vanemspetsialist
(rahvastikuregistripidaja)

Arne Laks
Haldusspetsialist

Aili Ehamaa
Kantselei vanemspetsialist

Silvi Palmar
Omandireformi
vanemspetsialist

Uno Eiber
Informaatik

Heili Nõgene
Avalike suhete
peaspetsialist

Anneli Riim
Perekonnaseisuametnik-
juhtivspetsialist

Eda Lauri
Vanemspetsialist

Riina Aas
Kantselei arhivaar

**ARENKU- JA
PLANEERINGUOSAKOND**

Mati Jõgi
Osakonna juhataja

Martin Keskküla
Vanemspetsialist (ühistransport)

**MAATOIMINGUTE
TALITUS**

Sirje Kurik
Talituse juhataja

Jaan Kangur
Planeeringuspetsialist

Väino Aunapuu
Ühistranspordi inspektor

Erik Lumiste
Peaspetsialist

Mari Koppel
Peaspetsialist
(regionaalarenguprogrammid,
MTÜ-d, turism)

Moonika Pitkve
Ühistranspordi inspektor

Leili Kaljula
Vanemspetsialist

Moonika Aruvainu
Arendusspetsialist

**HARIDUS- JA
SOTSIAALOSAKOND**

Marge Lepik
Osakonna juhataja

Pilvi Lepiksoo
Vanemspetsialist (kultuuritöö)

Tiiu Kuus
Sotsiaalvaldkonna peaspetsialist

Maaja Valter
Inspektor

Merle Maimjärv-Mirka
Vanemspetsialist

Merike Trumm
Nõustamiskomisjoni sekretär

Kaili Sirge
Vanemspetsialist (sporditöö ja
terviseedendus)

Tiina Halling
Hariduse vanemspetsialist

Helbe Jaanimägi
Alaealiste komisjoni sekretär-
vanemspetsialist

LÄÄNE-VIRU COUNTY GOVERNMENT YEARBOOK 2013

Lääne-Virumaa or Lääne-Viru County is located in North-Eastern Estonia and covers the western part of the historical Virumaa region.

Lääne-Viru County is the fifth county in Estonia by population and the third county by total area. According to the Population Register data as at January 1, 2014, the number of inhabitants in the county was 62,092. The total area of the county is 3,626.6 km². The county seat is Rakvere with a population of 16,335 people according to the Population Register data as at January 1, 2014.

Different areas of life are coordinated and organised by the Lääne-Viru County Government, which is located at F. R. Kreutzwaldi 5, 44314 Rakvere, phone +372 325 8001, fax +372 325 8003, e-mail: info@laane-viru.maavalitsus.ee.

Brief summary

Population

In 2013, 652 children were born in Lääne-Virumaa (for reference – the total number of births in Estonia was 13,831). In the same year, 809 deaths were registered in the county (for reference – the total number of deaths in Estonia was 15,474); therefore, the natural growth continues to be negative.

The County Government officials registered 174 marriages, church ministers 22 and notaries 11 marriages, while the number of divorces registered in the County Government was 91 and notaries registered 3 divorces.

Operational expenses of the County Government

The County Government is under the jurisdiction of the Ministry of the Interior and is funded from the state budget. The management expenses in 2013 were 705,102.3 EUR (in 2012: 659,332.8 EUR). Two thirds of the management expenses go into staff costs and one third into economic costs. The 2013 total budget of the County Government was 4,008,683.3 EUR (in 2012: 3,605,294.3 EUR). Since September 2013, the real estate of the County Government does not belong to the state any more. The County Government acts as a tenant in the same building, while the property belongs to the State Real Estate Ltd.

Education, culture and the social area

As at the end of 2013, there were 32 municipal schools (2 kindergartens/primary schools, 9 basic schools/kindergartens, 9 basic schools and 12 upper secondary schools) and 2 private schools (1 basic school and 1 upper secondary school) in the county.

There are 5 special schools (3 state schools and 2 private schools). As at September 2013, there were 2,770 children attending kindergartens, 5,390 students attending basic schools and 1,188 students attending upper secondary schools.

The county's high schools and colleges had 1,453 students and vocational schools 989 students.

In 2013, 1,068 students participated in the work of the county's hobby schools (dance, music and art schools).

In 2013, there were 21 open youth centres in the county, 8 of them acting as non-profit organizations and 13 as structure units of local governments. Different projects of the county's youth centres were given 13754,87 euros via a call for proposals.

19,344 euros were allocated for amateur sports in 2013.

The teaching of basic swimming skills was supported with 11,620 euros. Contracts to use the funding were made with local governments, state and private schools.

The education and social department inspects the quality of social services, assesses the work of

nursing homes and makes suggestions for improvements. In 2013, there were 14 general social welfare institutions whose services were used by 517 people.

The County Government draws up contracts for selling or renting technical medical aids at a reduced price with companies providing such services. In 2013, the County Government signed contracts with 24 companies to provide technical medical aids at a discount. The social welfare specialist keeps records of contracts and invoices and compiles service reports. During 2013, 3008 people had a chance to buy or rent technical medical aids at a reduced price, the number of recipients increased slightly compared to 2012.

Development and planning

In 2013, the important keywords for the development and planning department were project applications, public procurement and cooperation.

Like other counties in Estonia, Lääne-Viru County Government began updating the county's

development strategy for future and renewing the county's planning.

The public procurement was conducted for the bus transport of the county.

The development and planning department actively mediates European Union structural funds and regional development funds for various projects and prepares applications for different programmes. The funding was received from the Nordic-Baltic Mobility and Network Programme for Business and Industry and a twinning partners' network seminar was held in Lääne-Viru county.

The county's land procedures service mainly focused on carrying out a land reform in 2013 by making the foundations of roads municipal property (130 orders) and organizing land privatisation (45 contracts).

For more information and contacts, see
<http://laane-viru.maavalitsus.ee> and
<http://www.virumaa.info/>.

LÄÄNE-VIRU MAAVALITSUSE SÕPRUSPIIRKONNAD 2013

Twin regions of Lääne-Viru County Government 2013

Jász-Nagykun-Szolnok,
Ungari Vabariik
Republic of Hungary

Konin,
Poola Vabariik
Republic of Poland

Plön,
Saksamaa Liitvabariik
Federal Republic of Germany

Jönköping,
Rootsi Kuningriik
Kingdom of Sweden

Vest-Agder,
Norra Kuningriik
Kingdom of Norway

Kuopio,
Soome Vabariik
Republic of Finland

Dobele,
Läti Vabariik
Republic of Latvia

Criuleni,
Moldova Vabariik
Republic of Moldova

Lääne-Viru Maavalitsus

F. R. Kreutzwaldi 5, Rakvere 44314, Lääne-Virumaa

Tel 325 8001, faks 325 8003

E-post: info@laane-viru.maavalitsus.ee

<http://laane-viru.maavalitsus.ee>